N°. 8870. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Vrijdag 25 Mei.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld........ ƒ 1.75.
Iedere regel meer.. „ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het verslag van de op 23 Mei jl. gehouden Zittingen van den Amsterdamschen Gemeenteraad.

HET NIEUWE SPOORWEG-ONTWERP.

I.

De behandeling van de spoorweg-kwestie is wederom aan de orde. De strijd, waartoe dat vraagstuk reeds zoo dikwerf aanleiding gegeven heeft, is hervat. Met belangstelling maar met kalmte, heeft men afgewacht de voordragten, die te dezer zake door het nieuwe ministerie aan de vertegenwoordiging zouden worden onderworpen. Dat wets ontwerp is bij de Tweede Kamer ingekomen, en ook reeds voorloopig onderzocht. Zoowel de voordragt als de daartoe behoorende stukken, staten en toelichtingen, zijn algemeen bekend. Alvorens nu ons gevoelen daarover mede te deelen, zij het ons vergund een enkel woord op den voorgrond te plaatsen, om het standpunt aan te wijzen, waarop wij de vroegere regerings-voordragten en ook de tegenwoordige, voor zooveel zij tot de spoorwegen betrekking hadden, beschouwden. Behoeven wij het te zeggen, dat wij sedert vele jaren groote voorstanders zijn van den aanleg van spoorwegen en dat, naar onze overtuiging, elk ministerie, van welke rigting ook, in de eerste plaats gehouden is aan dien billijken volkswensch, aan die nationale behoefte te voldoen? Juist omdat wij dat gevoelen toegedaan zijn, deed het ons leed onlangs verpligt te zijn door bestrijding van een spoorweg-ontwerp van het vorige ministerie, tot eene verschuiving van eene zoo gewenschte afdoening dier gewigtige aangelegenheid te hebben moeten medewerken. Telken male, als er een spoorweg-ontwerp aan de kamers wordt aangeboden, onderzoeken wij of het ons in gemoede mogelijk is het te ondersteunen, want wij zouden het inderdaad als eene groote weldaad voor het vaderland beschouwen, zoo eindelijk de tijd van ontwerpen en beraadslagingen verstreken was, om voor handelen en uitvoeren plaats te maken. Wij zien dus elk wets-ontwerp gaarne aan de kamers aanbieden, en zijn a priori geneigd het te ondersteunen. Zelfs verklaarden wij ons menigmalen bereid om over vele ondergeschikte bezwaren heen te stappen, ten einde het lang gewenschte doel te bereiken. Sedert 1856 is het gebleken, dat het eene onmogelijkheid is *aller* wenschen op éénmaal te bevredigen. Die dat verlangt, wenscht niet ernstig den aanleg van spoorwegen. Het was dan ook om deze redenen, dat wij de vroegere voordragt, tot bekrachtiging van de concessie voor de Noorder-spoorwegen, met een zeer welwillend oog beschouwden, en zoo de vorige Regering zich eerst tot dat ontwerp had bepaald, immers het niet aan de Zuiderlijnen had verbonden, dan had het uitzigt bestaan, dat wij nu in de zaak der spoorwegen reeds veel verder zouden zijn dan thans het geval is. Maar die zamenvoeging van beide concessien in één ontwerp, dat opleggen als het ware van een zedelijken dwang aan de leden der beide Kamers, de onregtvaardige en onbillijke uitsluiting van een aanzienlijk deel des lands, van geheele provincien, en van de hoofdstad des Rijks; en bovenal de hoogst drukkende financiele bezwaren, die gedurende tal van jaren op de schatkist zouden gelegd worden, zonder dat zij iets daarvan terug bekwam; dat waren de redenen, die velen in en buiten de Kamers tot de verpligting bragten, hunne afkeurende stemmen tegen het geheele wets-ontwerp te doen hooren; dat waren de redenen die bijkans de helft der Tweede Kamer en de meerderheid der Eerste Kamer tot de afstemming van de voordragt hebben bewogen. Die afstemming had de aftreding van een groot deel van het Ministerie ten gevolge, waaronder ook die van den toenmaligen minister van financien, den Heer van Bosse, dien wij anders gaarne gewenscht hadden, dat in het ministerie zitting had behouden, daar wij zoo dikwerf in de aangename gelegenheid waren, zijne voordragten of handelingen te ondersteunen. Een nieuw ministerie trad op en heeft zich onverwijld met het ontwerpen van eene nieuwe voordragt nopens de spoorwegen bezig gehouden. Dat ontwerp is thans aan het oordeel van de Kamers, aan de beoordeeling van het algemeen, onderworpen. Het is de taak der pers ook haar gevoelen ten opzigte van die hoogst belangrijke aangelegenheid onpartijdig en onbeschroomd mede te deelen.

AANLEG VAN STAATS-SPOORWEGEN. Een eerst gewigtig punt, dat daarbij al dadelijk in aanmerking komt, is de aanleg van spoorwegen ten koste van den staat.

Bij meer dan ééne gelegenheid van den aanvang der behandeling van deze kwestie af, hebben wij het stelsel van den aanleg van staats spoorwegen bestreden, en wij hebben altijd de meening voorgestaan, dat aan de bevordering van het ondernemen van spoorwegen door particulieren verre de voorkeur moest worden gegeven. Wat er voor en wat er tegen staats-spoorwegen aan te voeren is, behoeft niet te worden herhaald; de geheele spoorweg-discussie is als het ware reeds uitgeput. Wij kunnen volstaan met te verklaren, dat wij steeds hetzelfde gevoelen van vroeger voorstaan, en dat wij alsnog blijven gelooven, dat de aanleg van spoorwegen door den staat de voorkeur niet verdient, en dat wij dien niet als het meest aanprijzenswaardige beschouwen.

Maar aan den anderen kant vergete men niet, wat wij dikwerf bij onze veelvuldige beschouwingen over dit onderwerp onbewimpeld hebben te kennen gegeven, dat wij liever den aanleg van staats-spoorwegen zouden zien, dan dit versneld middel van vervoer langer te moeten missen. Liever staats-spoorwegen dan in het geheel *geen* spoorwegen. Maar dit neemt niet weg, zoo spraken wij in het *Handelsblad* van 10 Nov. 1858, N°. 6391, dat, zoo wij kiezen moesten tusschen den aanleg van spoorwegen door den staat of het geheel achterblijven van dat versneld middel van vervoer, onze beslissing niet twijfelachtig zou zijn.

En verder: Onze meening komt hierop neder: „Nederland heeft groote behoefte aan spoorwegen; zij moeten worden aangelegd; kan dit door bijzondere ondernemingen met billijke ondersteuning geschieden, wij geven daaraan ver de voorkeur. Maar kan dit niet plaats vinden, duren de onderhandelingen te lang, en vooral zou het gevolg van de aangevraagde concessie zijn, dat sommige deelen des lands van het spoorwegnet worden uitgesloten, wij zouden zeggen: „„BETER STAATS-SPOORWEGEN DAN GEENE SPOORWEGEN."" Wij zouden tot de regering zeggen: „Maak van het gunstig oogenblik onverwijld gebruik; bezig de millioenen schats, die gij voorhanden hebt, tot een zoo heilzaam doel; verrijk provincien en gemeenten met dat noodzakelijke vervoermiddel van onzen tijd; verlevendig het verkeer; open nieuwe bronnen van bestaan; tijdgenoot en nakomelingschap zullen de regering daarvoor dank zeggen; maar vooral verlies geen tijd meer. Het oogenblik dringt; ras kon het te laat zijn."

Als men nu nagaat al de mislukte ontwerpen, al de mislukte proeven, die sedert zoo vele jaren in dit land genomen zijn, om de spoorwegen door particulieren, des noods met ondersteuning van den staat, te doen uitvoeren; als wij nagaan wat vooral in de laatste jaren ten deze is voorgevallen, dan moeten wij rondborstig bekennen, dat wij vreezen, dat, zoo men niet tot Staats-spoorwegen besluite, de aanleg dier wegen in Nederland nog lang tot de vrome wenschen zal blijven behooren. Bezield dus met de ernstige zucht, om Nederland met spoorwegen te zien begiftigen, zullen wij het ontwerp, omdat het Staats-spoorwegen bevat, niet bestrijden.

Zoo men ook in beginsel tegen Staats-spoorwegen is gestemd, moet men niet vergeten, dat de loop der omstandigheden eene wijziging van gevoelen kan noodzakelijk maken en die zelfs wettigen. Gedurende eene reeks van jaren zijn er allerlei ongelukkige proeven met het verleenen van concessie genomen. Zoo dikwerf stond men op het punt, dat die ontwerpen verwezenlijkt zouden worden en toch zijn ze telkenmale mislukt. Al die pogingen bleven zonder goed gevolg. Dan stuitte het af op de voorwaarden, die bij de onderhandelingen gesteld werden, dan werd het waarborgkapitaal niet gestort, dan weder zagen de aanvragers van hunne voorstellen af. In het kort, veelvuldige omstandigheden werkten te zamen, om al die concessien in rook te doen verdwijnen. Men denke slechts aan de Overijsselsche spoorweg-maatschappij, aan de concessie Balkema voor de Noorder-Spoorwegen, aan de concessie Dronkers voor den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, aan die voor den Noord-Hollandschen Spoorweg, voor den Spoorweg van Zevenaar naar Rheine, enz. Wij gelooven dus inderdaad, dat het tijdstip gekomen is, om den weg der concessien, immers wat de meest onmisbare lijnen aangaat, te verlaten, niet langer te aarzelen, maar door een krachtigen maatregel te toonen, dat men werkelijk den aanleg van spoorwegen verlangt.

Men zal ons te gemoet voeren, dat sedert de verwerping van het ontwerp verschillende aanvragen tot concessie zijn gedaan, en dat dit onlangs nog het geval was bij een voorstel, dat zeer voordeelige aanbiedingen schijnt te bevatten, dat van de Heeren Bredius, v. Reesema en Riche. Waarom dan niet afgewacht, zal men zeggen, of de regering het niet met particuliere concessionarissen alsnog eens zou kunnen worden, dan kon welligt het stelsel, waaraan men de voorkeur geeft, nog zegevieren. Wij meenen daarop te moeten antwoorden, dat men zich door dergelijke argumentatie niet langer moet laten tegenhouden, om een beslissenden maatregel te nemen. Met dergelijke redenering is reeds veel tijd verloren gegaan. Op die wijs zal het altijd uitstellen en vertragen blijven. Wij wenschen, dat men niet langer, wat de hoofdlijnen betreft, op het sleeptouw der bijzondere concessien worde gehouden.

Wij moeten rondborstig bekennen, dat wij aan al die aanvragen, de eene al voordeeliger dan de andere, na al het gebeurde, minder hechten. Niets is gemakkelijker dan lijnen op de kaart te trekken en voorwaarden op te geven; maar wij vragen het te goeder trouw, welken waarborg levert het op, dat, wanneer men vroeger eene aanzienlijke rentegarantie, voor vijftig jaren en aanzienlijke subsidien noodig achtte, men thans te voorschijn komt met ontwerpen van veel grooter omvang dan vroeger, terwijl men ze thans wel met eene aanzienlijke subsidie, maar geheel zonder rente-garantie wil uitvoeren. Al wat sedert de laatste jaren over de verschillende aanvragen bekend geworden is, verschaft geene zekerheid, levert volstrekt geen waarborg op, dat wij werkelijk op die wijs spoedig goede spoorwegen zullen bekomen. Ontwerpen en concessien heeft Nederland genoeg gehad; het is meer dan tijd, dat men ons de spoorwegen zelve geve.

Een hoofdbezwaar tegen den aanleg van staats-spoorwegen is, dat zij het rijk duurder zullen te staan komen, dat zij kostbaarder dan particuliere ondernemingen zijn. Het is mogelijk, maar volstrekt nog niet bewezen. Onze ondervinding in zake van spoorwegen heeft ons geleerd, dat *l'art de grouper les chiffres* ook hier van volle toepassing is. De eene opgave druischt lijnregt tegen de andere aan. De Regering deelt in hare memorie van toelichting onderscheidene opgaven mede, om het tegendeel aan te toonen. Van eene andere zijde worden tegenovergestelde cijfers bijgebragt. Uit zoo vele geschriften en vertoogen, die ten deze het licht hebben gezien, zijn voor beide stellingen krachtige argumenten bij te brengen. Wij laten dus dat punt in het midden, maar moeten toch doen opmerken, dat tegenover die mogelijke meerdere kostbaarheid van staats-spoorwegen overstaat de meerdere soliditeit der wegen en van het materieel, die men van staats-spoorwegen niet zonder grond kan verwachten. De meerdere veiligheid van personen en goederen is bij staats spoorwegen onbetwistbaar. Ook uit dat oogpunt beschouwd, laat zich voor dergelijken aanleg van de hoofdlijnen boven de particuliere ondernemingen zeer veel zeggen. Letten wij bovendien op het voorgevallene in Frankrijk, in Belgie en elders, waar staats-spoorwegen zijn aangelegd, dan hebben wij het bewijs voor ons, dat, zoo de Staat zich de zaak daar niet zeer krachtig had aangetrokken, er dan welligt nog geene spoorwegen zouden zijn, ten minste zeker niet zoo vele, als waarin die landen zich thans mogen verheugen. De bijzondere nijverheid heeft daarbij vele gelegenheden gevonden, om zich aan de staatsbanen aan te sluiten.

Het is niet te ontveinzen, dat men in dit land algemeen en te regt den aanleg van spoorwegen verlangt. Hoort de stem, die van het Noorden naar het Zuiden en van het Oosten naar het Westen opgaat, en gij zult allerwege het verlangen vernemen, om door spoorwegen onderling en met het buitenland te worden verbonden. En die wensch is gegrond op het besef van eene wezenlijke behoefte, op de erkenning eindelijk van hetgeen rondom ons henen en verder af op dit gebied *is tot stand gebragt*. Aan die nationale behoefte moet dan ook zoo spoedig doenlijk worden voldaan. Nog onlangs ontvingen wij van een onzer vrienden uit het Noorden des rijks een schrijven, waarin wij deze merkwaardige woorden aantreffen: „Wij, bewoners van de Noordelijke provincien, hebben vóór alles behoefte aan spoorwegen. Voor den aanleg daarvan zou men des noods zelfs nog meer belasting willen betalen, omdat men zich overtuigd houdt, dat dit kwaad grootelijks zal worden geneutraliseerd door het voordeel, dat, althans goede spoorwegen direct en indirect zullen aanbrengen. Elke andere kwestie treedt voor ons daarbij op den achtergrond. Wij moeten eindelijk uit onzen geïsoleerden toestand worden verlost." Gaat men nu na, dat diezelfde wensch uit het Zuiden en uit het geheele rijk wordt geuit, dan vermeenen wij, dat het meer dan tijd is, dat die stem worde verhoord. Daarbij komt nog dit, dat terwijl andere Staten genoodzaakt zijn geweest hun schuldenlast aanmerkelijk te vermeerderen, om Staatsspoorwegen te verkrijgen, Nederland het niet ongegronde vooruitzigt heeft, om die kosten uit batige sloten en zonder renteverlies te bestrijden. Wel kan niemand voor eene toekomst van 10 jaren waarborgen; maar dit is geene reden om niet van een tegenwoordige voordeelige positie gebruik te maken.

Trekken wij ons gevoelen over het eerste punt dan te zamen dan komen wij tot deze slotsom: dat wij voortdurend blijven gelooven, dat aan Staats-spoorwegen vele bezwaren zijn verbonden. Gaarne hadden wij de voorkeur gegeven aan het verleenen van concessien aan bijzondere personen, aan de uitvoering der spoorwegen door particuliere ondernemingen. Maar in den gegeven stand van zaken, na al hetgeen wij hebben zien gebeuren, mogen wij de oogen niet sluiten voor de noodzakelijkheid om te voldoen aan den algemeenen wensch van alle deelen des lands. Uit dien hoofde zullen wij den aanleg van Staats-spoorwegen, immers wat de hoofdlijnen aangaat, niet bestrijden. Indachtig aan hetgeen wij vroeger zeiden: BETER STAATS-SPOORWEGEN DAN GEEN SPOORWEGEN, achten wij het tijdstip gekomen om ten deze niet langer te dralen, maar den ons thans voorgeslagen weg te volgen. Zoo wij dus dat gevoelen uit volle overtuiging voorstaan, dan doet zich van zelve eene andere niet minder gewigtige vraag voor. Al is men voor den aanleg van Staats-spoorwegen, aan wien moet dan later de exploitatie worden gegeven? Wij antwoorden onbewimpeld, dat men het voorbeeld van Frankrijk moet volgen, om de wegen door den Staat te doen aanleggen en dan te trachten ze door bijzondere maatschappijen of personen te doen exploiteren. Naar het ons toeschijnt, wordt dat denkbeeld bij het aanhangig wetsontwerp volstrekt niet uitgesloten. Niet alleen, dat dit het geval niet is in het ontwerp zelf, maar wij lezen bovendien in de memorie van toelichting blz. 9 uitdrukkelijk deze woorden: „Wat ook later omtrent de wijze van exploitatie worde beslist." Derhalve heeft het ontwerp alleen tot den *aanleg* van spoorwegen betrekking. Is men eenmaal zoo ver, dan zal het de vraag zijn, of er mogelijkheid bestaat, om de aangelegde wegen op goede grondslagen aan particulieren in exploitatie te geven. Bevordering van den aanleg is dus het hoofddoel der voordragt, de wijze van exploitatie is eene kwestie van latere zorg. Ook met dat denkbeeld kunnen wij ons gereedelijk vereenigen. Intusschen verdient dat punt wel eenige opheldering van den kant der Regering, daar zij in hare berekeningen ook 12 millioen voor *materieel* opneemt, waardoor het in het onzekere wordt gelaten, wat eigenlijk hare bedoeling ten dien aanzien is.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Dingsdag 22 Mei (des Avonds).

Heden namiddag is aan het bureau van Lord Palmerston een kabinetsraad gehouden.

— Het voorstel tot afschaffing der papierbelasting, hetwelk een deel van het door den kanselier der schatkist voorgedragen budget voor het loopende dienstjaar uitmaakt, heeft bij de meerderheid van het Huis der Lords, waaronder zelfs aanhangers des gouvernements, tegenstand ontmoet. De afschaffing dier belasting werd sedert lang wenschelijk geacht, omdat zij op een middel tot verspreiding van kennis en verlichting drukt, en omdat zij eenen belangrijken en voor groote uitbreiding vatbaren tak van nijverheid, de papierfabricatie, belemmert; op deze gronden heeft het Huis der Gemeenten, hoewel met eene niet groote en bij elke nieuwe behandeling der voordragt afnemende meerderheid, zich met het voorstel tot afschaffing dier belasting vereenigd; maar bij het Huis der Lords hebben de daartegen ingebragte bedenkingen het zwaarst gewogen. Die bedenkingen zijn, dat er gevaar van een tekort bestaat, dat het alzoo roekeloos zou zijn, de som van 1,300,000 £, de opbrengst der op zich zelve voor de bevolking niet drukkende belasting op het papier, te laten varen, en dat het in allen gevalle, indien de schatkist zonder gevaar die som zou kunnen missen, beter zou zijn, het invoerregt op thee en suiker en de income-tax te verlagen, daar het tegenwoordige bedrag dezer belastingen voor de bevolking meer drukkend is, dan de accijns op het papier. De wetsvoordragt is dan ook (gelijk reeds is gemeld) met 193 tegen 104 stemmen verworpen geworden.

Hierdoor is eene gewigtige vraag betreffende Engelands staatsregt wederom te berde gebragt, de vraag namelijk, of het Huis der Lords bevoegd is, eene beslissing van het Huis der Gemeenten in zake van belastingen te niet te doen. De meerderheid van het Huis der Lords heeft deze vraag in bevestigenden zin beantwoord, door de voordragt van het gouvernement, welke in het Huis der Gemeenten doorgegaan was, te verwerpen. Van die zijde wordt aangevoerd, dat de beraadslaging der Pairs over de door het Huis der Gemeenten hun toegezonden wetsvoordragten, rakende belastingen, niet tot eene ijdele formaliteit mag worden gemaakt, dat het Huis der Lords vroeger en nog in den loop dezer eeuw, meermalen zijn gezag in belastingzaken heeft doen gelden, en dat in allen gevalle door de verwerping der voordragt geene verandering in het belastingstelsel gebragt, maar integendeel het bestaande, zoo als het door toedoen van het Huis der Gemeenten gevestigd is, in stand gehouden wordt, dewijl de wet tot invoering van den papier-accijns niet eene tijdelijke verordening was, niet voor een jaar, bij voorbeeld, was gemaakt, maar dat middel als eene blijvende bron van inkomen aan de schatkist had bewilligd.

De gronden voor het tegengestelde gevoelen worden door den *Morning Post* als volgt ontwikkeld. „Sedert twee eeuwen, althans sinds de revolutie van 1688, zegt dit ministeriele blad, is het een vaststaand beginsel, dat de Pairs wel de magt, maar niet het regt hebben om een wetsvoorstel betreffende de geldmiddelen te veranderen of te verwerpen; en elke zoodanige wet, welke sedert de dagen van Jacobus II bij het Huis der Gemeenten is doorgegaan, is bij hetzelve aangenomen in de onderstelling, dat de financien eene zaak zijn, waarmede het Huis der Lords zich niet mag bemoeijen. Het onbetwistbare beginsel onzer constitutie is, dat alle geldzaken vragen zijn, welke uitsluitend tusschen de Kroon en het Huis der Gemeenten behandeld moeten worden. Zoowel het aan de Kroon te bewilligen bedrag, als de wijze, waarop dat geld zal gevonden worden, zijn punten, welke uitsluitend tot de bevoegdheid van het Huis der Gemeenten behooren, en dat groote beginsel is de waarborg onzer volksvrijheid."

Tot staving wijst de *Post* op de uitdrukkingen, welke van de zijde der Kroon en des Parlements ten aanzien der geldzaken in de troonrede en in den aanhef van wetten plegen gebezigd te worden.

Een ander liberaal dagblad, de *Daily News*, slaat dadelijk een heftigen toon aan. Het vraagt, of het, in onze eeuw „aan eenige groote grondbezitters, oude diplomaten en buigzame hovelingen zal vrijstaan, zich voor hun eigen belang tot opperste geregtshof in zake van belastingen en staatsuitgaven te maken en den wil der natie te niet te doen." Het bedreigt de Pairs met inkorting van hun gezag bij de nieuwe reformwet, enz.

In het Huis der Gemeenten heeft de Heer Kinglake kennis gegeven dat hij den volgenden dag de aandacht van het Huis zoude vestigen op eene onlangs ontvangen depeche van den Heer de Thouvenel en dat hij de regering zal vragen of zij in het bezit is van documenten, welke aan het Huis kunnen worden medegedeeld, om het bekend te maken met de inzigten der mogendheden, welke het tractaat van 1815 onderteekend hebben, met betrekking tot de neutralisatie van noordelijk Savoye. Ook zoude hij inlichtingen vragen aangaande den tegenwoordigen staat van de onderhandelingen betreffende het tractaat van Turyn.

De Heer Dalglish vroeg of de bevelhebbers der Engelsche oorlogsschepen op de kust van Napels en Sicilie speciale instructien hadden ontvangen om de bescherming der Britsche vlag uit te strekken tot alle personen, uitgewekenen of anderen, die haar mogten inroepen.

Lord John Russell antwoordde, dat instructien gelijk aan die, welke in 1849 door lord Palmerston waren gezonden aan de bevelhebbers van Hr. Ms. schepen, ditmaal ook gevolgd zullen worden, en dat Hr. Ms. schepen gemagtigd zullen worden de bescherming der Britsche vlag te verleenen aan alle staatkundige uitgewekenen, tot welk land of tot welke partij deze behooren, maar dat die bescherming geweigerd zal worden aan de personen, die zich door de vlugt trachten te onttrekken aan de justitie, in eene criminele zaak of na eene veroordeeling.

De Heer Kinglake vroeg aan lord John Russell, of hij eenige inlichtingen kon geven over de wijze, waarop de Europesche mogendheden, en met name Frankrijk, den Siciliaanschen opstand beschouwen.

Lord John Russell zeide, dat hij hieromtrent geene inlichtingen kon geven, maar dat hij niet inzag, dat de eene of andere mogendheid van Europa, en zeker allerminst Oostenrijk of Spanje, voornemens was tegen de opstandelingen en ten gunste van de Napelsche regering de wapenen op te vatten.

— De Great Eastern, die gezegd wordt op 9 Junij van Southampton te zullen vertrekken, (ofschoon velen betwijfelen, dat men op dien dag gereed kan wezen), zal regtstreeks naar New-York koers zetten. Van daar is opzettelijk een loods herwaarts gekomen, om het schip in de haven te brengen.

— Door het springen van den stoomketel eener houtzagerij te Air hebben ll. Zaturdag vijf personen het leven verloren, terwijl verscheiden anderen zijn gekwetst geworden.

— Er zijn berigten uit Bombay tot 27 April ontvangen, die echter niets van algemeen belang inhouden. Daarentegen wil men uit Hongkong van 29 Maart langs particulieren weg hebben vernomen, dat de Chinezen hebben geweigerd het ultimatum der Engelschen en Franschen aan te nemen, en dien ten gevolge al de havens van het Hemelsche Rijk in staat van blokkade zijn gesteld. Op den 10den April zoude aan den Heer Bruce het beslissende antwoord des Keizers van China worden ter hand gesteld. De Engelsche troepen waren verlangend naar den strijd; tegen 15 April zouden al de troepen der expeditie gereed zijn, om de operatien te beginnen. De generaal sir C. von Straubensee dacht met de volgende postboot naar Engeland te vertrekken.

Duitsche Post.

WEENEN, 21 Mei. Men verzekert, dat weldra het besluit zal worden uitgevaardigd, waarbij de Aartshertogen Wilhelm en Leopold voor hun leven worden benoemd tot leden van den breeden rijksraad. De president van den rijksraad, gelijk hij vroeger was zamengesteld, namelijk de Aartshertog Reinier, zal tevens voorzitter zijn van den breeden rijksraad.

— Koning Ludwig van Beijeren is te Weilburg door den Keizer en de aldaar aanwezige Aartshertogen, benevens den Hertog van Modena, ontvangen.

— De Oostenrijksche veldmaarschalk, prins Alexander van Hessen, is den 17den dezer te Verona aangekomen.

— Men verneemt, dat de Heeren Somrich en Eötvös ten stelligste hebben geweigerd om zitting te nemen in den breeden rijksraad.

— Uit Klagenfurth wordt gemeld, dat dezer dagen een militair beambte aldaar in hechtenis is genomen, beschuldigd van deelneming in de bedriegerijen, welke gedurende den jongsten oorlog ten nadeele van 's rijks schatkist zijn gepleegd.

— Eene depèche uit Belgrado meldt, dat de Russische bezetting der vesting oefeningen houdt buiten den daartoe bepaalden rayon; deze omstandigheid heeft eenige opgewondenheid verwekt bij de Servische bevolking.

BERLIJN, 23 Mei (des Ochtends). De officieren, die de Spaansche expeditie in Marokko hebben bijgewoond, zijn thans teruggekeerd. Voor hun dapper gedrag heeft de Spaansche regering hun de orde van den Heiligen Ferdinand voor militaire verdiensten verleend; bij hunne komst alhier heeft de Prins-Regent hen begiftigd met de orde van den Rooden Adelaar met de Zwaarden.

— Het Huis der Afgevaardigden heeft in zijne jongste zitting het wetsontwerp betreffende de nieuwe indeeling der kiesdistrikten aangenomen in den vorm als het door het Huis der Heeren is gewijzigd.

— Het Huis der Heeren heeft zijne laatste zitting niet ongebruikt voorbij willen laten gaan, maar, in den geest als vroeger, van zijnen tegenstand tegen het ministerie doen blijken. Nadat eenige onderwerpen van gering belang waren afgedaan, kwam het wets-ontwerp betreffende de uitbreiding, welke de regering aan het kadettencorps wenscht te geven, ter tafel. Een der leden, de Heer v. Buddenbrock, rapporteur der commissie, gaf te kennen, dat de officieren der Pruisische armée tot eene en dezelfde klasse moesten behooren en dat hunne opvoeding en opleiding daarnaar behoorde te worden geregeld. „Eene volks-armée, welke het andere Huis voor ons land tot stand gebragt wenscht te zien, deugt voor Pruisen niet; dergelijke zaken moest men overlaten voor een rooverhoofdman gelijk Garibaldi is." De vijandige geest, welke bij het Huis heerschende is, openbaarde zich nog duidelijker bij gelegenheid van de beraadslagingen over het wetsontwerp, betreffende de 9 mill. thaler, strekkende tot voortzetting der reorganisatie des legers tot 1 Julij van het volgende jaar. Een der sprekers gaf bij die gelegenheid te kennen, dat het Huis der Heeren nimmer wetsontwerpen zou goedkeuren

vervat in den geest van het Huis der Afgevaardigden. De Heer Stahl ging nog verder; niet tevreden met de gelegenheid, welke de onderwerpen die behandeld werden, hem aanboden om zijne oppositiezucht lucht te geven, viel hij de regering daarenboven nog aan, door de staatkundige rigting van het kabinet te gispen, te vorderen dat het beginsel van legitimiteit zou worden verdedigd, terwijl hij ten slotte eene menigte aanmerkingen maakte op het wets-ontwerp betreffende het crediet, ten vorigen jare toegestaan tot mobilisering des legers.

— Men verheugt zich algemeen over de krachtige wijze, waarop de Heer Mathis heeft gesproken met betrekking tot de rigting, welke onze regering in de tegenwoordige verwikkelingen behoort te volgen. Bijna ieder is met hem van oordeel, dat eenmaal eene vaste gedragslijn aangenomen zijnde, in overeenstemming met het Engelsche kabinet, geene andere staatkunde kan worden gevolgd dan eene vrijzinnige en nationale staatkunde. Maar vooraf behoort onze regering het besluit te nemen, om zich onzijdig te houden omtrent Modena, Toscane en Venetie; dit is eene der eerste voorwaarden om te geraken tot het begeerde bondgenootschap.

— De porselein-fabriek van Schumann te Moabit is dezer dagen door de vlammen vernield.

— Te Breslau is eene nieuwe onderneming tot stand gekomen, welke parapluies verhuurt. Er is een tarief vastgesteld, waarnaar betaald wordt. Voor een uur wordt 4 silbergr. (24 centen) betaald, benevens een thaler als waarborg, dat het voorwerp zal teruggebragt worden.

— Naar luid van berigten uit Sleeswijk, gaat de Deensche regering steeds voort met het nemen van dwangmaatregelen tegen hen, die het adres aan de regering gerigt, hebben onderteekend. De afgevaardigde Rumohr, bij voorbeeld, is veroordeeld tot drie maanden gestrenge vestingstraf. Een aantal landbouwers is, wegens verbreiding van gemeld adres, tot 30 dagen gevangenisstraf veroordeeld, terwijl andere personen eene geldboete moeten betalen, uithoofde zij het adres verbrand en niet aan de bevoegde autoriteiten hebben ter hand gesteld.

— Uit Stockholm wordt berigt, dat het voorstel, om aan de Israeliten de vergunning te verleenen vaste goederen te bezitten, door den baron Tarsmeden voor eenige dagen in eene zitting der Stenden gedaan, in handen eener commissie is gesteld, en dat den 15den omtrent dit voorstel rapport is uitgebragt. De commissie verklaarde zich voor de aanneming van het voorstel; dit gaf aanleiding tot zeer levendige debatten, welke met de aanneming van het voorstel zijn geëindigd. Door de Stenden zal aan de regering het voorstel worden gedaan, om een der paragraphen van de verordening van 30 Junij 1838 in te trekken, zoodat voortaan Israëliten, geboren in Zweden of genaturaliseerd, vaste goederen zullen mogen bezitten.

FRANKFORT, 22 Mei. Men meldt uit Karlsruhe, dat de regering heden bij de Tweede Kamer het wetsontwerp betreffende de regeling der kerkelijke aangelegenheden heeft ingediend.

— De bondsraad heeft dezer dagen het besluit genomen om een sterk garnizoen te Genève te leggen. De bevolking dezer stad heeft deswege hare vreugde te kennen gegeven, dewijl in Savoye thans een groot aantal Fransche troepen zijn gelegerd.

— De geldruimte, welke alhier sedert langen tijd heerscht, blijft toenemen. Het disconto voor wissels van den 1sten rang is op 1 pCt. gedaald.

— De Grootvorst Nicolaas wordt heden avond te dezer stede verwacht; hij zal slechts kort hier vertoeven.

— Tegenover de zoogenaamde Duitsche nationale vereeniging, welker comité te Coburg is gevestigd en die door middel van haar weekblad zich beijvert om aan Pruisen de meest mogelijke aanhangers te verschaffen, heeft zich eene democratische vereeniging gevormd, waartoe in eene onlangs te Elsingen gehouden vergadering een groot aantal democraten uit Zuid-Duitschland is toegetreden. Terwijl de hoofden van de Duitsche nationale vereeniging te Berlijn met de meeste welwillendheid bejegend worden door allen, die aan het ministerie of aan het hof zijn verbonden, komen de toetredingen in grooten getale bij het comité van de demokratische vereeniging in. Aldus is het liberalismus, waarvan Pruisen zich een wapen maakte, om zijn overwigt te verzekeren, onvoldoende verklaard, De democratische partij wenscht en eischt de herstelling van de constitutie in 1848 door het parlement van Frankfort uitgevaardigd; zoolang het comité van Coburg zijne stellige medewerking niet zal toegezegd hebben aan de democraten, zal het geen vertrouwen bij hen verwerven. Welligt zien Beijeren, Wurtemberg en andere staten van den tweeden rang voor het oogenblik niet zonder genoegen deze scheuring tusschen de patriotten uitbarsten, dewijl zij strekt om de Pruisische partij te verzwakken.

Fransche Post.

PARIJS, Dingsdag 22 Mei.

De Keizer heeft aan den maire van Orleans medegedeeld, dat hij in den loop van den zomer een uitstap zal doen in de midden departementen des Rijks.

— Het gerucht is in omloop, dat de Keizer van Rusland zich in den loop van dezen zomer herwaarts zal begeven.

— Als blijk van de goede verstandhouding, welke er heerscht tusschen de Fransche en Russische regeringen, doet men opmerken, dat de dagbladen uitgenoodigd zijn om geene uittreksels op te nemen uit het werk van graaf Dolgorukoff, getiteld: De Waarheid over Rusland, waarin de tegenwoordige toestand van dat rijk in een ongunstig daglicht is geplaatst.

— Men is hier van meening, dat de komst van den Heer de Grammont geen ander doel heeft dan om den Keizer persoonlijk verslag te geven van den eigenlijken stand van zaken in den Pauselijken Staat, en om daarna van den Keizer die instructien te ontvangen, die Z. M. in den laatsten tijd ongaarne aan het papier toevertrouwt.

— De maarschalk Magnan, die over het 1ste legercorps bevel voert, had op verzoek van den kolonel magtiging verleend aan het 74ste reg. van linie, om eene dienst te vieren voor de nagedachtenis van de militairen van dit regiment, die 20 Mei 1859 te Montebello gesneuveld zijn. De lijkdienst heeft gisteren ten 11¼ ure plaats gehad in de kerk St. Ambroise de Popincourt. Onder de hoofd-officieren, die deze plegtigheid bijwoonden, bevonden zich de divisie-generaals Forey en Blanchard, die zich zoo dapper bij het gevecht van Montebello hebben gedragen.

— Eene commissie van vertrouwde mannen is belast om de papieren van wijlen de groothertogin Stephanie van Baden, en inzonderheid hare briefwisseling met Napoleon I en Napoleon III, te onderzoeken.

— De huwelijksinzegening van den Prins de Polignac en Mej. Mirès is tot den 4den Junij uitgesteld. Zij zal in de kerk de la Madeleine plaats hebben.

— De stad Melun heeft ll. Zondag het standbeeld onthuld, hetwelk ter nagedachtenis van een harer beroemdste kinderen opgerigt is, nl. Amyot, die de werken van Plutarchus vertaald heeft. De kunstenaar, die het standbeeld vervaardigd heeft, is een bewoner van Melun en heet Godin.

— Het stedelijke bestuur van Milaan heeft dezer dagen eene som van 100,000 fr., dat van Lodi 6000 fr. en dat van Como 50,000 fr. tot ondersteuning der Siciliaansche beweging bestemd.

— Montereale, dat, zoo als men zegt, door de troepen van Garibaldi ingenomen is, heeft geene verdedigingswerken. Het is gebouwd op den berg Caputo en is zeer aangenaam gelegen op 5 mijlen van Palermo. Het telt, de groote vlekken van Rocca en van Sanmartino, aan welke het grenst medegerekend, ongeveer 13,000 inwoners. Het bezit de schoonste gedenkteekenen van godsdienstige bouwkunde van geheel Sicilie. Ofschoon Montereale niet versterkt is, zoo moet men het toch beschouwen als eene voordeelige positie voor den opstand, alwaar deze zich zal kunnen verschansen, ten einde zich voor te bereiden tot de aanvallende beweging tegen Palermo.

— Wij ontleenen aan een brief van den Heer Ricciardi, voorkomende in de *Siècle*, eenige bijzonderheden omtrent de 7 personen die, onder Garibaldi, de Alpen-jagers aanvoeren.

La Masa is bekend door zijne ijverige deelneming aan den opstand, waarvan de stad Palermo den 12den Januarij 1848 getuige was, alsmede door het aandeel, dat hij genomen heeft als chef der Siciliaansche vrijwilligers aan den onafhankelijkheidsoorlog. La Masa droeg ook in Sept. 1848 bij tot de verdediging van Messina tegen de koninklijke troepen. Hij heeft gedurende zijne ballingschap eenige staat- en geschiedkundige geschriften in het licht gegeven, waaronder zich bevindt een verhaal der gebeurtenissen, waarvan in 1848 en 1849 Sicilie het tooneel was.

Carini, een Siciliaan, bragt tijdens den opstand van 1848 en 1849 een regement kavallerie te Palermo met spoed bijeen, en toen de opstand mislukt was, trachtte hij in de ballingschap niet alleen de zaak van Sicilie, maar ook die van Italie te bevorderen door de uitgaaf van zijne *Revue Franco-Italienne.*

Stocco, uit Calabrie geboortig, is zeer bekend en zeer geacht in dit gedeelte van het koningrijk Napels. Op 27 Junij 1848 gaf hij een bewijs van dapperheid en bekwaamheid in het zeer ongelijke gevecht tusschen Angistola en Maïda, een gevecht hetwelk 12 uren geduurd heeft, waarin men 4 a 500 Calabriers zegevierend zag strijden tegen al de troepen, die onder bevel van den generaal Nunziante stonden, die geheel zouden verslagen zijn, indien de andere Calabresche aanvoerders Stocco waren te hulp gekomen.

Cairoli is de broeder van een der roemrijke vrijwilligers, die verleden jaar tegen Oostenrijk strijdende gesneuveld zijn. Zoodra hij de voornemens van Garibaldi kende, is hij uit Pavia toegesneld en zijne moeder, die nog in den rouw over haren oudsten zoon is, heeft hem aan den generaal voorgesteld en hem 30,000 frcs. ter beschikking aangeboden.

Nino Bixio te Genua geboren, is zeer bemind in Italie. In 1849 te Rome gewond, behoorde hij in 1859 tot het legioen, waarover Garibaldi bevel voerde; hij was een van diens dapperste luitenants. Daar hij als koopvaardijkapitein in de zeevaart bedreven is, heeft hij als gezagvoerder van de Lombardo uitstekende diensten aan de expeditie bewezen.

Orsini droeg in Januarij 1848 veel bij tot den opstand van Palermo en was in September van hetzelfde jaar een der voornaamste verdedigers van Messina. In 1849 verdedigde hij het overige van Sicilie tegen de koninklijke troepen, waarover Filangieri het bevel voerde. Gedwongen om zich uit het vaderland te verwijderen, nam hij in Turkije dienst als kolonel van de artillerie, maar op den eersten kreet van Sicilie is hij toegesneld.

Van Anfossi is niets bekend, alleen beschouwt men hem als een der uitstekendste officieren van het oude Sardinische leger.

— Het schijnt, dat de partij van den groothertog van Toscane aldaar weder het hoofd begint te verheffen en dat de Sardinische regering zich reeds gedwongen heeft gezien eenige maatregelen van voorzorg te nemen.

— Het bevestigt zich, dat de Koning van Napels, op grond van zekere familie-verdragen, zich tot Koningin Isabella gewend en om een hulpcorps van 25,000 man gevraagd heeft, hetgeen echter in beleefde vormen geweigerd is. Indien de Koningin van Spanje ook al geneigd mogt zijn aan het verzoek van Frans II te voldoen, dan zou zij daarin toch belemmerd zijn geworden zoowel door de Cortes, als door de meerderheid des Spaanschen volks.

— De Heer Isaac Pereire is te Madrid aangekomen, ten einde de algemeene vergadering der aandeelhouders van de maatschappij het Credit-Mobilier bij te wonen.

— Aan het *Journal des Débats* wordt thans uit Weenen gemeld, in strijd met een vroeger berigt aan dat blad, dat aan de wederinvoering van de voormalige Hongaarsche constitutie in Hongarije volstrekt niet schijnt gedacht te worden, maar dat den nieuwen rijksraad de taak zal worden opgedragen, om een ontwerp van nieuwe constitutie zamen te stellen, welke de Keizer voornemens is voor Hongarije te octroijeren. Voorts wordt aan genoemd blad geschreven, dat de regering nog altijd in onderhandeling is met een zeker aantal mannen, die tot leden van den rijksraad benoemd, geweigerd hebben daarin zitting te nemen, alsook dat, in weerwil van den door velen geuiten wensch, de beraadslagingen niet anders dan met gesloten deuren zullen plaats hebben.

— De *Sémaphore* meldt, dat de Heer Ferdinand de Lesseps zich gisteren naar Egypte heeft ingescheept, om de werkzaamheden aan het Suez-kanaal met vernieuwde kracht voort te zetten.

Belgische Post.

BRUSSEL, Donderdag 20 Mei.

In de zitting der kamer van vertegenwoordigers, gisteren gehouden, heeft de Heer van den Peereboom het rapport ingediend, namens de centrale sectie uitgebragt, over het wetsontwerp tot afschaffing der gemeente-accijnsen. Na eene vrij levendige discussie over de bepaling van den dag der opening van de beraadslagingen over dit ontwerp, waartoe sommige leden den 31sten Mei wilden vaststellen, is op voorstel van den Heer de Brouckère besloten, de discussien aan te vangen heden over acht dagen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Donderdag 24 Mei.

Zaturdag 19 Mei ll. hield het genootschap: *Door Oefening Grooter*, onder bescherming van Z. K. H. den Prins van Oranje, de laatste groote vergadering van het genootschappelijk jaar 1859/60. Over de uitvoering der stukken kunnen wij kort zijn. Zij was, als naar gewoonte, verdienstelijk. Wat wij echter niet onvermeld mogen laten, is, dat door den voorzitter van genoemd genootschap bij die gelegenheid een uitvoerig verslag werd geleverd van den onlangs gehouden wedstrijd te Kampen; terwijl de premie, bestaande in een ebbenhouten met zilver gemonteerden hamer, in genoemden wedstrijd gewonnen, aan de kunstlievende leden en hunne dames ter bezigtiging werd aangeboden.

Na den afloop der gewone voordragten was den HH. H.....s, S.......n en S........r eene even eigenaardige als aangename verrassing bereid, naardien eenige kunstlievende leden zich met de werkende leden hadden verbonden, om genoemde Heeren H., S. en S. eene gepaste hulde te brengen, als winnaars van de premie in den wedstrijd te Kampen. In verband daarmede vroeg de Heer W. M. T.....t het woord, en wenschte zijne kunstbroeders geluk met de behaalde overwinning, hun tevens in naam der vergadering dank zeggende voor den ijver en het talent, door hen bij die gelegenheid op nieuw aan den dag gelegd. Gloed en sierlijke stijl kenmerkten zijne voordragt, die met de volgende woorden werd besloten: En thans, waar wij nog eens den blik vestigen op dit schoone, door u in den strijd gewonnen voorwerp, verheug ik mij u te mogen toeroepen:

Ontvang daarvoor den dank der leden,
Den gullen dank uit aller mond.
De juichtoon stijgt en klinkt in 't rond:
„Gij hebt met heldenmoed gestreden!"

Een schoonen palm, in zilvren glans,
Mogt ge uit het edel strijdperk rapen,
U vlechten wij hem rond de slapen,
Die tooi voegt de overwinnaars thans.

Treedt zoo dan, met dit zege-teeken,
Steeds voorwaarts op der kunsten pad;
Ligt zal een prijs, in goud gevat,
Dan luider tot uw eer eens spreken!

„Door Oefning Grooter" is het woord;
Dat wachtwoord hoog in top geheven,
Moge immer op uw lippen zweven,
En bloei de kunst dan ongestoord.

En nu nog eens: dank, eedle helden!
Voor 't geen uw ijver heeft gewrocht;
Wie ooit uw roem verduistren mogt,
Wij zullen steeds uw lof vermelden.

Maar met dien lof stijgt ook de bêe:
Bijft met de snelle vlugt der jaren,
Trots, wat u over 't hoofd moog' varen,
De onwankelbare steunpilaren
Van 't Koninklijke D. O. G.

Onder het uitspreken dezer laatste woorden werd de gordijn op den achtergrond van het tooneel weggeschoven en de buste van Z. K. H. den Prins van Oranje zigtbaar, staande voor een keurig bewerkte trophée. Luide juichtoonen der aanwezigen met de fanfares van het orchest vergezelden dit eereblijk en weêrgalmden door de sierlijke zaal van Frascati. Algemeen was de opgewondenheid en zigtbaar de aandoening van de overwinnaars, die te meer werd verhoogd toen het zusterlid van het genootschap, Mejufvr. A......d, plotseling te voorschijn trad en den edelen strijders eene hernieuwde hulde bragt in de navolgende door den Heer W. H. T.....t gestelde bewoordingen:

'tGejuich klinkt door den hof der eedle zanggodinnen;
De Muze lonkt u toe uit hooger, reiner sfeer.
Wie kampend voor de kunst in 't strijdperk overwinnen,
Op hen ziet ze uit haar troon met welgevallen neêr.

Maar met dien lonk daalde ook (uw ijver moog' 't ontsteken!)
Een kroone voor u af met frissche lauwerblaân.
Ik druk u dien op 't hoofd, ten loflijk zege-teeken;
Blikt fier thans om u heen; *verwinnaars* kunt gij gaan!

Hierna bedankt de voorzitter, zijnde een der drie afgevaardigden voor het concours te Kampen, op allezins waardige en treffende wijze allen, die zoo welgemeend het hunne hadden bijgedragen, tot daarstelling van dit kleine feest. Voorts werd den overwinnaren de eerewijn aangeboden en nam het bal een aanvang, waarop gepaste vrolijkheid heerschte.

Wij eindigen ons verslag met de verzekering, dat de avond van 19 Mei bij velen nog lang in aangename herinnering zal blijven.

Z. M. heeft benoemd tot ijker van het vaatwerk te Coevorden, H. Uges, commies-wijnroeijer bij 's rijks belastingen aldaar; tot surnumerairen der registratie en domeinen de Heeren: E. A. v. Trigt, te Utrecht; J. B. Vroom, te Zwolle; J. S. P. W. Eerens, te 's Bosch; G. J. Verwey, te Utrecht; Jhr. C. A. v. Geusau, te Zwolle; H. W. J. Boom, te Rotterdam; J. S. Hussem, te Assen; J. de Graag, te Harderwijk.

Z. M. heeft bij het personeel van de genesk. dienst der landmagt benoemd, tot officier van gez. 1ste kl. (naar ouderdom van rang) de offic. van gez. 2de kl. J. H. A. Lourens, H. G. F. Peltzer en H. C. Hallegraeff, van gemeld personeel; bij het wapen der artillerie: bij het 2de reg. vesting-art. tot kapt. 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. M. L. V. de Girard de Mielet van Coehoorn, van het reg. veld-art.

Bij koninklijk besluit van 22 Mei 1860, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan: A. J. Metzlar, entreposeur 1ste kl. van de in- en uitg. regten en accijnsen te Rotterdam, *f*2136; J. H. F. Joost, visiteur der in- en uitg. regten en acc. te 's Bosch, *f*707; F. C. H. IJserman, idem te Amsterdam, *f*1313; L. H. Reynders, commies 2de kl. bij 's rijks bel. te Roodeschool, *f*308; J. C. J. Hediger, commies bij 's rijks entrepôt te Rotterdam, *f*219; P. F. Menten, commies 3de kl. bij 's rijks bel. te Heerlen *f*133; C. Mooyman, kamerbew. en control. der boden bij het depart. van financien, *f*666; R. J. Gonggrijp, commies 2de kl. bij 's rijks bel. te Culemborg, *f*427; J. L. Overman, idem 1ste kl. te Arnhem, *f*435; T. J. de Haan, sloeproeijer bij 's rijks bel. te Amsterdam, *f*197; P. C. Koppel, bode bij de algemeene rekenkamer, *f*466; M. J. Smith, commies 1ste kl. bij 's rijks bel. te Goes, *f*370; de Wed. van C. van Oort, in leven ontv. der dir. bel. en acc. te Beerta, *f*417; de Wed. van C. J. ten Hagen, in leven commies te paard 1ste kl., *f*462; den minderjarigen zoon van wijlen Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman, in leven ontv. der dir. bel. te Groningen, *f*1106; de Wed. van J. G. Bakker, in leven commies 1ste kl. bij 's rijks bel. *f*192.

Zaturdag e. k. ten 1½ ure zal van de werf Yhoek van den Heer J. F. P. A. Abbema, aan het einde van de groote Wittenburgerstraat alhier te water worden gelaten, het koopvaardij-schoonerschip Anna Maria.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Zeeland, onder bevel van den kapitein ter zee H. Wipff, is in den morgen van 23 dezer te Plymouth aangekomen. Aan boord was alles wel.

In het begin der volgende maand zal, naar men verneemt, Zr. Ms. transportschip Heldin, onlangs uit West-Indie te Nieuwe Diep binnengekomen, naar Lissabon vertrekken, ten einde victualie en amunitie naar het aldaar liggende eskader over te voeren. Met dien bodem zullen enkele officieren vertrekken, ter aflossing van anderen aan boord van de fregatten Evertsen en Wassenaer.

Door een dagblad is medegedeeld, dat de leden der kiezersvereeniging Koning en Vaderland, te Zwolle, bij de aanstaande verkiezing voor een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal hunne stem zouden uitbrengen op den Heer Groen van Prinsterer. Het *Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage* deelt thans een brief mede van dien Heer, waarin hij verklaart, dat tegen zijne wederaanvaarding van het lidmaatschap der Kamer voor alsnog onoverkomelijke bezwaren bestaan.

---

* 's GRAVENHAGE, 22 Mei. Voor den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) is op heden behandeld de zaak van Jan Veldman, die zich in cassatie voorzien had tegen een arrest van het prov. geregtshof van Overijssel. Door Mr. J. Léon, als verdediger van den requirant optredende, zijn de cassatie-middelen toegelicht. De advoc.-gen., de Heer Römer, zal den 30sten dezer zijne conclusie nemen.

ROTTERDAM, 23 Mei. Heden morgen omstreeks 5 ure, ontdekte men brand in eene schuur, staande op het achterste gedeelte van de scheepstimmerwerf van den Heer van Reize, aan den Hoogen Zeedijk alhier (Kralingen), welke brand zich al zeer spoedig aan de belendende arbeiderswoningen en een op de helling staand vaartuig mededeelde. In weerwil van de spoedige hulp van de brandweer te Kralingen is de schuur en 4 woningen, alsmede een gedeelte van het vaartuig in de asch gelegd.

* UTRECHT, 23 Mei. Heden werd alhier tot doctor in de beide regten bevorderd de Hr. S. T. A. van der Heyden (van Ravenstein), na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales.

UTRECHT, 23 Mei. Op de gisteren ter viering van den Dies van den Senat Vet. van het studentencorps gehouden matinée in het park Tivoli, is, naar men verneemt, den verdienstelijken kapelmeester der artillerie-muziek, den Heer Rudersdorff, door den Senaat, namens het studentencorps, een met zilver gemonteerde dirigeerstok vereerd.

ARNHEM, 23 Mei. In eene talrijk bezochte vergadering der Arnhemsche kiezersvereeniging is gisteren avond met bijna eenparige stemmen tot candidaat bij de aanstaande verkiezing van een lid der Tweede Kamer verkozen, de Heer Jhr. Mr. J. G. H. van Tets van Goudriaan, oud-minister van binnenl. zaken. Naar wij vernemen heeft de Heer v. Tets die candidatuur aangenomen.

* ZIERIKZEE, 22 Mei. Naar men verneemt is de telegraaf alhier gereed en wordt enkel op de komst van een ambtenaar gewacht, om haar in werking te brengen.

* 's HERTOGENBOSCH, 23 Mei. De vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid afdeeling 's Hertogenbosch, voorzitter Jhr. M. B. W. de Jonge van Zwijnsbergen, heeft in overeenstemming met andere hier bestaande vereenigingen van koophandel en nijverheid, in het belang der nijverheid, besloten tot het zamenstellen en in druk uitgeven van eene algemeene beschrijving der Noord-Brabantsche Industrie en wel in afdeelingen waartoe ook in hun belang, de vereenigingen en de andere steden en gemeenten, zoodra het plan is ontworpen, zullen worden uitgenoodigd mede te werken.

* EINDHOVEN, 23 Mei. In den afgeloopen nacht is de witmakerij van katoenen garen, behoorende aan H. Dahmen, staande op het grondgebied van Stratum aan de rivier de Dommel nabij de spinnerij van Jhr. Smits alhier afgebrand. Het gebouw is bij de Assurance Générale te Brussel, de inboedel bij de maats. Securitas te Antwerpen verzekerd.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: H. J. VAN DER HORST
met
F. G. REPELIUS.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9399)

Ondertrouwd: LEONARD HILMAN en
CATHARINA HELENA IDES.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9345)

Ondertrouwd: J. J. C. DE MOL en
S. M. ROHOLL. (9398)
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.

Ondertrouwd: BAREND HENDRIK BERNHARD,
van Goes (Zuid-Beveland),
met
ANNA MARIA PETRONELLA HEKKER.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.
Eenige Kennisgeving. (9378)

Getrouwd: J. U. VAN DE GRAAF,
en
A. M. E. VAN VOORTHUIJSEN,
Wed. H. W. CRAMER, Jwz.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.
Algemeene Kennisgeving. (9402)

Getrouwd: J. J. BEKOUW,
Weduwnaar van J. M. VAN LOON,
en
A. VAN IJSENDOORN,
Weduwe van H. F. VAN DER SCHEER.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.
Algemeene Kennisgeving. (9403)

Getrouwd: G. LEEMBRUGGEN G. Gzn.
met
M. SCHIMMEL.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9404)

Getrouwd: H. KONING met
C. E. VETKOTER. (9374)
24 Mei 1860.

Getrouwd: N. C. WITSEN
en
S. E. METHORST. (9373)
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.

Getrouwd: Mr. A. A. J. C. SINKEL, van Arnhem,
met
A. A. A. BARGE.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9410)

Getrouwd: P. DRAIJER
en
H. OBERDIECK.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9395)

Getrouwd: Z. C. GOLDSTEIN
en
F. C. GÖLINGHORST. (9376)
24 Mei 1860.

Getrouwd: S. J. SCHERMER,
van Kortrijk,
met
D. F. M. E. SMITHUYSEN.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9362)

Getrouwd: J. C. SPAKLER,
met
G. DE JOODE. (9339)
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.

Getrouwd: F. ZEILINGA,
Weduwnaar van A. C. BERKE
en
C. W. HATTINK. (9341)
AMSTERDAM, 24 Mei 1860.

Getrouwd: BERNARD GRÜNBERG, van Amsterdam,
Weduwnaar van HANNA ABRAHAM KROUWER,
met MAGDALENA DE VRIES.
HAARLEM, 24 Mei 1860.
Strekkende deze tot Algemeene Kennisgeving. (9331)

Getrouwd: J. H. BROERS, *Med. Doct.*,
en G. A. SCHUIT.
HOORN, 24 Mei 1860. (9330)

Getrouwd: Jb. KRUYT Jz. en
E. VAN DILLEN. (9348)
WESTZAAN, 24 Mei 1860.

Getrouwd: J. Ph. VAN GARDEREN,
van ILPENDAM, en
M. KUNST. (9342)
BEEMSTER, 24 Mei 1860.

Getrouwd: G. J. VAN EYKEN,
Griffier bij het Kantongeregt te Naarden,
en
A. J. POSTHUMUS,
Wed. A. NIEUKERK.
NAARDEN, 23 Mei 1860. (9339)
Eenige Kennisgeving.

Getrouwd: G. F. CALLENBACH
NIJKERK, 23 Mei 1860. EN
(9370) D. R. C. OPHORST.

Getrouwd: G. C. GEBHARD
HOOGEVEEN (prov. Drenthe), 23 Mei 1860. EN
(9382) M. A. C. E. RAHDER.

Bevallen van eenen *ZOON*, H. W. VAN DEN BERG-BLIKMAN KIKKERT.
AMSTERDAM, 23 Mei 1860. (9396)

Bevallen van eene *DOCHTER*, M. J. MOLLEMA-NUYSINK.
AMSTERDAM, 24 Mei 1860. (9406)

Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze veelbeminde Zoon, FREDERIC, in den jeugdigen leeftijd van ruim 16 jaren.
AMSTERDAM, J. J. POSNO.
22 Mei 1860. LAURE POSNO-WEIL.
Eenige Kennisgeving. (9375)

Heden overleed in den ouderdom van ruim 50 Jaren, aan eene kortstondige ongesteldheid, mijn geliefde Echtgenoot de Heer PETRUS WILHELMUS LUYTER, in leven Genees-, Heel- en Verloskundige.
BREUKELEN, 22 Mei 1860. WED. P. W. LUYTER,
(9368) D. C. WITTE.

Heden overleed, in den ouderdom van bijna 69 jaren, mijn dierbare Echtgenoot, KLAAS P. DE GROOT. Eene zenuwberoerte maakte een einde aan zijn voor mij en mijne Kinderen zoo dierbaar leven. Zij, die den overledene gekend hebben, zullen beseffen wat wij in hem verliezen.
AKKRUM, 22 Mei 1860. AUKJEN A. VERWERDA.
Wed. KLAAS P. DE GROOT.
Vrienden en Bekenden gelieven deze Eenige als Afzonderlijke Kennisgeving aan te nemen. (9371)

Heden overleed tot mijne innige droefheid, mijn hartelijk geliefde Vader POPKO VAN GRONINGEN SIMONSZOON. Hij bereikte den ouderdom van ruim 68 Jaren.
DEVENTER, 23 Mei 1860. S. P. VAN GRONINGEN. (9381)

Op den 19den Mei is te FRANKFORT overleden onze waarde Broeder de Heer BERNHARD RINDSKOPF, in den ouderdom van 63 Jaren.
L. M. RINDSKOPF.
(9383) J. RINDSKOPF.

R. L. SCHOLTEN en J. R. SCHOLTEN, Makelaars, presenteren, als lasthebbende van hunne Meesters, ten overstaan van den Heer B. D. BEETS, te Verkoopen op **DINGSDAG** DEN **29STEN MEI 1860**, des Namiddags ten Half Twee ure, in het Locaal *de Vereeniging*, in de Warmoesstraat

70 Bondjes	VENETIAANSCHE		**BENNEP**	G.
160	dito	dito	**DITO**	P. C.
248	dito	dito	**DITO**	S. C.
10	dito	dito	**DITO**	T.
10	dito	dito	**DITO**	S.
2	dito	dito gehekelden	**DITO**	G.

Ca. 44,000 N. ℔ lange RIGA POOLSCHE **HEEDE.**
30,000 „ RIGA POOLSCHE **HEEDE.**
Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen. (8896)

TABAK.

Op Donderdag 31 Mei 1860, des Namiddags ten 2 Ure, zullen in het Notarishuis, aan de Geldersche Kade te Rotterdam, ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, publiek geveild worden:

65 PAKKEN
MANILLA TABAK (Cagayan),

bestaande uit:

1a 1 Pak Gewas 1855		5a 34 Pakken Gewas 1855	
2a 1 „ „		5a 7 „ „ 1856	
3a 4 Pakken „ „		6a 3 „ „ „	
4a 15 „ „			

Nadere onderrigting bij de Makelaars in Tabak alhier. (9294)

R. W. HARTGERINK en L. HARTGERINK RWZN., Makelaars, zullen op Maandag den 11den Junij 1860, des Avonds na vijf Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris G. DE VRIES, presenteren te Verkoopen: N°. 1. Een **KOOPMANS-WINKELHUIS** en **ERVE** met Pakkelder, op den Nieuwendijk tusschen de Haringpakkerij en Martelaarsgracht nabij de Nieuwe Haarlemmersluis, L 45 (waarin Meubel-Magazijn). N°. 2. Een **HUIS** en **ERVE** met Boven- en Benedenwoningen, op de Brouwersgracht tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, SS 552. N°. 3. Een **HUIS** en **ERVE** met Boven- en Benedenwoningen, aldaar, SS 553 en N°. 4. **TWEE HUIZEN** en **ERVEN** met Bovenwoning, (te zamen in een Koop) in de Boerensteeg, op den Kloveniersburgwal bij de Hoogstraat, K 106 en 107. Te zien des Dingsdags en Donderdags van 12 tot 2 Ure. De Bewijzen van Eigendom en de Veil-Conditiën zijn vier Dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing, ten Kantore van gemelden Notaris, wonende op de Pijpenmarkt, over de Wijdesteeg, E 476. (9277)

De Makelaars F. N. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, W. VAN DAM HHz., W. H. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT en B. C. D. HANEGRAAFF, te Rotterdam, zullen, op last van hunnen Meester, op Dingsdag den 5den Junij 1860, des Middags ten 12 Ure, in de Zaal aan de Scheepmakershaven, Wijk 1 N°. 499, publiek Verkoopen:
Het snelzeilend, in 1855 gebouwde, gekoperd en kopervast Nederlandsche Campagne Fregatschip

Elisabeth,

gevoerd wordende door Kapt. H. H. HARMS, volgens Meetbrief lang 39 El, 20 Duim, wijd 6 El, 26 Duim, hol 5 El, 34 Duim en alzoo groot 582 Tonnen of 308 Lasten; met al deszelfs Rondhout, (zijnde de groot- en fokke Masten en Boegspriet van IJzer, staande en loopend Want, Ankers, Kettingen, Touwen, Zeilen, Geschut en verdere Scheepsgereedschappen, zoo als hetzelve is liggende te Amsterdam, nabij de Kattenburgerbrug over het Zeemanshuis.
Gemeld Schip is het laatste in Julij 1857 voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij bevracht binnen gekomen, hebbende uitgaande op de Reis te Cardiff 736 ton Steenkolen ingenomen naar Singapore, alwaar het Schip gekield, en op nieuw nagezien en gekoperd is geworden.
Nog zal afzonderlijk worden verkocht:
Een **CHRONOMETER** (acht daagsche) van BARRAND te Londen, N°. 2102. (9213)
Nadere informatiën zijn te bekomen bij bovengemelde Makelaars en bij de Heeren DE CONINGH & C°. en J. CORVER & C°., te Amsterdam.

HARDERWIJK.

Op Woensdagen 30 Mei en 6 Junij 1860, des Namiddags om Een Ure, in het Logement *het Wapen van Zutphen*, te Harderwijk, zal bij Inzet, Verhooging en Toeslag, in het openbaar worden geveild, in drie Perceelen en vereenigd, om terstond te worden aanvaard:
Een in de laatste jaren geheel VERNIEUWD en kostbaar gebouwd **HEERENHUIS**, bevattende 10 gestukadoorde Kamers, grootendeels voorzien van moderne Marmeren Schoorsteenmantels, wit Marmeren Gang, twee ruime Keukens, Waschhuis, Kelders, Zolders, Provisiekamer, Wel- en Regenwaterpompen en alle verdere Gemakken, die tot een goed ingerigt Heerenhuis behooren, staande in de Donkerstraat, te Harderwijk, met daarachter en naast gelegen aan den laatsten smaak aangelegden, met kostbare fijne Heesters en Boomen beplanten TUIN, waarin Oranjerie, Duiventil en Faisanterie op een eilandje in een Vijver; voorts een **KOETSHUIS** met **STALLING** en **KOETSHUIS** of **TUINMANSWONING**, achter den Tuin en uitkomende in de Luttekepoortstraat, alles aan elkander gelegen in het midden van de Stad, beslaande eene oppervlakte van ongeveer 60 Nederl. Roeden. Inlichtingen zijn op franco aanvrage te bekomen ten Kantore van den Notaris E. J. VITRINGA, te Nunspeet, en worden diegenen, welke de Perceelen verlangen te zien, verzocht zich daartoe aan te melden bij de Heeren DR. J. P. CROES of J. M. SCHORER, te Harderwijk. (8805)

De voorloopig aangekondigde onderhandsche VERPACHTING van **VIJF BOEREN ERVEN**, op Heimerstein, onder de gemeente Rhenen, zal plaats hebben op Dingsdag 5 Junij 1860, des Voormiddags ten Elf Ure, ten Huize van den Kastelein BEIJER, aan de Greb, bij Heimerstein. (9171)

UIT DE HAND WORDT TE KOOP AANGEBODEN:

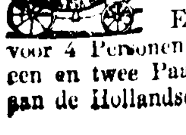

Eene extra ligte goed onderhoudene Moderne **VICTORIA** voor 4 Personen, met opgaande Bok en losse Voorkap met Glazen voor een en twee Paarden. Te bezigtigen te Amsterdam bij den Heer HART, aan de Hollandsche Manège. (9307)

Op *ZOMERLUST* aan de Bildstraat, een Half Uur afstand van Utrecht, zijn voor de Zomermaanden **GEMEUBILEERDE KAMERS** met Kost en Bediening TE HUUR, met gebruik van een grooten aangenamen **TUIN**, desverkiezende ook duurzaam, ook is er Stalling voor Paarden en Rijtuigen. Adres Franco bij E. DOEDIJNS. (9227)

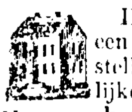

Door bijzondere omstandigheden biedt men TE HUUR aan, een klein doch net **HUIS**, met overneming van eene Winkelstelling, Toonbank en Gastoestel; alsmede TE KOOP eene zindelijke **VROUWEN-AFFAIRE**, op goeden stand en kleine Huur; ook nog TE KOOP een **KOEKBAKKERS-WINKEL** met een netten Inventaris, gemakkelijk te vervoeren. Adres met franco Brieven, voor het 1ste Lett. A. A., het 2de B. B., het 3de C. C., aan het Bureau Handelsblad. (9267)

Men verlangt alhier, met Primo Augustus te aanvaarden: Een **KLEIN HUIS** of **BOVENHUIS**, Huurprijs *f* 300 niet te boven gaande. Adres Franco, onder Lett. E. B., bij A. HOOGENBOOM, Boekverkooper, Reestraat, KK 583, te Amsterdam. (9268)

Men biedt **TE KOOP** aan: Eene allernetst ingerigte **STOOMRADERBOOT**, hebbende den geringen diepgang van 0.51 El, lang over steven 39 El, wijd 4.20, hol 2.15, breed over de Raderkasten 7.45, zeer geschikt tot eene Passagiersboot, hebbende eene uitmuntende, welingerigte en zeer net betimmerde Groote en Kleine Kajuit, dezelve is steeds goed onderhouden en zoo goed als nieuw. Te bevragen onder Lett. Z. P. Bureau Handelsblad. Brieven Franco. (8734)

TOT ZEER MATIGEN PRIJS TE KOOP:

Een in Schotland gebouwd nieuw **SCHROEF-STOOMSCHIP**, ladende Zes Honderd Vijftig Tonnen Maatgoed, met eenen diepgang van Negen Voet. Voor nadere informatien gelieve men zich te adresseren aan den Makelaar in Schepen W. J. LANGEVELD JR., te Amsterdam. (9272)

Men verlangt aan de Vecht tusschen Vreeland en Maarssen, of wel in het Gooiland liefst in den omtrek van Naarden, voor TWEE DAMES met Drie nog jeugdige Kinderen, bij Fatsoenlijke Burgerlieden, minstens **TWEE KAMERS**, alsmede eene gelegenheid tot Logies voor eene vrouwelijke dienstbode. Reflecterenden gelieven met opgave van Voorwaarden etc., zich schriftelijk te vervoegen onder de Letters W. A., bij de Wed. J. ELLERMAN, Kantoor-Boekverkoopers in de Beurssteeg, te Amsterdam. (9249)

FABRIEK.

C. STUMPHIUS, Makelaar te Beverwijk, zal ten overstaan van den aldaar gevestigden Notaris C. J. PRINS, op Zaturdag den 26sten Mei 1860, des Middags ten 12 Ure, in het Logement *de Zon*, te Beverwijk, ten verzoeke van zijnen Principaal, in het openbaar presenteren te Verkoopen:
Een hecht, sterk en ruim Steenen **GEBOUW**, laatstelijk ingerigt en gebezigd tot het vervaardigen van Adrianopels Rood, met annexe WERK- en BERGPLAATSEN, groot WINDDROOG SPOELHUIS, ERVEN en AANHOORIGHEDEN, in het genot van best Duinwater, komende uit de expresselijk daarvoor daargestelde Waterleiding van de Hofstede *Scheibeek*. Alles staande en gelegen te Beverwijk, in de nabijheid van het Vaarwater, Kadaster-Sectie A, N°. 713, groot 13 Roeden 10 Ellen.
De Ketels, verdere Werktuigen en Gereedschappen tot de Fabriek behoorende, en zich allen in goeden staat bevindende, kunnen desverkiezende door den Kooper tegen billijke Taxatie worden overgenomen. Deze Gebouwen kunnen door derzelver gunstige gesteldheid en het bezit van best Zoetwater, ook tot vele andere einden, als Fabriek worden ingerigt.
Alles breeder bij gedrukte Billetten omschreven.
De Verkoopsvoorwaarden en Eigendoms-Bewijzen zullen 4 dagen voor den Verkoopdag ter inzage liggen ten kantore van den Notaris PRINS, bij wien even als bij den Makelaar STUMPHIUS, nadere Informatien zijn te bekomen. Brieven Franco. (7864)

Wordt gevraagd: Eene gebruikte **LOOPENDE DRAAIBANK** en RADEREN om SCHROEVEN te kunnen SNIJDEN. Prijsopgaaf met omschrijving onder Lett. A. B. C. Bureau Handelsblad. (9057)

DRIE DUIZEND GULDENS VRAAGT men TER LEEN, **a 5 pCt.** Rente en **Aflossing van** *f* 300 **'s Jaars**, ter voortzetting eener sints Jaren gevestigde **soliede ZAAK.** Een Menschenvriend genegen door genoemd voorschot, de welvaart van een fatsoenlijk gezin te bevorderen, adressere zich franco sub Lett. T. A. bij FELDERHOFF EN V. B. COLENBRANDER, Kantoor-Boekhandelaars Reestraat. (9271)

FABRIEK.

Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, grondig bekend met het Fabriceeren van een Artikel, dat tegenwoordig bijzonder in gebruik valt en waarvan tot heden geen Fabriek bestaat, wenscht zich te **ASSOCIËREN** met een **JONG MENSCH**, insgelijks uit den fatsoenlijken Stand en over een matig Kapitaal kunnende beschikken, ten einde in verbinding met elkander zoodanige FABRIEK en HANDELSZAAK daar te stellen. Reflecterenden gelieven zich met franco Brieven te vervoegen onder Lett. E. R. Bureau Handelsblad. (9260)

MEN VRAAGT bij fatsoenlijke R. C. Lieden buiten deze Stad gelegenheid **TOT VERZORGING VAN EEN KIND**, ruim een jaar oud. Hierop reflecterende gelieve zich te adresseren Franco onder Lett. M., bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat. (9258)

SECONDANTEN.

Tegen half Augustus 1860 vraagt men **TWEE SECONDANTEN**, een voornamelijk voor de vakken der Wiskunde en een vooral voor de moderne Talen. Zij, die tevens in staat zijn om in de lagere klassen van den ander' onderwijs te geven, zullen de voorkeur hebben. Het Salaris bedraagt, behalve Kost, enz., jaarlijks *f* 300 en kan naar mate van bekwaamheid tot *f* 400 klimmen. Adres met gefrankeerde brieven onder A. B. C. aan den Heer VAN DEN SIGTENHORST, Boekhandelaar te Deventer. (9129)

Wordt verlangd tegen Medio September e. k. eene **JUFVROUW VAN GEZELSCHAP**, belijdende de P. G., tusschen de 30 en 40 jaren oud, welke 3 à 4 moderne Talen spreekt en tevens in staat is het Huishouden waar te nemen. Reflecterenden gelieven zich met Franco Brieven te adresseren, onder Lett. R., bij den Heer A. J. RUTGERS, Kerkstraat te Arnhem. (9222)

IN EEN HOTEL te ROTTERDAM wordt tegen 1°. Junij gevraagd een **TWEEDE KELLNER**, de Fransche Taal vlug sprekende. Adres met Franco brieven onder Lett. M. bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam. (9309)

Eene Fatsoenlijke **BURGER JUFVROUW**, van de P. G., sedert 6 Jaar in eene drukke HUISHOUDING werkzaam geweest, **zag** zich gaarne tegen Augustus geplaatst als **HUISHOUDSTER.** Adres Franco Brieven onder Lett. V. C. A. Bureau Handelsblad. (9312)

In eenen sedert Jaren gevestigden Wijnhandel wordt een **MEDEWERKEND DEELGENOOT** gevraagd, ten einde een' der Vennooten, die den Handel wil verlaten, te vervangen. Het aan te brengen Fonds bedraagt plus minus 30 Mille; de Voorwaarden zijn bijzonder aannemelijk voor een Fatsoenlijk en Actief Jong Mensch, hetgeen bij onderhandeling zal blijken; terwijl de soliditeit der Zaak door de Boeken kan worden gestaafd. Belanghebbenden adresseren zich met franco Brieven onder de Lrs. V. O., Bureau Handelsblad. (9310)

ASSOCIATIE.

In eene Fabriek van IJzerwerken, gunstig gelegen in Zuid-Holland wordt ter uitbreiding verlangd: Een **MEDEWERKEND COMPAGNON**, die een matig Kapitaal kan aanbrengen, het liefst **IEMAND**, die met het Practisch gedeelte der Werktuigkunde bekend is. Men gelieve zich Franco te adresseren met geteekende Brieven, onder Lett. R. D., bij GEBR. KRAAY, Boekh. te Amsterdam, Buitenkant, U 83. (9308)

HOTEL *PAVILLON*,

in BRÜHL, bij KEULEN.

DE ONDERGETEEKENDE heeft dit HOTEL gekocht en door een nieuwen aanbouw daaraan eene veel grootere uitbreiding gegeven. Behalve eene allersmaakvolste en elegante verfraaijing van binnen, is een schilderachtige Tuin, een Kiosk, Broeikassen en **Badkamers** er mede verbonden, hetgeen dit **Hotel DE MEESTE AANBEVELING VOOR REIZIGERS VERSCHAFT.** Daarenboven is het vooral geschikt voor diegenen, welke *langeren tijd een aangenaam landelijk verblijf* verkiezen, omdat het in eene gezonde streek in de nabijheid van den Spoorweg van Keulen naar Bonn ligt, digt bij het Kasteel van Brühl en grenzende aan deszelfs beroemd Vorstelijk Park, met heerlijke Promenade.
(8730) **F. J. MERZENICH.**

BLAAUWE STEEN.

MEN BIEDT TE KOOP aan circa 24 Kubiek El **BLAAUWE BRABANTSCHE STEEN**, in 165 stuks, van vier verschillende afmetingen, geschikt voor Hardsteen-, Dijk- of Zinkwerken. Te bevragen bij den Heer P. W. DE VRIES, Scheeps Makelaar, Buiten-Bantammerstraat, te Amsterdam. (9270)

Eene **DAME** met **TWEE KINDEREN**, wenschte in de omstreken van ZUTPHEN, bij Fatsoenlijke Burgerlieden TE HUREN, eene **GEMEUBILEERDE KAMER** met **BEDIENING**, MIDDAGKOST, en VRIJ GEBRUIK van TUIN. Diegenen, hiertoe genegen, ad esseeren zich met Franco Brieven onder Lett. A. B. V., Bureau Handelsblad, met opgaaf van ligging en prijs. (9313)

HH. BANKETBAKKERS.

Een fatsoenlijk BURGER JONGELING, oud 16 jaren, welke reeds Twee jaren in eene BANKETBAKKERIJ is werkzaam geweest, wenscht, ten einde zich verder te bekwamen, in Amsterdam in bovengenoemd vak geplaatst te zijn als **LEERLING.** Reflecterende gelieve men zich te adresseren onder Lett. B. B., bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel hoek Beulingstraat te Amsterdam. (9259)

Een **JONG MENSCH**, van Fatsoenlijken Huize, Prot. Godsd. 22 jaren oud, van een Gezond en Krachtig Gestel, biedt zich aan als **PAKHUISKNECHT**, of iets dergelijks. Verzoeke Brieven Franco onder Lett. M. T., bij FELDERHOFF & VAN BERCK COLENBRANDER, Kantoorboek-Handelaren, Reestraat alhier. (9262)

WORDT GEVRAAGD TEGEN AUGUSTUS:

bij eene BEJAARDE WEDUWE, in een klein Huis: Eene **BEJAARDE DIENSTBODE** of **WEDUWE**, van de Hervormde Godsdienst, Zachtzinnig, welke weet met iemand van gevorderden leeftijd om te gaan en te verzorgen en van goede Getuigenissen voorzien. Adres Franco onder Lett. O. O., bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER AZN., Reguliersplein X 359, alhier. (9274)

Eene Duitsche **JUFVROUW** van de R. K. Godsdienst, die ruim drie jaren hier ter Stede bij eene Notabele Familie de Huishouding bestuurde, wenschte in eene dusdanige betrekking weder geplaatst te worden. Adres Franco onder Lett. E. S. Bureau Handelsblad. (9261)

Er wordt gevraagd in de Provincie Noord-Holland een bekwame **BEDIENDE** in het Vak van TABAK en SIGAREN en KRUIDENIERSWAREN, goed kunnende Kerven en Sorteeren en verder met den Winkel omgaan, R. K. Godsdienst, Salaris *f* 100 à *f* 110 naar bekwaamheid; bewijzen van eerlijkheid en bekwaamheid worden verlangd. Adres Bureau Handelsblad Lett. R. Die in dusdanige betrekking is geweest zal het meest in aanmerking komen. (9266)

LEERLING.

In eene der Steden van Gelderland bestaat gelegenheid op zeer aannemelijke voorwaarden tot plaatsing van eenen **LEERLING**, van de Prot. Godsd., om opgeleid te worden in eene KRUIDENIERS- en TABAKS-AFFAIRE. Reflecterenden adresseren zich met Franco brieven Lett. A. Z. bij de HH. C. C. CAARELSEN EN COMP., Boekhandelaars te Amsterdam. (9257)

Men verlangt op eene BIJZONDERE SCHOOL alhier een Israelitisch **HULP-ONDERWIJZER**, bekwaam tot het geven van Godsdienstig en Maatschappelijk Onderwijs. Belanghebbenden worden verzocht hun Naam, Woonplaats, met vermelding van hunne Akte van bekwaamheid ten spoedigste op te geven onder Lett. J. bij de Boekhandelaren VAN EMBDEN & C°., wonende alhier op de Heerengracht over den Hortus Botanicus, Buurt V, 244. (9273)

HUWELIJKS-AANVRAAG.

Een **WEDUWNAAR** met een Klein KINDJE, R. C. Godsdienst, eene vaste Betrekking bekleedende en niet onbemiddeld, wenscht in kennis te komen met eene **JUFVROUW** of **WEDUWE** tusschen de 30 en 50 Jaren oud en niet onbemiddeld, om bij overeenkomst een wettig Huwelijk te sluiten. Inclinerenden gelieven zich te adresseren, Lt. D. D. Bureau Handelsblad, de Stipste Geheimhouding wordt belooft. (9269)

Ein Deutsches FRAUENZIMMER, welches Nähen, Bügeln und gut Frisieren kann, wünscht eine **STELLE** als KAMMERJUNGFER, GESELLSCHÄFTERINN oder auch als HAUSHÄLTERINN. Näheres unter Franco Offerten D. D., bei Herrn STENFERT KROESE, Buchhändler in Arnhem. (9264)

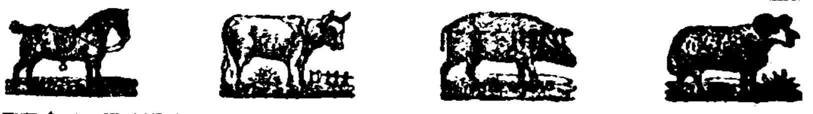

VOEDER VOOR PAARDEN EN VEE.
THORLEY'S FOOD FOR CATTLE.

Dit Voeder wekt den eetlust op en houdt dien gaande, het vermeerdert de physische kracht, regelt de spijsvertering, maakt het haar glanzend en bevordert onvermijdelijk het vet worden, terwijl het bij de Melkkoeijen de Melk in kwantiteit vermeerdert en in kwaliteit verbetert.
Men adresseere zich met Franco Brieven aan JOHN TURING **FERRIER** JUNR., te 's Heerenberg.
Of aan de Depôthouders:
WM. RUIJS TIJZN., te Alkmaar.
J. BUIJSMAN, te Zaandam
B. R. T. VAN EWIJK, te Arnhem.
E. J. NIEUWLAND, te Zutphen.
Op aanvragen zijn Prospectussen Gratis verkrijgbaar.
Voor de Provinciën worden Depôthouders gevraagd. (9265)

NAAR CURAÇAO

zal op den 14den Junij 1860 van AMSTERDAM vertrekken: Het Snelzeilend Gekoperd **SCHOONERSCHIP** *ZEESTER*, Kapt. R. ZOETELIEF, hebbende eene ruime en geschikte gelegenheid om Passagiers over te voeren.
Adres bij E. WINDHOUWER, Kargadoor. (9191)

Naar Batavia en Samarang

ligt alhier in Lading: Het zoo gunstig bekende Eerste Klasse **BARKSCHIP**

LANDBOUW,

gevoerd door Kapt. P. A. KLEIJNENBERG. Dit Schip vaart een geëxamineerden Scheepsdoctor en bezit in de buitengewoon groote en luchtige Campagne, al die vereischten, welke een overtogt aangenaam en gemakkelijk kunnen maken.
Adres voor Goederen en Passage bij DE CONINGH & CIE., of VAESSEN & STEINHAUS, te Rotterdam. (9328)

NAAR SINGAPORE EN HONGKONG

ligt alhier in lading het snelzeilend

BARKSCHIP
Nieuw Lekkerland,

Kapitein M. B. HOFFMAN.
Dit Schip is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Passagiers.
Adres voor Goederen en Passage bij DE CONINGH & C°. of P. VARKEVISSER & ZN., te Rotterdam. (9322)

CLEEF-ARNHEMSCHE STOOMBOOTVAART

MET DE
SNELVARENDE SCHROEFSTOOMBOOT

Prins Mauritz van Nassau.

ZOMERDIENST.
DAGELIJKS:
Van CLEEF naar ARNHEM des Morgens 8 Ure, in Correspondentie met den 2den Spoortrein van AMSTERDAM en ROTTERDAM.
Van **ARNHEM** naar CLEEF des Namiddags 3 Ure, na aankomst van den Sneltrein van AMSTERDAM en ROTTERDAM.
NB. Des Zaturdags worden er PERSONAAL-BILJETTEN voor de Heen- en Terugreis tegen veel verminderde Vracht van **ARNHEM** naar CLEEF uitgegeven, welke tot Maandag geldig zijn.
ARNHEM, 22 Mei 1860. **DE DIRECTIE.** (9283)

Bij de Erven H. VAN MUNSTER & ZOON, Warmoesgracht, LL 58, is op heden van de pers gekomen:

ANTWOORD

OP DE ZOOGENAAMDE GRONDIGE WEDERLEGGING
van het **PROSPECTUS** eener op te rigten
NEDERLANDSCHE SODA EN CHEMICALIEN FABRIEK TE AMSTERDAM.
Prijs 10 Cents. (9248)

VOOR DE LAGERE SCHOLEN
ziet het licht bij C. L. BRINKMAN, te Amsterdam, Hartenstraat, LL 193:

SCHETSEN VAN DIEREN,

DOOR **J. E. HELGE.**
Uitgegeven van wege het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap.
PRIJS 15 CENTS.

Dit Werkje is het eerste van eene Serie Schoolboekjes, door genoemd Genootschap uitgegeven wordende, bestaande, behalven deze *Schetsen*, uit: *Schetsen van Planten*, — *Schetsen van Delfstoffen*, — *het Dierenrijk*, — *het Plantenrijk*, — *het Delfstoffenrijk* en *Natuur-, Beweeg- en Werktuigkunde.*

De *Schetsen van Planten* en die der *Delfstoffen* zullen mede spoedig het licht zien. (9190)

Bij J. DE RUYTER, Boekverkooper, op den Dam, wordt heden uitgegeven à 20 Cents:

W A C H T E R!
WAT IS ER VAN DE NACHT?

EEN VRAAG AAN DE NATIE. (8972)

Bij J. DE RUYTER, Boekverkooper, op den Dam bij de Kalverstraat, is heden uitgegeven:

MAX HAVELAAR,

OF DE

KOFFIJ-VEILINGEN

DER

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,

DOOR **MULTATULI.** 2 Deelen à *f* 4. (8755)

GEBROEDERS BINGER, Warmoesstraat, J 606, te Amsterdam, geven uit:

DE PREDIKANT EN ZIJN UITVERKORENE.

Naar het Engelsch van
HARRIET BEECHER STOWE,
Schrijfster van **DE NEGERHUT**,
door S. J. VAN DEN BERGH.

2 Deelen, Gr. 8°., met 2 Titelplaten. . . . . . *f* 5.50.

De bovenstaande nieuwste Roman van de begaafde Schrijfster van **DE NEGERHUT** wordt door de voornaamste recenserende organen als kunstvoortbrengsel nog ver boven het laatstgenoemde Werk gesteld. De Predikant zoowel als Maria, zijne uitverkorene, zijn figuren zoo als zij zelden door eenig penceel zijn geschilderd. Het is dan ook niet te verwonderen, dat in Engeland en Amerika binnen korten tijd een voorbeeldeloos getal Exempl. van dit Werk is verkocht.

In alle Boekwinkels zijn Exemplaren verkrijgbaar, en bijna alle Leesbibliotheken zijn er van voorzien. (8892)

DE GESCHRIFTEN VAN

J. KNEPPELHOUT,

UITGEGEVENE EN ONUITGEGEVENE.

KLIKSPAANS STUDENTEN-TYPEN en **STUDENTEN-LEVEN** werden bij de uitgave, als het ware, van de Pers weg genomen. Toen de oplaag was uitverkocht, achtte de uitgever den tijd nog niet gekomen voor een nieuwen druk, zoodat, waar de Studenten-Typen en het Studenten-Leven ten verkoop werden aangeboden, ze vaak twee-, driemaal den gewonen prijs golden.

Over de verdiensten van het werk zal de tegenwoordige eigenaar van het Copieregt der geschriften van J. KNEPPELHOUT, zich niet vermeten een woord te zeggen; hij wenscht alleen de nieuwe uitgave, door den Auteur herzien en verbeterd, aan te kondigen.

De Geschriften van J. KNEPPELHOUT, zullen verschijnen in Tien of Elf Deeltjes kl. 8°., Tollens-Formaat en bevatten:

Studenten-Typen	1.	Reisverhalen	2.
Studenten-Leven	2.	Het Vereenigd Koningrijk	1.
Verhalen	1.	Opstellen van gemengden Aard	2.
Verhalen op Reis	1.	Opuscules Français	1.

Het deel zal berekend worden tot den bijzonder lagen prijs van *f* 1.80. — Bij latere bestelling *f* 2.50. — De uitgave zal in twee a drie Jaren compleet zijn. **A. W. SYTHOFF.** (9197)

Door de Vereeniging ter Bevordering van Christelijke Lectuur is uitgegeven en bij H. HÖVEKER, te Amsterdam en verder alom verkrijgbaar gesteld:

ABBEOKOETA

OF DE DAGERAAD TUSSCHEN DE KEERKRINGEN, EENE SCHETS VAN HET ONTSTAAN EN DEN VOORUITGANG DER ZENDING IN **YORRIBA.**

Uit het Engelsch naar den Vijfden Druk Vertaald en tot op den jongsten tijd bijgewerkt, door T. M. LOOMAN. Met vier Kaarten, twee Gekleurde Lithographie- en acht Houtsneeplaten. Prijs *f* 1.90. (9263)

DE WONDEREN VAN HET MIKROSKOOP

OF DE NATUUR BESCHOUWD IN HARE KLEINSTE VOORTBRENGSELEN.
VOOR VRIENDEN DER NATUUR BEWERKT DOOR

Dr. MORITZ WILLKOMM,

Hoogleeraar aan de Hoogeschool te Leipzig.
PRIJS PER AFLEVERING 35 CENTS.

Geene andere letterkunde kan een werk aanwijzen, dat eene zoo schoone en thans zoo ijverig beoefende wetenschap met zulke grondigheid behandelt en het werk, waarin die wetenschap is ontvouwd, tot zoo lagen prijs, bij degelijkheid van inhoud, bevalligheid van vorm en keurigheid van uiterlijk, verkrijgbaar stelt. **A. W. SIJTHOFF.** (9196)

A. VAN DER MAST, te Gorinchem, verzend:
Mr. C. C. E. d'ENGELBRONNER, Jaarboekje voor de Regterlijke Magt in het Koningrijk der Nederlanden, voor 1860, 21ste Jaargang *f* 1.50.

DE BROODBAKKER.

Een overzigt van den gedurende de laatste Tien Jaren in de Tarwe- en Roggebroodbakkerij gemaakten vooruitgang, enz. Met 26 op den Tekst betrekking hebbende Afbeeldingen *f* 1.50.

Het PROSPECTUS en de INTEEKENLIJST op een TIJDSCHRIFT, getiteld:

DE WARE DAGERAAD,

een Maandschrift voor beschaafde Christenen, ter bevordering van echten Godsdienstzin. In gr. 8vo, prijs per Jaargang *f* 6.

Onder bovenstaanden titel wenscht de Uitgever een **TIJDSCHRIFT** het licht te doen zien, dat hoofdzakelijk tegen de „**DAGERAAD**" zal zijn gerigt. De Redactie en zamenstelling daarvan heeft hij aan onderscheidene Geleerden toevertrouwd, die, behalve de algemeene in de natuur, eene bijzondere openbaring des Allerhoogste erkennen in de H. Schrift. (9149)

J. G. KOCH, Molensteeg 338, sedert vele Jaren gunstig bekend, wegens het bezorgen van **MINNEN,** neemt de vrijheid zich bij voortduring daartoe aan te bevelen.

NB. WEDUWEN of Ongehuwde VROUWEN als **MIN** wenschende geplaatst te worden, vervoegen zich liefst in Persoon of franco per brief aan bovenstaand Adres. (9279)

GEBR. MULLER, Boekhandelaars te Maastricht, hebben algemeen verkrijgbaar gesteld:
OBSERVATIONS CRITIQUES SUR LE CODE CIVIL NEÊRLANDAIS COMPARÉ AVEC LE CODE NAPOLÉON,
Livr. I, Tit. I an VI, par J. VERDUCHÈNE, Avocat *f* 1. (8926)

Bij FREDERIK MULLER, Boekhandelaar te Amsterdam, is verschenen en heden verkrijgbaar gesteld:

OPENBARE VERANTWOORDING

VAN DE
NEDERLANDSCHE

RHIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ,

TEN AANZIEN VAN

de Aansluiting te Rotterdam.

Mede verkrijgbaar: Te Haarlem bij ERVEN LOOSJES en VAN DE VELDE; te Leyden bij J. HAZENBERG, VAN DEN HOEK en J. W. v. LEEUWEN; te 's Hage bij VAN CLEEF, DE GEUS, NIJHOFF en VAN STOCKUM; te Delft bij BEETS; te Utrecht bij BROESE en KEMINK; te Rotterdam bij VAN BAALEN en KRAMERS. (9233)

HEIDELBERG.
HOTEL SCHRIEDER.

Dit nabij de Spoorstations en aan den voet der Bergen gelegen **HOTEL,** hetwelk uitzigt heeft op het Paleis, wordt in de aandacht van het Reizende Publiek aanbevolen door den Ondergeteekende, die hetzelve sedert 1 Maart jl. heeft aangekocht. Dit Hotel is geheel Modern nieuw ingerigt en biedt door deszelfs aanzienlijke ruimte (120 Kamers en Zalen, 3 Eet- en Koffijzalen, groote Tuin, enz.) aan Reizigers van verschillenden rang, alle wenschelijke gemak aan. In dit Hotel wordt het Amsterdamsche *Algemeen Handelsblad* gehouden. **OTTO KÜHN.**
Voorheen Eigenaar van Mainlust te Frankfurt a/M. (8545)

AANVRAAG TEN HUWELIJK.

Een **WEDUWNAAR,** P. G., goed uiterlijk, zeer Fatsoenlijke Stand, gegoede Familie, Soliede Zaak waar buiten hij leven kan, wenscht in kennis te komen met eene **JUFVROUW** of **WEDUWE** zonder KINDEREN P. G., mede goed uiterlijk, gelijke Stand en Familie 40 a 48 Jaren oud, minstens Veertig Mille in Eigendom kunnende produceeren, om later een **HUWELIJK** aan te gaan en zijne Zaak te kwiteren.

Ernstig gemeend en strikt geheim wordt bepaald verzekerd. Eigenhandige Geteekende en Gefrankeerde Brieven zooveel mogelijk met omschrijving, worden verzocht onder Letter X bij den Boekhandelaar L. F. J. HASSELS, Blaauwburgwal Amsterdam. (9157)

Mrs. **E. TOURNEUR FILS & Cie.,** Négociants en VINS et SPIRITUEUX à *BORDEAUX*, voulant étendre dans les Pays-Bas les nombreuses relations, que l'excellence de leurs Marchandises a valu à leur maison en France, en Angleterre, en Allemagne et en Belgique; et désirant se mettre en rapports directs avec les consommateurs Hollandais, viennent de fonder à LA HAYE une **MAISON** avec un **REPRÉSENTANT** fixe, chargé du placement de leurs **VINS, COGNACS, EAUX DE VIE,** ainsi que des **VINS DE CHAMPAGNE** (Maison à Bouzy Marne), et de **BOURGOGNE** (Maison à Chagny, près Beaune Saône et Loire).

En s'adressant à ce représentant on sera certain de recevoir directement des pays de production, et aux mêmes prix qu'en France des Vins purs de tout mélange ou coupage.

Maisons à Paris, Londres, Vienne, Berlin, Bruxelles et à La Haye, Korte Houtstraat, 9. **E. TOURNEUR FILS & Cie.,**
BORDEAUX ET LA HAYE.
(7966)

FABRIEK EN MAGAZIJN

VAN

BEHANGSELPAPIER,

Leliegracht bij de Heerengracht, RR No. 70, te Amsterdam.

De Ondergeteekende neemt beleefdelijk de vrijheid zijn **MAGAZIJN** in het aandenken zijner geëerde Begunstigers en het Publiek te recommanderen, daar het even als vroeger zoowel van ORDINAIR als van de FIJNSTE Soorten ruim voorzien is.
J. WIJDOOGEN Jr.,
HOFLEVERANCIER.
(6312)

BELLEVUE TE SCHEVENINGEN.

DE NIEUWE ONDERNEMER VAN GEMELD ETABLISSEMENT, HEEFT DE EER TER ALGEMEENE KENNIS TE BRENGEN, DAT HETZELVE OP

ZONDAG 27 MEI E.K. VOOR HET GEËERD PUBLIEK ZAL GEOPEND WORDEN.

Door algeheele Vertimmeringen en Vergrootingen, overdekt Terras voor 500 Personen en gemakkelijke Toegangen, welke aan bovenvermeld Etablissement bewerkstelligd worden, gepaard aan een allezins net en nieuw Ameublement, wordt hetzelve beleefdelijk door den Ondergeteekende aan de Bezoekers van Scheveningen aanbevolen.
LOGEERKAMERS DISPONIBEL. ***G. DE BOER.*** (9344)

Bij P. D. VAN ES, Singel, G 343, is verschenen en alom voor 40 Cts. verkrijgbaar gesteld:

DE DOODENBEZWEERDERS,

Eene Vaderlandsche Novelle uit het midden dezer Eeuw,
door THOMAS INCREDULUS.
(9254)

I. DE ZWARTE KUNST.

Deze Novelle verschijnt in gedeelten, waarvan elk op zich zelf als een geheel beschouwd kan worden.

GARIBALDI,

ZIJN LEVEN, KRIJGSBEDRIJVEN EN AVONTUREN,

UIT ECHTE BRONNEN VERZAMELD DOOR

L. C. CNOPIUS.

MET PORTRET . . . . **75 CENTS.**
Alom verkrijgbaar, alsmede bij den Uitgever C. ZWAARDEMAKER. (9256)

SCHROEF-STOOMBOOTDIENST
langs het Groot Noord-Hollandsch Kanaal.

VAN **AMSTERDAM** VICE

NAAR HET **NIEUWE DIEP,** VERSA.

REGTSTREEKS VAN DEN STEIGER NAAST DE JAGTHAVEN TE AMSTERDAM DOORVARENDE ZONDER OVERLADING.

Van **AMSTERDAM:**			
DAGELIJKS,	des Morgens	ten 9	ure.
〃	des Namiddags	〃 4½	〃
Van **ALKMAAR:**			
DAGELIJKS,	des Voormiddags.	circa 12½	ure.
〃	des Avonds	〃 8	〃

Van het **NIEUWE DIEP:**			
DAGELIJKS,	des Morgens.	ten 8	Ure.
〃	〃 Nachts	〃 12½	〃
Van **ALKMAAR:**			
DAGELIJKS,	des Voormiddags.	circa 11	Ure.
〃	〃 Morgens.	〃 4½	〃

RETOURBILJETTEN GANGBAAR VOOR EENE MAAND.

Van AMSTERDAM naar het NIEUWE DIEP en TERUG of omgekeerd . . . . 1ste Kajuit *f* 4.— 2de Kajuit *f* 2.—
〃 AMSTERDAM en het NIEUWE DIEP naar ALKMAAR en TERUG of omgekeerd 〃 〃 〃 2.— 2de 〃 〃 1.—

Adres te Amsterdam bij den Commissaris van bovengemelde Dienst, aan de Nieuwe Stads-Herbergbrug, en aan het Nieuwe Diep, aan boord der Stoomboot. (9329)

SOOLBAD NAUHEIM
BEI FRANKFURT AM MAIN.

Die Nauheimer kohlensäurereichen Soolthermen, welche sich bereits einen so bedeutenden Ruf erworben haben, werden sowohl zu TRINKKUREN, als namentlich zu BADEKUREN verwandt. Die beiden neben der schönen, neu erbauten Trinkhalle belegenen Trinkquellen, der KURBRUNNEN und der SALZBRUNNEN mit einer Temperatur von 17° R. zeichnen sich durch ihre Klarheit, ihren angenehmen Geschmack und durch ihren Gasgehalt aus. Der Kurbrunnen wirkt leichter, der Salzbrunnen stärker abführend. Der erstere wird mit Recht dem KISSINGER RAGOSZY an die Seite gestellt. Die herrlichen drei Badequellen, die weit berühmten „**NAUHEIMER SPRUDEL,**" von resp. 29,27 und 23° R. natürliche Wärme, mit 4 pCt. Salzgehalt und einem groszen Reichthum an Kohlensäure, werden nicht nur zu Bädern, sondern auch zu allen Arten von Douchen verwandt, und liefern ein so reiches Material zu Kohlensäuredouchen, wie es nicht leicht an andern Quellen gefunden wird. Durch die Einrichtungen der Quellenleitungen und Badehäuser ist die sonst nirgends in Deutschland zu findende Möglichkeit gegeben, Modificationen der NATÜRLICHEN Wärme der Bäder herzustellen, welche sich zwischen 22 und 29° R. bewegen.

Die Trinkquellen sowohl, als die Badequellen finden vorzugsweise ihre Anwendung: bei allen Formen der Scropheln, insonderheit bei scrophulösen Hautausschlägen und Flechten, bei scrophulösen Geschwüren und Knochenleiden; ferner bei rheumatischen Beschwerden und Gicht; bei chronischen Unterleibsleiden, Hämorrhoidalbeschwerden, Anschwellungen der Leber und der Milz; bei Gebärmutterleiden, Unfruchtbarkeit und Nervenleiden verschiedener Art; endlich bei veralteten syphilitischen Affectionen.

NAUHEIM reiht an die Wirksamkeit seiner Wasser die Annehmlichkeiten, welche die bevorzugtesten Bäder des Rheinthales bieten. Der provisorische Kursaal, seine Conversations-, Bal-, Concert, Lese- und Spielsäle versammeln täglich eine ausgesuchte Gesellschaft. Das Orchester aus vorzüchlichen Musikern bestehend, unter der Leitung des Kapellmeisters EDMUND NEUMANN, läszt sich Morgens an den Quellen und Abends in den Gärten des Kursaales hören, und während der Saison finden ohne Unterbrechung Bälle und Concerte statt. Die Gasthäuser bieten den Fremden vortreffliche Table d'Hôte und Restaurants à la Carte.

Eröffnung der Salons seit dem 1. April
und der Bade-Saison den 15. Mai.

Nauheim ist 55 Minuten von Frankfurt durch die Main-Weser-Eisenbahn entfernt. (7812)

AMSTERDAM, Donderdag 24 Mei.

Naar men zich herinneren zal, hebben keurmeesters van eetwaren den toegang gevorderd tot een pakhuis ter dezer stede, waarop eenige balen anijszaad van een koopman alhier in de eerste hand waren opgeslagen en is hun die toegang door den eigenaar geweigerd, op grond, dat het anijszaad niet was in het openbaar te koop en hij den groothandel niet wilde belemmerd zien, door de inmenging van keurmeesters. Een der kantonregters te dezer stede heeft bij een vroeger door ons medegedeeld vonnis den eigenaar van het anijszaad in het gelijk gesteld. Het O. M. is van dit vonnis in hooger beroep gekomen en de regtbank heeft heden bij een breed gemotiveerd vonnis, de beschouwingen van den kantonregter grootendeels ter zijde stellende, op andere gronden den gedaagde ontslagen van alle regtsvervolging en beslist, dat zijne weigering geen misdrijf of overtreding daarstelde.

De regtbank heeft namelijk geoordeeld, dat volgens den inhoud en de strekking van de verordening op de keuring van levensmiddelen, deze alleen betrekking heeft op zoodanige eetwaren en versnaperingen als binnen de gemeente in het openbaar en in het klein tot menschelijk gebruik worden uitgevent of te koop gesteld, maar dat de verordening zich niet uitstrekt tot koopmansgoederen in de eerste hand, omdat deze niet kunnen gezegd worden *eetwaren* te zijn en eerst de bestemming van eetwaar erlangen, door in winkels of op andere plaatsen *en détail* te koop gesteld te worden.

De regtbank heeft daarenboven beslist, dat koopmansgoederen niet kunnen gezegd worden binnen de gemeente te koop te zijn, omdat de werkkring van den groothandel zich over de geheele wereld uitstrekt, en dat hiertegen niet kan afdoen de omstandigheid, dat in de voormelde verordening ook van *pakhuizen* gesproken wordt, omdat, het is een bekend feit, pakhuizen, hoewel in den regel dienende tot opslag van koopmansgoederen, ook somtijds hier ter stede worden gebruikt om aardappelen of andere artikelen *in het klein* uit te venten en als zoodanig dan voor het publiek openstaan.

Men zegt, dat de Heer Wttewael van Stoetwegen, burgemeester van Kampen, zich bereid heeft verklaard het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden, indien hem zulks door de kiezers wordt aangeboden.

---

* 's GRAVENHAGE, 24 Mei. Naar men verneemt zal H. M. de Koningin-Weduwe zich Donderdag a. s. uit de residentie naar HD. kasteel Soestdijk begeven.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik en Prinses Maria, worden den 9den Junij a. s. uit Engeland op het Huis de Pauw, nabij deze stad gelegen, verwacht

— Gisteren middag heeft aan het diner bij H M. de Koningin op het paleis het Huis ten Bosch, ook de graaf de Nieuwerkerke deelgenomen.

— Men verzekert dat het gemeente-bestuur van 's Hage, den Heer Defrenne, nieuw benoemd directeur van den Koninkl. Franschen Schouwburg voor het volgend tooneeljaar, ontheven heeft van de verpligting, om gedurende de maanden Julij en Augustus comedies op te voeren.

* LEYDEN, 24 Mei. Heden is alhier tot doctor in de regten bevorderd de Heer J. H. Singendonck, geboren te Nijmegen, na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales.

* KRALINGSCHE VEER, 23 Mei. Deze week laat zich de vangst van zalm zeer gunstig aanzien; niet minder dan 500 stuks, waaronder er waren van 40/2 k°., zijn in de verloopen twee dagen op de beide markten alhier aangebragt en heden morgen waren er nagenoeg 300 stuks ter markt. Omtrent de prijzen kan men zeggen, dat die steeds hoog blijven, doch laat zich zulks verklaren door de belangrijke verzendingen naar Engeland, Duitschland en Frankrijk, waarvoor als om strijd wordt gekocht. De vangst van elft is als geëindigd te beschouwen, en heeft bij de meeste visscherijen geen 1/10 van een gewoon jaar opgeleverd.

* ASSEN, 22 Mei. Aan het gouvernementsgebouw alhier heeft heden de aanbesteding plaats gehad van het uitdiepen en verbeteren van het Meppeler Diep van Meppel af tot de grens der provincie Overijssel en tot de Meppeler Sluis, met het maken van eene afsnijding in laatst genoemd gedeelte en een doorgaand jaagpad langs het vaarwater. Dit alles is aangenomen door den timmerman Lubberink, uit de Wijk, voor *f* 27,700.

— Men is thans druk bezig de boekweit-veenen te branden.

* APELDOORN, 24 Mei. Z. M. de Koning is heden ten 9½ uur op het Loo aangekomen.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Woensdag 23 Mei.

Weldra zullen te Parijs onderhandelingen worden aangeknoopt tusschen [Fra]nkrijk en verscheiden andere staten betreffende handelsaangelegenheden.

WEENEN, Woensdag 23 Mei.

De Fransch-Oostenrijksche spoorweg zal een extra-dividend van 10 frs. uitdeelen.

BERLIJN, Woensdag 23 Mei (des Avonds).

Men verzekert, dat de gezanten der vreemde mogendheden aan de regering verklaringen willen vragen, omtrent de redevoering door den regeringscommissaris Mathis in de zitting van 21 dezer in het Huis der afgevaardigden gehouden, waarbij hij aangeraden heeft, om tegenover het Fransch Russische verbond een nauwer verbond met Engeland aan te gaan.

De Prins-Regent heeft heden den landdag met eene troonrede gesloten, waarvan de hoofdzakelijke inhoud is als volgt: De regering houdt zich ernstig onledig om de kwestien, welke de bemoeijing vorderen der groote mogendheden tot eene zoodanige oplossing te brengen, dat het staatkundig evenwigt in Europa er niet door wordt verbroken. Door welke grondbeginselen de regering wordt geleid in hare betrekking tot den Duitschen bond en de bondsvergadering, nu zoo hoogst gewigtige vraagstukken daarbij in behandeling zijn, deze heeft de regering in den loop dezer zitting aan den landdag uitvoerig doen kennen. Zij zal ook in het vervolg steeds diezelfde beginselen blijven huldigen en voortgaan, om in het waarborgen der regten van anderen, eigen regten te handhaven, al is het ook dat verschil van gevoelen omtrent gewigtige vragen moge bestaan. In een opzigt echter stemmen alle Duitsche regeringen met mij en met het Pruissische volk in, namelijk in de onwankelbare trouw jegens het gemeenschappelijke vaderland, zoomede in de levendige overtuiging, dat de onafhankelijkheid der natie en de onschendbaarheid van den vaderlandschen grond door allen zoo hoog geschat behooren te worden dat, waar deze in gevaar zijn van te worden aangerand, alle binnenlandsche kwestien en verschil van meening ophouden te bestaan. In de troonrede is geene melding gemaakt van binnenlandsche aangelegenheden.

De Prins-Regent begeeft zich morgen over Saarbruggen naar Trier, ter bijwoning van de plegtige opening van den Rhein-Nahe en Saarbrück Trier-spoorweg. Volgens een berigt, medegedeeld door de *Neue Preuss. Ztg.*, heeft de maarschalk Mac Mahon, opperbevelhebber der troepen in het kamp van Châlons vereenigd, den last ontvangen om den Prins Regent bij zijn komst aan het Fransche grondgebied, uit naam des Keizers, te verwelkomen. De Pruisische gezant te Parijs, de graaf Pourtalis zal zich insgelijks naar Saarbruggen begeven, ten einde den Prins Regent te begroeten.

HAMBURG, Woensdag den 23sten Mei. 3 pCt. Russen 60¼; 3 pCt. Spanje 42¾; 1¼ pCt. Dito 34⅞; Vereins Bank 98; Noord-Duitsche Dito 81. Wissel: Londen —; Amst. —.

PARIJS, Woensdag 23 Mei. (*Particuliere Correspondentie.*)

Ik zal u maar niets over de zaak van Sicilie schrijven. De berigten zijn zoo uiteenloopend, dat het beter is nadere tijdingen af te wachten, waarop men kan vertrouwen.

Het schijnt, dat de Fransche regering pogingen aanwendt, om weder op een beteren voet met den Paus te komen. Het is althans zeker, dat de Fransche troepen vooreerst te Rome zullen blijven; zelfs zegt men, dat het garnizoen met een regement zal worden versterkt. Het aangekondigde doel is (zie den *Constitutionnel* van heden) om de hoofdstad der katholijke wereld niet alleen aan benden recruten toe te vertrouwen, die onder het bevel van Lamoricière zijn zamengeraapt. Misschien laat ook Frankrijk zijne troepen in Rome, ten einde eene zekere magt in de nabijheid van Napels te hebben en het oog te houden op mogelijke gebeurtenissen.

De hertog de Grammont lijdt aan den steen en zal zich naar het bad van Vichy begeven.

Volgens alhier uit Hongarije ontvangen berigten, is de geest aldaar alles behalve gunstig jegens Oostenrijk gezind, en zou het er reeds lang tot eene uitbarsting gekomen zijn, indien de Hongaren niet voor eene nieuwe interventie van Rusland vreesden. De hoofden der Hongaarsche beweging moeten zelfs onlangs eene poging aangewend hebben om zich van de ondersteuning van Frankrijk tegen eene tusschenkomst van Rusland te verzekeren. De Fransche regering heeft echter geantwoord, dat het ten dien aanzien zich tot niets kon verbinden.

Ook Napoleon III schijnt thans te hebben besloten, om, zooveel dit van hem afhangt, de Oostersche kwestie te laten rusten, tot dat de zaken in Napels en Sicilie eenigzins zullen zijn ontward.

PARIJS, Woensdag 23 Mei.

Volgens berigten uit Turijn is aan het bureau van de *Opinione Nazionale* heden ten 4 ure na den middag het berigt ontvangen, dat Garibaldi, aan het hoofd van 9000 man, Palermo is binnengetrokken. Er zijn geene berigten uit Napels aangekomen.

ROME, Woensdag 23 Mei.

Volgens officieele berigten van de Napelsche regering ontvangen en de dagteekening voerende van den 22sten, zou het negende bataillon koninklijke jagers den 21sten de opstandelingen hebben aangevallen en op de vlugt gedreven, met achterlating van 128 dooden. De opstand maakt, volgens die berigten geene vorderingen.

ROTTERDAM, 24 Mei. Rogge: 154/2 ℔ Dantziger *f* 245, 144/2 ℔ Arch. *f* 205. Boekweit: Grove Fransche *f* 186.

Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 1050 b. Java Rijst, ex Hugo Grotius, aan *één* huis, tot *f* 8¼.

Nog zijn uit de eerste hand afgedaan 50 v. Maryland Tabak, ex Böninger.

SCHIEDAM, 24 Mei. Moutwijn *f* 14¾; Jenever *f* 20¼; Amst. proef *f* 21¼.

HAMBURG, 23 Mei. *Granen:* Tarwe in loco lager te koop; op levering van buitenlands zou men 1 rd. lager teregt komen. Rogge per Julij a 72 rd. verkocht.

ROTTERDAM, Donderdag 24 Mei. Spaans. 3 pCt. $45\frac{7}{16}$; Dito Coup. Cert. $4\frac{5}{16}$; Portug. 1857 42¾; Rusland 1855 6de Serie 99⅝; Dito 5de Serie 89½; Dito Spoorweg-Aand. 214; Oostenr. Metall. $48\frac{5}{16}$; Dito Nat. $55\frac{5}{16}$; Dito 2½ pCt 26¼.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN Donderdag 24 Mei.

Reuter's Office. Volgens tijdingen met de Briton aangebragt uit New-York, loopende tot den 12den dezer; volgens berigten uit Mexico heeft Juarez het aanbod tot bemiddeling, door Engeland gedaan, van de hand gewezen. De invloed van Miramon is geheel vernietigd. De handel in fondsen was levendig, wisselkoers vast, meel en granen flaauw.

TWEEDE DEPECHE.

Reuter's Office. Naar luid van een telegram heden uit Petersburg ontvangen, heeft Prins Gortschakoff instructien gezonden aan de verschillende gezanten, waarin een verklaring wordt gegeven waarom de Turksche gezant niet is uitgenoodigd tot bijwoning der conferentie, waarin de kwestie nopens den toestand der Christenen in het Turksche rijk is behandeld. Hoezeer Turkije mede-onderteekenaar is van het verdrag van 1856, is de Turksche gezant niet tot deelneming aan die beraadslagingen uitgenoodigd, dewijl de Sardinische gezant op gelijken grond zijne toelating zou hebben gevorderd, waar tegen de Oostenrijksche zich had verzet.

DERDE DEPÊCHE.

De bank van Engeland heeft haar disconto verminderd tot op 4 pCt.

VIERDE DEPECHE.

Reuters Office. Heden is de volgende officiele telegram ontvangen uit Napels, van gisteren gedagteekend, volgens hetwelk de insurgenten zich gekampeerd hebben te Sanmartino, in de nabijheid van Montreale, twee malen zijn geslagen en vervolgens uit die positie verjaagd. De koninklijke troepen hebben hen tot Partinilo nagejaagd. De insurgenten hebben daarbij zware verliezen geleden; een der aanvoerders van de insurgenten, Rosolino Pilo, is bij die gelegenheid gedood. De hoogten, welke de insurgenten hadden bezet, zijn door de koninklijke troepen genomen.

LONDEN, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

In de heden gehouden Thee-veiling zijn 12,380 k. den hamer gepasseerd. waarvan 6700 k. verkocht tot vaste prijzen. De aanvoeren van Koffij zijn zeer aanzienlijk; de handel is levendig. Rijst en Suiker gedrukt; Havana geel Suiker 40 a 43.6. Tin: Banca 137 sh., dito Straits 130 sh.

Olie onveranderd. — *Talk* in loco 52.3, Julij 51.3, Oct. a Dec. 51 sh.

Ter Veemarkt waren heden aangevoerd 1240 Runderen, 11,230 Schapen en Lammeren, 460 Kalveren en 160 Varkens. Men besteede voor Runderen puike waar 5.2, Schapen 6, Kalveren 5.8 en Varkens 5.

LONDEN, HEDEN, Donderdag 24 Mei. 12 ure: Consols 95⅜.

2¼ ure: Consols 95¼; Mexic. 21⅜; Spanje 1¾ pCt. 37½; Dito Amort. —; Portugal —; Venez. Uitg. —.

Overige onveranderd.

Slotkoersen: Consols 95¼; 3 pCt. Mex. 21⅜; 4½ pCt. Peru —; 3 pCt. Dito —; 4½ pCts. Doll. Bonds —; Grenada —; Dito Uitg. —; 2½ pCt. Venez. —; 1 pCt. Dito 14; 3 pCt. Portug. 45; 3 pCt. Spanje 48¼; 1¾ pCt. Dito 37⅝; Cert. Coup. —; Amort. —; 4½ pCt. Russen 97½; 5 pCt. Dito —; 2½ pCt. Holl. 66; 4 pCt. Dito 100¾; Illinois Shares 56; Dito Constr. Bonds 7 pCt. 81; 5 pCt. Sard. —. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Parijs 3/m. —; Hamburg 3/m. —; Amst. —.

LIVERPOOL, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

Van *Katoen* zijn heden 5000 b. afgedaan.

WEENEN, HEDEN, Donderdag 24 Mei. Metall. 5 pCt. 69.30; Dito Nat. 80.—; Loten 1854 97.75; Dito 1858 104; Bank-Actien 860; Noordb. Dito 184.—; Cred. Anstalt —.—; Fr. Oostenr. Sp. 266.50; N. Lomb. —. Wissel: Londen 13.32½; Goud —.

BERLIJN, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

Rogge voorjaar 46½, herfst 46¾; *Raapolie* voorjaar $11\frac{1}{12}$, herfst $11\frac{7}{12}$.

BERLIJN, HEDEN Donderdag 24 Mei. Metall. 5 pCt. 52⅞; Dito Nat. 58¾; N. Leening 70¼; Stiegl. 5de Serie 94¾; Dito 6de Serie 105; 5 pCt. Eng. Russen 103⅞; 3 pCt. N. Dito 63¼; 4½ pCt. Pruisen —; 5 pCt. Dito —; Cred.-Actien. —. Wissel: Amst. k. z. 142, Idem 2/m. —; Weenen 2/m. 79¼; Londen 2/m. 6.17⅞; Petersb. 3/w. 96⅞; Parijs —; Hamburg —.

FRANKFORT, HEDEN, Donderdag 24 Mei. Metall. 5 pCt. 49⅞; Dito Nation. 57¼; N. Leening 1860 70¾; Bank-Actien 748; 3 pCt. Spanje 45¼; Dito 1¾ pCt. 36⅞. — Wissel: Londen —; Weenen 86⅞.

HAMBURG, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

Olie: Mei 24.2, Oct. 25.12.

PARIJS, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

De *Moniteur* bevat heden het besluit waarbij de wet betreffende de belasting op de suiker en de koffij wordt afgekondigd.

De senaat heeft gisteren besloten om over te gaan tot de orde van den dag ter zake van de adressen betreffende den invoer van vreemd ijzer en de uitvoering van het Fransch-Engelsche handelsverdrag.

PARIJS, HEDEN, Donderdag 24 Mei. 1 ure: Fransche 3 pCt. 69.50; Spanje 3 pCt. 46⅞; Dito 1¾ pCt. —; Cred. Mob. 666.25; Fr. Oostenr. Spoorw. 513.75.

Frans. 3 pCts. openden 69.45; daarna 69.57½.

TURYN, Woensdag 23 Mei. Rente 82.75 a 83.

De stemming ter beurze ferm.

TURYN, HEDEN, Donderdag 24 Mei.

Volgens eene officiele depèche van den commandeur Carafa, minister van buitenl. zaken, aan den gezant van Napels te Turyn gezonden en heden ontvangen, hebben de Napelsche troepen den 20sten te Morreale eene nieuwe overwinning behaald; de opstandelingen zijn in vollen terugtogt; hunne verstrooide benden worden vervolgd.

De kardinaal Corti heeft geweigerd te antwoorden op de interpellatie van het ministerie.

MADRID, Woensdag 23 Mei. 3 pCt. 47.50; 1¾ pCt. 37.70.

TEXEL, HEDEN Donderdag 24 Mei.

Binnen: Thirteen, Brown, Newc. - Hannah Mary, Gerrard, Sunderland. - Sophia, Sundstrom, Abo. - Alarm, Vince, Boness. - Coucou, Ferbanck, Newc.-, Unity, Maine, id. - Mary Ringles, Elliot, id. - Mountaineer, Bannard, id. - Eyr. Holst, Fredrikstad. - Activo, Fraay, Cardenas (l. v. Cork). - Mateo, ..., Odessa. Selma, Jahnson, Westerwick. - Johanna, Kranenborg, Dantzig.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Donderdag 24 Mei.

Heden zijn bij inschrijving afgedaan 1500 st. Java Runderhuiden en 426 st. dito Buffelhuiden, aangebragt per Spitfire.

Uit de eerste hand zijn verkocht 25 v. Maryland Tabak, per Casilda.

Heden zijn 253 blokken en blokjes meerendeels gebloemd Domingo Mahonyhout in veiling verkocht tot 25 a 41 c. per 2 kubieke palmen; ca. 500 stuks en ca. 2000 Ned. ℔ Dom. Pokhout verkocht tot *f* 3 a 3½ de 50 kilo. Nog zijn 269 bl. Mahonijhout in veiling verkocht van 18 a 26 c., 229 bl. Nootenboomhout opgehouden a 10 c. De 2 k. Palmen en 2 k. Esdoornplaten opgehouden van *f* 190 a 200.

SCHIEDAM, 23 Mei. Garst verkocht: 130/2 ℔ Windau *f* 190 6/w.; 133/2 ℔ dito *f* 191 cont., *f* 193 6/w.; 131/2 ℔ Libau *f* 187 cont., *f* 189 6/w. — Moutwijn *f* 14.75; Jenever *f* 20.25; Amst. Proef *f* 21.50.

DELFT, 24 Mei. Boter *f* 48 tot 54 het ¼ vat.

MONNICKENDAM, 23 Mei. Heden werden ter Kaasmarkt aangevoerd 27 stapels Kaas, wegende te zamen 5667 Ned. ℔. De hoogste prijs was *f* 28 per 50 Ned. ℔.

CULENBORG, 22 Mei. N. Ruwarige Tarwe van *f* 11 tot 12; n. roode Tarwe *f* 9.75 a 11; n. Rogge van *f* 7.50 tot 8; Haver van *f* 3.25 tot 4.25; Duivenboonen *f* 8 a 8.50; Aardappelen *f* 3 a 4.50, alles per Ned. mud; Eijeren: Kippen de 104 stuks *f* 2.40; Eenden, blaauwe *f* 2.30, witte *f* 2.90; Boter 84 Cents per Ned. ℔.

WIJHE, 22 Mei. Op de op heden te Deventer gehouden veemarkt waren 195 Koeijen en 45 Paarden aan de lijn. De handel was zeer levendig, zoowel guste als melkkoeijen werden tot veel verhoogde prijzen vlug opgeruimd. Paarden werden tot vorige prijzen door eenige vreemde kooplieden bijna alle opgekocht.

ANTWERPEN, 22 Mei. *Tabak:* In veiling zijn heden verkocht 280 p. Havana van 1.11 a 2.85 centimes. — *Granen:* Tarwe en Rogge zonder handel; de prijzen zijn onveranderd, Zweedsch Garst *f* 7⅜ a 7½; Odessa Garst geldt *f* 6⅞ a 7.

PETERSBURG, 17 Mei. *Talk* ten gevolge der daling van Londen ook hier lager en van 47 tot 46 r. met handgeld per Aug. gekocht; loco werd gisteren met 51 r. betaald. — *Hennep* met weinig vraag, loco Molotschanka Rein n. kw. 26 a 26½ r., per Junij en Julij zoude men koopen tot 25¼ r. — Voor la *Potasch* wordt 25½ r. geboden, 24¼ r. cont. en 24¾ r. met handgeld per Julij. — *Lijnzaad* met 9¼ a 9¾ r. betaald.

LONDEN, 22 Mei. *Suiker:* De markt is lusteloos en de prijzen die besteed worden zijn meestal 6 p. lager dan verleden Vrijdag. — *Koffij* flaauwer; in veiling besteedde men voor native goed en mooi ord. 58 a 62 sh., Plantation 1 sh. a 1.6 lager en naar kwal. 68 a 76 sh. betaald — *Cacao* wederom lager; 453 b. Trinidad zijn in veiling grootendeels verkocht; middel a mooi rood 75 a 82.6, gemeen middel en goed grijs 72 a 76.6. — *Thee* vast en gestemd tot rijzing; ord. Congo 1.5 a 1.5½. — *Rijst* met eenigen omzet. Men heeft verkocht ca. 2000 b. jarig Bengaal van 10.3 a 10.9, nieuw 12 en ord. jarig Moulmain 8.9. Ook in gepelde is veel tot vorige prijzen ter exportatie omgegaan. — *Salpeter* vast, refined 41.6 a 42 sh. — *Lijnzaad* stil; 100 tons Calcutta zijn afgedaan tot ca. 56 sh. — *Zwavel* vaster; eene lading van 250 tons goede secunda vond voor het vasteland koopers tot £ 9.17.6. — Schotsch *IJzer* 51 a 51.3. — *Lijnolie* 28.3.

CALCUTTA, 17 April. *Indigo* met zeer weinig handel, van 249 k. bes. werd een groot gedeelte opgehouden. De berigten aangaande den aanstaanden oogst melden weinig nieuws, men hoopt, dat de moeijelijkheden tusschen de planters en de rigots spoedig vereffend zullen zijn, en de schade niet zeer belangrijk zal wezen. Sedert 5 dezer werden 710 k. naar Engeland verzonden en in het geheel dit saizoen 26,241 k., waarvan naar Engeland 18,158 k. en naar Frankrijk 4864 dito. = *Koers* op Londen lager 2/1 a 2/1¼.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Dingsdag 22 Mei. Consols contant 94¾ a ⅞; Dito op tijd 94⅞ a 95; Brazil. 1824 5 pCt. 99 a 100; Dito 1852 4½ pCt. 90¼ a ¾; Dito 1858 4½ pCt. 90¼ a ¾; Buenos-Ayres 6 pCt. 85 a 86; Dito Uitg. 24½ a 25; Russen 5 pCt. 107 a 108; Dito 4½ pCt. 97¼ a ¾; Dito 1859 3 pCt. 63¾ a 64; Mexik. 3 pCt. 21 a ¼; Venez. 3 pCt. 25½ a 26; Dito Uitg. 1½ pCt. 13 a ½; Gren. Werk. 15¼ a ¾; Dito Uitg. 4¼ a ½; Grieken 5 a 6; Ecuador Gecons. 12½ a 13; Dito Land-Warr. 3 a ¼; Peru 4½ pCt. 91½ a 92½; Dito 3 pCt. 69 a ½; Dito Dollar Bonds 4½ pCt. — a —; Dito Uribarr. 4½ pCt. 82½ a 83½; Holl. 2½ pCt. 65 a 66; Dito 4 pCt. 100 a 101; Dito Rijnsp. 5¼ a 5¾ disc.; Spanje 3 pCt. 47½ a 48; Dito 1¾ pCt. 37¼ a ¾; Dito Coup. Certif. 4¼ a ½; Dito Passive 15½ a 16; Portug. 1853 3 pCt. 44¾ a 45; Sard. 5 pCt. 84½ a 85; Turksche 6 pCt. 74¾ a 75¼; Dito Nieuwe 57¼ a ¾; Dito 4 pCt. 101 a ½. — Wissel: Amst. k. z. *f* 11.14¼ a ¾; Dito 3/m. *f* 11.16¼ a ¾.

Ondanks de groote meerderheid, waarmede gisteren avond in het Huis der Lords de regeringsvoordragt ter afschaffing van de papierbelasting is verworpen en het ongunstige nieuws uit China, hebben de Engelsche fondsen zich goed gesouteneerd. Men gelooft, dat de bank van Engeland aanstaanden Donderdag het disconto tot 4 pCt. zal verminderen. Van vreemde effecten waren vooral tegen het sluiten der beurs Spaansche, Portug. en Mexik. gunstig gestemd. Turksche 3 pCts., Russen en Brazil. blijven flaauw.

Volgens de officiele prijscourant zijn gedaan: Consols cont. 94⅝, ¾, ⅞; Dito op tijd 94¾, ⅞; Brazil 99½; Dito 1858 90⅝; Dito 1860 ⅜ disc.; Mexik. 21⅛, 20⅞, 21¼; Peru Uribarren 83; Portug. 45; Russen 97, ¼; Dito 3 pCt. 64, 63¾; Spanje 47½, 48; Dito 1¾ pCt. 37¼, ⅜, ⅝; Turksche 74¾, ¾; Dito Nieuwe 57¼, ¾, ¼; Dito 4 pCt. 101⅛; Holl. 100¾; Rijnsp. 9⅝.

LISSABON, Donderdag 17 Mei. 3 pCt. 45 a 45¼; Dito 44¼ a ¾. — *Wissel:* Londen 3/m. 53⅜; Amst. 42¼.

Gouden en Zilveren Specien.

10-Guldenstukken *f* 9.65 a 9.75; Ger. Ducaten *f* 5.50 a 5.60; Engelsche Souv. *f* 11.70 a 11.80; Pistolen *f* 9.50 a 9.60; Louis d'Or *f* —.— a —.—; St. v. 20 fr. *f* 9.25 a 9.35; Piasters *f* 2.55 a 2.60; St. van 5 fr. *f* 2.33 a 2.36; Brabands. Kroonen *f* 2.65 a 2.70; Fransche Dito *f* 2.70 a 2.75; Pruis. Thaler *f* 1.75 a 1.78; Baren Goud en Specien a *f* 1442.60 per Ned. ℔ fijn 9½ a 10½ pCt.; Zilv. 900 tot 300 *f* 104.20 a 105.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 11 Mei; op de hoogte van Malaga: Lucia Jantina, Lieffijn, v. Gallipoli n. Falmouth.

AMSTERDAM, 24 Mei. Volgens brief van kapt. Browning, voerende het met schade te Queenstown binnengeloopen Nederlandsche schip Remigius Adolphus, van Cardif naar Hongkong bestemd, had het schip van 10 tot 12 Mei hevige stormen doorgestaan, waardoor het zwaar werkte en lek sprong, terwijl het dek mede was opengescheurd. Men had een marszeil verloren en meer andere schade bekomen, zoodat men genoodzaakt was terug te keeren en eene noodhaven op te zoeken. De equipage was wel, doch zeer afgemat.

— Volgens berigt van de Monden van de Weser, dd. 22 Mei, des avonds, was de Nederl tjalk Nooit Gedacht, schipper van der Meulen, met eene lading garst van Rostok n. Bremen bestemd, aldaar zwaar lek op strand gezet.

NEWHAVEN, 22 Mei. Het met schade alhier binnengeloopen Nederlandsche schip Ceres, kapt. Manneken, van Cuba naar Nederland bestemd, is nagezien en zal na reparatie de reis voortzetten.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 23 Mei; Vriendschap, Sterrenberg, Benicarlo. - Ruby Castle, Parrison, id. - Wealand, Starling, Sunderland. - Thos. en Hannah, Ledgerton, id. - Alert, S., Hull. (Benevens de schepen per telegrraaf gemeld).

VLIE, 21 Mei; Argo, Larsen, Drobach. - Noordstar, Burghardt, Christiansand.

HELVOETSLUIS, 23 Mei; Tugend, Fretwurst, Libau. - Alkaja, Argelander, Christinastad. - Hendrika Fennechiena, Duit, Koningsb. - Clara, Kraeft- Dantzig. - Thorsens Eeg, Petersen, id.

BRIELLE, 23 Mei; Levant, S., Havre. - Concordia, S., Londen. - Willem, Steffens, Windau.

NORDEN, 19 Mei; Annette, Strackholder, Amst.

HAMBURG, 21 Mei; Sjoukina, de Jong, Triëst. - Jantina, de Vries, Cette. - Amsterdam, S., Amst. - Hoffnung, Alberts, Makkum. - 2 Gebrüder, Hagen, Termunterzijl.

ARENDAHL, 10 Mei; Onderneming, Kooiman, Amst.

Bij KOPENHAGEN, 21 Mei; Gesina, Postema, Hamb. n. Petersb. - Annechiena, Blouw, Amst. n. Stockh. - Jantje Wilkens, Hotze, Liverpool naar Petersb. - Willemina Egberdina, Top, id. n. id. - Philadelphia, Winters, idem n. Nerva.

TRAVEMUNDE, 21 Mei; Vrouw Wijka, Panjer, Dysart.

BREMERHAVEN; 22 Mei; Heiko Prins, Prins, Dantzig. - Tweelingen, de Boer, Fahrhok. - Oldenburg, Bunje, Bat. - Geertina, Mooi, Odessa. - Jantina, Drent, Dantzig.

GEESTEMUNDE, 16 Mei; Geerdina, de Groot, Amst. - Barbara, Luitjes, id. — 19 Mei; Sophie, Riese, Sappemeer.

LIJNGOER, 9 April, 3 Mei; Margaretha Alida, Dik, Delfzijl. - Elisabeth, Peters, Termunterzijl.

ELSENEUR, 21 Mei; Navigator, Kaas, Amst. n. Riga. - Alida Catharina, van der Wal, Londen n. Petersburg.

KOPENHAGEN, 24 Mei; Anna Paulowna, S., Amst. n. Petersburg.

LEER, 14 Mei; Deo Gloria, Laarman, Koningsb. — 16 Mei; Immelina, Menholts, Dokkum. — 18 Mei; Susanna, Aykens, Dantzig. — 19 Mei; Antina, Heeren, Koningsb. - Angenese, Gortemaker, id. — 21 Mei; Catharina Elisabeth, Geertsema, Groningen.

HOLTENAU, 18 Mei; Annette Catharina, Kramer, Koningsb. n. Groningen. - Nooit Gedacht, van der Meulen, Rostok n. Bremen. - Vr. Catharina, Bontekoe, Libau n. id. - Anna Fedora, Kuipers, Memel n. Engeland. - Vier Gezusters, Wagemaker, Dantzig n. Groningen. — 19 Mei; Maria, Rathke, Stettin n. Amsterdam.

Bij DEAL, 21 Mei; Maria Catharina, de Bos, Amst. n. Cardiff.

DOUVRES, 20 Mei; Mathilda Elisabeth, Harvey, Liverpool n. Dordrecht.

Bij DUNGENESS, 20 Mei; Activo, Fraay, Cienfugos n. Amst.

Bij FOLKESTONE, 19 Mei; Theodora Mechtilda, Boelhouwer, Amst. n. Batavia. - Joan, Rink Fijn, Shields n. Rio Janeiro.

YARMOUTH, 20 Mei; Fox, King, Alkmaar.

HULL, 20 Mei; Aries, Engelsman, Smirna. - Niessina, Grappelaar, Hjorring.

SHIELDS, 20 Mei; Ida en Albertine, Hillebrandt, Rott. - Boreas, de Boer, Leith. — 21 Mei; Courier, Meuldyk, Rott.

SUNDERLAND, 20 Mei; Hillechina, ... Amst.

SEAHAM, 20 Mei; Adolf Eduard, Teensma, Middelburg.

CORK, 19 Mei; Filippus Cornelius, Meter, Bayonne.

St. UBES, 11 Mei; Jacoba Catharina, Nieveen, Alicante.

UITGEZEILD.

TEXEL, 23 Mei; Johanna Marchina, Koning, Newc. - Seraphine, Morgan, - Carl Johannes, Muller, Petersburg. - Avenir, Maillard, Avontuur, (benens de schepen per telegraaf gemeld).
VLIE, 21 Mei; Amstel, S., Harburg.
HELVOETSLUIS, 23 Mei; Joan, Lascur, Bat. - Hope, Jewell, Newc. - conomie, Visser, Archangel. - Hollander, Storm, id. - Merwestroom, de ...ede, Bergen.
BRIELLE, 23 Mei; Belle Marie, Levigoureux, Abbeville. - Seine, S., Hae. - Ary Scheffer, S., id. - Earl of Auckland, S., Londen. - Enyo, Bedding..., New-Castle. - Seahorse, S., Hull. - Ocean Queen, S., id. - Killarney, S., ...ole. - Harry, de Vries, Arendburg. - Gesina Jantina, Lohman, Pernau.
VLISSINGEN, 21 Mei; Vrijhandel, Lupkes, Ibraila. — 22 Mei; Minister ...ahud, Kievit, Cardif.
HAMBURG, 21 Mei; Christina Jacoba, de Groot, Petersburg.
BREMERHAVEN, 22 Mei; Welvaart, Suk, Groningen. - Jacoba Gezina, ...nks, Stettin. - Amanda Gezina, de Graaf, Amst.
BERGEN, 8 Mei; Wicherdina, Degenhard, Rusland. - Kleinkinderen, den ...eems, Pruisen. - Catharina, Drok, Rusland.
LEER, 19 Mei; Almuth Catherina, Reuer, Archangel. - Geertruida, Pronk, ...arlingen.
HOLBECK, 16 Mei; Johanna Elsina, Muller, Holland.
SWINEMUNDE, 19 Mei; Vaillant, de Vries, Antw.
DANTZIG, 19 Mei; Henriëtte, Stam, Amst. - v. Dijcke v. Langwijk, ...ienecke, Zwolle. — 20 Mei; Jonge Aukje, Balk, Rott.
LIBAU, 11 Mei; Elise, Niebuhr, Holland. — 12 Mei; Alexander, Buckhoff, . — 13 Mei; Telegraf, Voss, id. — 14 Mei; Cornelia, Vos, id.-Helene, Bodige, . — 15 Mei; Frigga, Thorsen, id. - Anne Kirstines Haab, Jacobsen, id.
NORDEN, 16 Mei; Twee Kinderen Jan en Trientje, v. d. Meulen, Emden. - Mei; Antje, Hollander, Bremen.
EMDEN, 17 Mei; Vr. Trientje, Barghoorn, Groningen. — 18 Mei; Jonge ...eerd, de Groot, id.
ABO, 10 Mei; zeilklaar: Ellpis, Grandell, Amst.
LEITH, 19 Mei; Catharina Hoffland, Hazewinkel, Riga.
TVEDESTRAND, vóór 10 Mei; Erstattningen, Larsen, Harlingen.
CARDIF, 19 Mei; Providentia, Zellien, Lissabon.
NEWPORT, 21 Mei; Ceres, Beck, St. Thomas.
LONDEN, 22 Mei; zeilklaar: Agatha Ebelina, Hoekstra, Memel.
LIVERPOOL, 21 Mei; Telemachus, Hazewinkel, Hammerfest. - Egberdina ...nna, Schuring, Riga. — Zeilklaar: Pollux, de Jonge, Antwerpen. - Jacobus ...oning, id. - Agatha, Schuur, Nerva. - Alida Elisabeth, Potjewijd, id.
ABERDEEN, 19 Mei; Tom Duff, Chiniter, Amst.
NEATH, 19 Mei; Gesina Hendrika, Fijn, Dublin.
NEWCASTLE, 21 Mei; zeilklaar: Pieterdina Marchina, Klein, Kiel. - ...vee Cornelissen, Kreije, Singapore. - Johanna Maria, Schummelketel, Ko...ngsberg. - Drie Gezusters, Oldenburger, Colberg. - Felicitas, Baas, Itzehoe. - ...hirteen, Brown, Amst. - Zeldenrust, Loman, Zwolle.
St. NAZAIRE, 20 Mei; Marie Victorine, Lorine, Rott.
PAIMBOEUF, 20 Mei; Annechina Hermina, Stuitvoet, Liverpool.
FIUME, 11 Mei; Neelina Jeltina, Kuipers, Bordeaux.
TRIEST, 18 Mei; Catharina, Fink, Falmouth.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

G. W. Scholten, Cöln Nº. 8, n. Keulen. - H. Meuwsen, Niederrhein Nº. 5- ...sseldorp en Duisburg. - M. Buchner, Maintz Nº. 1, n. Maintz. - A. Grens, ...user, Boreas, Mannheim. - G. Caldenhoven, Franckfort Nº. 25, n. Frankt. - Itschert, Delphin, n. Keulen. - F. v. d. Pavert, Amerika, n. Mannheim. - Boumeester, Wilhelmina, n. Wezel.
ARNHEM, 23 Mei. Rijnhoogte 2 el 2 p. 5 d.; gev. 3 d.
KEULEN, 23 Mei. Rijnhoogte 10 vt. 5 d. Keulsch (10 vt. Rijnl.)

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

LIVORNO, Bureau Veritas, Rosenbeek: 25 k. Sucade, E. E. Visser; eene ...tij Marmer, J. C. Spakler; 50 k. Sucade, J. C. H. Wurfbain; 3 k. Sucade, Hemman en Cº.; 27 k. Sucade, D. van der Werff; 3267 Marmeren Vloer...enen, Kreglinger en Cº.; 2 bl. Marmer, J. D. J. Teixeira de Mattos en Zn.; . Omber, Storm van Benten en Kluiver; 6 v. Senna-Aarde, 10 v. Puimsteen, ...l. Olijfolie, M. Hafkenscheid en Zn.; 96 k. Sucade, 1458 Marmeren Vloer...enen, 200 b. Jeneverbessen, 27 v. Puimsteen, 35 v. Potasch, 9 v. Omber, 8 v. ...na-Aarde, Order.

HAMBURG.

BATAVIA, Amazone, Riese: 50 leggers Arak, 1805 b. Rijst, 446 cranj. ...ker, Diverse.
SINGAPORE, EsbernSnare, Barner: 1100 b. Peper, 1415 k. Sago, 4810 st. ...orns, F. J. Tesdorpf en Zn.
MALDONADO, Aliba Carolina, Dreesmann: 5000 st. Huiden, Order.
SANTOS, Souvenir, Baker: 2883 b. Koffij, Order.
BAHIA, Abendroch, Pfeffer: 664 b. Koffij, 753 b. Tabak, Hundeiker en ...egg.
LAGUAYRA, Luchow, Wilder: 2514 b. Koffij, Diverse.
HAVANA, Elisabeth, Knoll: 1510 k. Suiker, F. J. Tesdorpf en Zn.
ACMEL, Mary, Decker: 3770 b. Koffij, Order.

BREMEN.

BATAVIA, Oriental, Parker: 7448 b. Rijst, 100 legg. Arak, Diverse.
BAHIA, Canopus, Wright: 1657 p. Tabak A. W. Gruner en Zn.
BAHIA, Florence, Vennekohl: 1761 p. Tabak, C. Melchers en Cº.
SANTA MARTHA, Oceanus, Springer: 1973 cer. Tabak, D. H. Wätjen en Cº
St. JAGO DE CUBA, Ellisa, v. Alten: 659 cer. Tabak, 260 v. Koffij, Order.
SANTA CRUZ, Bessel, Goering: 290 v. Honig, C. Melchers en Cº.
CIENFUEGOS, Marie en Louise, Kiefe: 169 v. Honig, B. Groverman en Cº.
NEW-ORLEANS, Parmelia Flood, Anderson: 1121 b. Katoen, Diverse.
NEW-ORLEANS, Lizzie Drew, Gray; 941 b. Katoen, 88 v. Tabak, Div.

Prijscourant der Effecten.

DONDERDAG 24 MEI.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
...STERDAM. Thesaurie	5	pCt.			
Nederl. Bank	4	〃			
...ERLANDEN. Werk. Schuld	2½	〃	63¼	63⅜	63¼
Dito Dito	3	〃	$76\frac{1}{16}$		
Dito Dito	4	〃	98¾	99	98¾
Oost-Ind. Leening	4	〃	97¼		
Amortisatie Syndicaat	3½	〃			
Handelmaatsch. op rescontre			132½	132¾	132¾
Dito à contant	4½	〃			
Dito Leening 1858	4	〃			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	〃			
Rijn Dito	4½	〃			
...GIE. Cert. Adm. Belg. Bank	4½	〃			
Dito bij Rothschild	2½	〃	51¾		
...NKRIJK. Certificaten	3	〃			
...IJE. Obligatien	1¼	〃	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{11}{16}$	$36\frac{9}{16}$
Dito	3	〃	46¼	46⅜	
Dito Binnenlandsche	3	〃	$45\frac{5}{16}$	$45\frac{9}{16}$	45⅜
Amortisable Schuld			$15\frac{15}{16}$	16	
Bewijzen Coupons			$4\frac{9}{16}$		
...TUGAL. Obligatien	3	〃	$43\frac{7}{16}$	43½	
Dito 1856/1859	3	〃	42¼		
Dito Uitgestelde					
...AND. Oblig. bij Hope & Cº.	5	〃	103⅛		
Dito Dito 1828/1829	5	〃	101⅝		
Certif. Dito 1831/1833	5	〃			
Dito Dito 1840	4	〃	80¼		
Dito Origin. 2de, 3de, 4de Leen.	4	〃	80⅝		
Dito Dito 5de 〃	4	〃			
Dito 5de Serie	5	〃	89¼		
Dito 1855 6de Serie	5	〃	$99\frac{9}{16}$	99⅝	
Dito Adm. te Hamburg	5	〃			
Dito te Londen	5	〃			
Dito Dito	4½	〃			
Dito Dito	3	〃	62⅜	$62\frac{7}{16}$	$62\frac{7}{16}$
Inschrijvingen in Assignatien	6	〃			
Certificaten van Dito	6	〃			
Spoorweg-Actien	5	〃			
Dito volgefourneerde	5	〃	213	213¼	
Hypotheek	4½	〃			
...EN. Aandeelen 1835 fl. 500		f			
Obligatien	4	pCt.	80		
...SEN. Obligatien	4½	〃			
Dito 1859	5	〃	101⅜		
Aandeelen 1854	3½	〃			
...ENRIJK. Oblig. bij Goll & Cº.	5	〃			
Dito Dito	4	〃			
Dito Metalliek	5	〃	47⅝	48⅛	$47\frac{11}{16}$
Dito Dito	2½	〃	$25\frac{13}{16}$	26	25⅞
Dito Rente Amst.	5	〃	71	71⅛	71
Dito Nationale 1854	5	〃	$54\frac{9}{16}$	55¼	54⅝
Weener Bank-Actien		f			
Dito Aand. fl. 250, 1839		〃	273		
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.			
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	3	〃			
...EREN. Spoorweg-Aandeelen			54		

Ecuador 11⅛; Venez. $24\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$; Dito Uitg. $12\frac{15}{16}$, 13; Grenada $12\frac{11}{16}$; Dito Uitg. $4\frac{5}{16}$; Mexik. 19⅞, ¾; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 84; Galveston Spoorweg 38½, 39½, 38½; Grieken 5 pCt. $3\frac{7}{16}$, ½.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,
IJ. DE KOCK, *President.* BOON HARTSINCK, *1ste Secretaris.*

Holl. fondsen blijven, na eene neiging tot vooruitgang, nog lager dan gisteren.

In vreemde effecten was de stemming flaauw, bij vrij levendige affaire in Oostenr. en Spaansche.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 63¼; Spaansche 1¼ pCt. $36\frac{9}{16}$, Binnenl. 3 pCt. 45⅜; Metall. 5 pCt. $47\frac{11}{16}$; Dito Nation. 54⅝.

Prijzen der Coupons. Metall. *f* 21.57½; Dito Nat. *f* 28.60; Diverse in Eng. per £ *f* 11.62½; Eng. Russen per £ *f* —.—; Fransche *f* 55¼; Belg. *f* 55¼; Pruis. *f* 34⅞; Hamb. Russen *f* 33; Russen in Z. R. *f* 33¼; Pap. R. *f* —; Poolsche in Fl. *f* 27; Napelsche — Spaansche *f* .—; Spaansch Fransche *f* —; Metall. per Mei *f* —.—; Amerikaansche Dollars *f* —.

Wisselkoers.

			GELD.	PAPIER.				GELD.	PAPIER
Parijs	2 m.	f	55½		Livorno	2 m.	f	38⅜	
Id.	kort	〃	55⅞		Napels	2 m.	〃	75½	
Id.	3 m.	〃			Weenen	6 w.	〃	85¼	
Bordeaux	2 m.	〃	55¼		Augsburg	6 w.	〃	99	
Id.	15 d.	〃	55⅝		Frankfort	6 w.	〃	99½	
Madrid	3 m.	〃	240		Londen	2 m.	〃	11.62½	
Cadix	3 m.	〃	241		Id.	k. z.	〃	11.70	
Sevile	3 m.	〃	237		Hamburg	2 m.	〃	35⅛	
Bilbao	3 m.	〃	237		Id.	k. z.	〃	$35\frac{5}{16}$	
Lissabon	3 m.	〃	40⅞		Petersburg	3 m.	〃	168	
Oporto	3 m.	〃	41		Rotterdam		〃	⅛	
Genua	3 m.	〃	45⅞		Disconto		〃	3	

NB. In het verslag der jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders in de Duinwatermaatschappij staat abusivelijk: de Heer L. M. Buls is in de plaats van den Heer Jäger benoemd tot secretaris dier maatschappij. lees: L. M. Beels, enz.

ADVERTENTIEN.

Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van Vrouwe A. C. SESBRUGGER, Weduwe van den Heer PIETER ROLFF JANSZOON, uitgeoefend hebbende de Apothekers-Affaire, gewoond hebbende en den 21sten Maart 1860 overleden te Amsterdam, op de Pijpenmarkt, worden verzocht, daarvan schriftelijk opgaaf te doen vóór 15 Junij aanstaande, ten Kantore van den Notaris J. B. VAN HOUTEN, aldaar Keizersgracht bij de Heerenstraat. (9343)

ONBEHEERDE NALATENSCHAP.

Allen die iets te vorderen hebben van of schuldig zijn aan den Boedel van den Heer CORNELIS LEENDERT MACHIELSE, Commissionair, laatstelijk woonachtig te Amsterdam, en aldaar overleden den 28sten April 1860, worden verzocht hiervan zoo spoedig mogelijk opgave te doen aan den Ondergeteekende, die door de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam tot Curator in diens onbeheerde Nalatenschap is benoemd.
AMSTERDAM, 23 Mei 1860. M. C. VAN HALL. (9290)

Door den Hoogen Raad der Nederlanden zijn op 3 Mei 1860, aan den Heer HENDRIK LOUIS CALKOEN, Zoon van HENDRIK CALKOEN, Makelaar, en van Vrouwe LOUISE EUGENIE LELIÈVRE, wonende te Amsterdam, verleend **BRIEVEN VAN MEERDERJARIG-VERKLARING**, goedgekeurd bij 's Konings Besluit van 13 Mei 1860, Nº. 61, geregistreerd 21 Mei 1860, welke hem geven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.
KRAIJENHOFF,
(9361) *Procureur voor den Hoogen Raad.*

C. A. DE WIT, J. A. HARING, S. L. JACOBSON, H. J. BLOEMEN, C. DE BOSSON, W. F. GEBHARD, E. WARNSINCK, H. A. SPELLER, P. H. C. DE WIT, I. J. SEIJLMANS, J. P. OLTIJE JR., H. H. BROEKMAN, J. A. HARING JR., D. P. C. LEDEBOER, J. D. KUHN, A. SEIJLMANS, J. N. VIERVANT, S. L. JACOBSON SAMSONZN., C. WARNSINCK en S. SPELLERS, Makelaars, presenteren als lasthebbende van hunne Meesters, op Donderdag 31 Mei, 1860, des Avonds ten Zes Ure ten Huize van A. VAN ES, in de *Brakke Grond* in de Nes, aan de meestbiedenden te Verkoopen:
Eene Partij van:
610 Vaten SURINAAMSCH SUIKER,
(nu eerst uit Zee gekomen en gelost)
Liggende en te zien als bij Notitie zal worden aangewezen. (9400)

BOEKVERKOOPING BIJ G. D. BOM,
DAMRAK H 117.
VRIJDAG ten Vijf Ure: BOEKEN in Duodecimo.
En ten Half Zeven Ure: PRENTWERKEN, Gekleurde en Zwarte LITHOGRAPHIEN, GRAVUREN en PRENTEN. (9377)

AAN DEN HANDEL
wordt hiermede berigt, dat de **ECHTE VERSCHE MINERAAL-WATEREN** zijn aangekomen direct van de Bronnen en verkrijgbaar bij M. MOHR, Slijpsteenen, Buurt M, 144. (9318)

IEMAND, gaande langs de Keizersgracht, door de Utrechtschestraat, over de Botermarkt, Kloveniersburgwal naar de Nes, heeft een **BANK-BILJET** van *f* 60 **VERLOREN.** Van het Nummer is aangifte gedaan. De Vinder gelieve, tegen GENEREUSE BELOONING zich te adresseren aan het Bureau Handelsblad, onder Lett. W. M. W. (9337)

Een HEER zijne Bezigheden buitens Huis hebbende vraagt te Huur bij Fatsoenlijke Lieden, **EEN** of **TWEE KAMERS**, geheel of gedeeltelijk Gemeubileerd, met 1º. Augustus of eerder. Adres franco Bureau Handelsblad onder Lr. A. B. (9297)

VERPLAATST.
De KANTOREN van **NIERMEIJER, PITLO** EN **LAGEMANN**, Kooplieden, en **J. F. NIERMEIJER**, Commissionair in Effecten, naar het Schapenplein, D Nº. 58. (9401)

RIJNSTOOMBOOT-VAART.
KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJEN.
ZOMERDIENST VAN 26 MEI 1860.
Van ROTTERDAM naar KEULEN-MANNHEIM, zonder overnachting te EMMERIK: Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, des Morgens 6 Ure.
〃 ARNHEM naar KEULEN-MANNHEIM. **SNELVAART.** Dagelijks des Voormiddags 10¼ Ure, na aankomst van den 1sten Spoortrein van Rotterdam en Amsterdam.
〃 KEULEN naar ARNHEM dagelijks, des Morgens 6½ Ure.
〃 KEULEN naar ARNHEM Maandags, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, des Avonds 7 Ure.
〃 ARNHEM naar ROTTERDAM Zondags, Dingsdags, Woensdags en Vrijdags, des Morgens ten 8 Ure, in aansluiting aan den Trein van 3½ Ure naar 's Hage en Leyden.

PERSONEN-VRACHTEN:

	GROOTE KAJUIT.	VOOR KAJUIT.
Van Arnhem naar Rotterdam	f 1.90	f 1.20
〃 〃 〃 Dusseldorp	〃 2.15	〃 1.35
〃 〃 〃 Keulen	〃 2.83	〃 1.77
〃 〃 〃 Coblenz	〃 4.75	〃 2.95
〃 〃 〃 Mainz	〃 6.60	〃 4.15
〃 〃 〃 Mannheim	〃 7.55	〃 4.75

RETOURBILLETTEN TEGEN VEEL VERMINDERDE PRIJZEN.
Nadere inlichtingen geven de Agenten.
ARNHEM, 22 Mei 1860. **C. BALCK,** (9284)

FIJNE NIZZA OLIJF-OLIE,
blank, zoet en zonder reuk; de zoogenaamde MAAGDEN-OLIE ... zonder persing gewonnen wordt. De NIZZA-OLIE wordt door de...ners ver boven die van GENUA gesteld en voor beter gehouden d... PROVENCE-OLIE. Wij hebben ze in groote witte Flesschen voo... goedkoopen prijs van 90 Cts., waarvan de kwaliteit zeer geroemd w... Zij zijn in Kistjes van 12 Flesschen; een billijk Rabat wordt toege... aan den Handel.
Japansche **SOYA** in zwarte Kruikjes, Engelsche **PICKLES**, **TAFEL-AZIJN**, Engelsche, Fransche en Dusseldorpsche **M...TERD**, kleine **ZOUTBROODJES.**

Delicieus lekkere
GEMBER,
originele pakking,
KORT EN MALSCH,

MEIWIJN-ESSENCE.
Een Suikerlepel vol is toereikende eene Flesch Rijn- of Moezelwij... den liefelijksten Meidrank te veranderen. 60 Cents het Fleschje me... behoorlijk Rabat voor HH. Kasteleins.

LIMONADE-POEDERS,
55 Cents per Dozijn.
Echte PATE PECTORALE van REGNAULD.
Echte PATE NAFÉ D'ARABIE van LANGRENIER.
EAU DE FLEURS D'ORANGER 1ste kwal. Eenige druppels g... eenen liefelijken smaak aan eenen frisschen dronk water.
Echte Engelsche PEPERMUNT, GEMBERSCHIJFJES.
Engelsche gepreparеerde PEPERMUNT-OLIE. 30 à 40 drupp... Suiker, bij aanvallen van krampen en buikloop genomen, werken ... gunstig en is zulks vooral aan te bevelen, waar niet dadelijk genee...dige hulp bij de hand is. 40 Cts. het Fleschje.
Van de zeer doelmatige KURKTOESTELLEN, om Flesschen en ...ken spoedig en gemakkelijk te Kurken, is weêr een nieuwe voo... ontvangen. **VERKOOPHUIS.** (9407)

NATIONALE MILITIE.
Men vraagt een **NOMMERVERWISSELAAR**, vrij, op ... Nommer, of Broeder in Dienst. Opgaven, van Prijs en waardoor Vrij... den Franco onder Lett. N. V. W. ingewacht bij den Boekhandelaar ... HÉMAN, Gasthuismolensteeg bij de Heerengracht. (93...)

WORDT GEVRAAGD eene **GEZONDE MIN**, ... à Vier Maanden Kraams. Men adresseere zich ten spoedig... den KRUIJER op den hoek van den Buitenkan... Bantammerstraat. (9393)

ECHT ENGELSCH PEPERMUNT
(Dubbeld Sterk.)
Uitsluitend verkrijgbaar in verzegelde Doozen, voorzien van Etique... Handteekening. Het Ned. Ons à 40 Cents en ½ Ned. Ons à 20 Cen...
AMSTERDAM, *St. Jansstraat*, Nº. 267. **J. W. SIMONS,** *in Droogerijen.*
Ook verkrijgbaar gesteld bij Onderstaande Verkoopers:

Amsterdam, M. Cleban, Droog., Huidenstraat.	Haarlem, W. G. T. Mann, Apoth.
〃 L. T. v. Deth, Kalverstr.	Harderwijk, Wed. M. H. Braskamp
〃 J. Hafkenscheid Sauveur, Hartenstraat.	Harlingen, H. Regter.
〃 J. L. Hagoort, Confiseur.	's Hertogenbosch, M. J. A. de Lang...
〃 F. J. Hulk, Rokin.	Hoorn, H. P. A. v. Dorsten, Confi...
〃 Nienaber & Kisjes, Apothekers.	Leeuwarden, J. Botma.
〃 C. de Lange, Confiseur.	De Lemmer, J. G. Warcken.
〃 A. E. Weygand, Utrechtschestr. bij de Botermarkt.	Leyden, F. G. A. Proot, Apoth.
〃 V. v. Reuth, Nieuwendijk.	Medemblik, D. Langereis.
〃 Wed. G. H. Baaij, Haarlemmerdijk.	Meppel, J. A. Boom, Apoth.
Amersfoort, C. B. Kok, Apoth.	Middelburg, N. Th. Schenk, Droog.
Amerongen, J. van Schaik.	Nieuwe Diep, W. B. Winter.
Alkmaar, J. Brongers.	Nieuwveen bij Alphen, J. Sasse.
〃 A. Alserink, in de Houttil.	N. Niedorp (N.-Holland), J. Groot.
Arnhem, Wed. A. Andre, Marse.	Nijkerk a/d. Veluwe, G. Ophorst.
Baarn, Gez. Petersen Nobbe.	Nijmegen, B. H. E. v. Rosendael.
Bolsward, J. R. Wigersma, Confiseur.	Oldemarkt (Overijssel), J. Groen.
Boskoop, H. J. van 't Wout.	Purmerend, A. J. v. Limbeek, Apo...
Coevorden, C. J. v. d. Scheer, Apoth.	Rotterdam, C. J. W. Snabilié, Apo...
Crommenie, Wed. K. J. v. Treychel.	〃 Plemp & Cº., Willemska...
Culemborg, M. Hijmans.	〃 Sprecher & Cº., Confiseu...
Delft, P. A. Muller & Zn., Droog.	Rijssen, J. F. Hodes.
Deventer, W. Nikkels.	Schiedam, Ph. van der Hoeven & F. F. Numan, Apoth.
Doesburg, P. Wilmerink, Apoth.	Tiel, A. J. Faessen, Apoth.
Dordrecht, H. Bremerkamp.	Utrecht, J. M. Porton, Droogist.
Franeker, A. Posthumus.	〃 L. J. R. Bosch.
's Gravenhage, F. C. Happel, Droog.	Wageningen, M. & H. Holtus.
〃 J. L. F. C. Snabilié, Ap.	Woerden, C. G. L. Ruiten.
〃 Mejufvr. E. Belinfante, Stille Veerkade.	Workum, M. J. Steensma.
Gorredijk (Friesland), J. G. Zwart, Ap.	Wolvega (Friesl.), J. U. Kleinbentink.
Gouda, A. van Veen.	IJsselstein, P. v. Dorssen.
Grave (N.-Brabant), Wed. J. R. van Dieren.	Zaandam, J. W. Knipscheer, Droog.
	Zalt-Bommel, J. J. v. Schaick.
	Zutphen, B. Nijman, Droogist.
	Zierikzee, J. N. Broodman, Apoth.
	Zwolle, Schaepman en van Haaster... gen, Apoth.

(9353)
Tegen aanzienlijk Rabat worden nog meerdere Verkoopers gevraagd. Brieven Franco aan bovenstaand Adres.

LANDZIGT.
HET VAN OUDS BEKENDE BAARSHUIS
aan den Amstelveenschen Weg.
De ONDERGETEEKENDE neemt de vrijheid voormelde plaats van **UITSPANNING**, waar men zich van alle Ververschingen kan laten bedienen en gelegenheid bestaat tot STALLING van PAARDEN en RIJTUIGEN, aan te bevelen in de Gunst van het Geëerde Publiek, daar SCHUITJES en VISCHTUIG en diverse KINDERSPELEN bijdragen aan Ouders en Kinderen genoegen en afwisseling te geven; verder recommandeert hij zich tot het geven van Diné's en Vischpartijen.
(9397) **H. E. DIECKMAN.**

KLEIN ZOMERZORG TE BLOEMENDAAL.
De Ondergeteekende beveelt bij voortduring bovengenoemd Etablissement in de Gunst van het Geëerde Publiek aan, zullende niets onbeproefd laten, ook door eene Prompte en Civiele Bediening, dat vertrouwen reeds zoo vele jaren genoten, waardig te blijven. **C. DEMKES.** (9411)
NB. Voor de Zomermaanden zijn nog eenige Kamers te Huur.

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Zaturdag 26 Mei. (Nº. 100 Abonn.) *Een Kijkje achter de Schermen*, blijspel met zang in 2 bedrijven, door C. J. Roobol. (Vrije navolging). Daarna tot eene der beide laatste optredingen van Mej. Garberoglio en den Heer Friant: *Arlequin Beeldhouwersknecht*, ballet-pant.-arlequinade. (7½ u.)
Verwacht aanst. Woensdag tot sluiting van het Tooneel: *De Huichelaar*, blijspel in 5 bedrijven, naar het Fransch van Molière, door J. Nomsz. Gevolgd door *Juanita, de Bruid van Valencia*, groot ballet-pantomime.

SALON DES VARIETES in de Nes. Vrijdag 25 Mei. Vóór-laatste voorstelling van dit Saizoen. Eene tweede opvoering van: *Een uur te laat, of het verijdelde Tweegevecht*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf. Na hetzelve: *Jantje zonder Zorg*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf, naar het Fransch. Tot slot: *De Behanger*, kluchtige vaudeville in 1 bedrijf, naar het Fransch. (8 ure.)
Entrée 75 Cents in vertering, 50 Cents zonder vertering.
J. E. DUPORT.

STADS SCHOUWBURG. Voorstellingen van Mw. RISTORI. Dingsdag 5 Junij. *Judith*, treurspel in 5 bedrijven van Giacometti. Mw. Ristori, Judith; Abrami, Mw. Santoni; Holophernus, de Heer Majeroni. (Aanv. 8 u.)

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS, — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

Gemeenteraad van Amsterdam.

Zitting van 23 Mei.

[Voorz]itter Mr. J. Messchert van Vollenhoven.
[Tege]nwoordig 33 leden.
[Afw]ezig de HH. v. Bosse, Muller, Heshuysen en v. Heukelom.
[De] HH. Insinger en Cats Bussemaker hebben kennis gegeven verhinderd [te zij]n de vergadering bij te wonen.

[De] Voorzitter deelt mede dat ingekomen zijn eenige wijzigingen op de [concep]t-verordening tot regeling van het lager onderwijs, ingediend door [de Co]mmissie, die het concept heeft ontworpen, alsmede eenige wij[zigin]gen op dezelfde verordening, voorgesteld door den Heer Jolles, [onders]teund door de HH. Heshuysen, Heemskerk en Voeckens; hij stelt [voor] die te behandelen te gelijk met de verordening, en verzoekt [de v]oorstellers, daar de tijd te kort is geweest om die wijzigingen ter [tafel] te leggen, alsdan kortelijk hunne amendementen mondeling toe te [lichte]n. Daartoe wordt besloten.

[Aa]n de orde wordt nu gesteld het rapport der Raads-Commissie, belast [met] het doen der vereischte voordragten tot regeling van het lager on[der]wijs dezer gemeente.

[M]en zal zich herinneren, dat na de afkondiging der wet op het lager [onder]wijs in 1857, de regeling van dat onderwijs overeenkomstig de be[palin]gen dier wet herhaaldelijk in den Raad is ter sprake gebragt, en [dat] eindelijk den 6den October 1858 eene Commissie werd benoemd, be[staa]nde uit de HH. Berg, Asser, Feith, Gulcher en Molster, aan welke de [taak] werd opgedragen om voordragten te doen tot regeling van het on[derw]ijs.

[H]et rapport van die Commissie is aan den Raad ingediend den [...] Maart 1860. Als reden voor het zoo laat indienen van haar rapport [voer]t de Commissie aan, dat haar arbeid gepaard is gegaan met eigen[aardi]ge moeijelijkheden grootendeels daaruit ontstaan, dat het onderwerp [va]n wijden omvang, even als de wetgeving, voor haar nieuw en vreemd [was], alsmede doordien zij verlangde eene poging te beproeven tot het [aan]wijzen van geschikte plaatsen tot aanbouw van schoollocalen ter ver[vang]ing van die, welke als ongeschikt zijn opgegeven en waarvan de op[heffi]ng wenschelijk werd geacht.

[O]mtrent die localen nu stelt de commissie voor:

[1]. Aan te nemen in beginsel het besluit tot opheffing der Armen[scho]len:

- N°. 2 op den Buitenkant,
- „ 3 „ „ Binnenkant,
- „ 8 in „ Houttuinen,
- „ 11 op het Roeters-Eiland;

[en d]er Tusschenscholen:

- Litt. B op de St. Anthonies Breestraat,
- „ C „ het Amstelgrachtje,
- „ E in de Warmoesstraat.

[2]. Aan te nemen in beginsel het behoud der Armenscholen:

- N°. 1 op Wittenburg,
- „ 5 „ het Molenpad,
- „ 6 „ de Bloemgracht,
- „ 7 in de Karthuizersstraat,

[ieder] met het maximum van 600 leerlingen, en der Tusschenschool litt. A [op] de Prinsengracht bij de Reestraat met het maximum van 300 leerlingen.

[3]. Te bepalen, dat de Armenscholen:

- N°. 4 op den Zwanenburgwal,
- „ 9 in „ Gravenstraat,
- „ 10 over de Noorderstraat,

[ieder] met het maximum voor de Tusschenscholen bepaald, namelijk 300 [leerli]ngen, zullen strekken ter vervanging van de tegenwoordige Tus[schensch]olen:

- Litt. B op de St. Anthonies Breestraat,
- „ E in de Warmoesstraat,
- „ C op het Amstelgrachtje.

[4]. Te verklaren, dat de vervanging van de Armenschool N°. 12 bij [de] Hollandsche Manege, en van de Tusschenschool litt. D op de Brou[wers]gracht wenschelijk is, omdat zij beiden onvoldoende zijn, om re[spec]tivelijk 600 of 300 leerlingen op te nemen.

[H]et gevolg van de aanneming dier voorstellen zou zijn, dat naar zeven [nieu]we localen zou moeten worden omgezien, en tevens nog drie nieuwe [geb]ouwd, om te komen tot het voorgestelde getal van 15 armenscholen.

Als plaatsen van stadswege aan te wijzen, vestigt de commissie de aan[dacht] op de volgende: 1°. op de Smallepadsgracht, in de verlenging van [de] gebouwen door de Vereeniging ten behoeve der arbeidersklasse opge[rigt]; 2°. op het Bolwerk Sloterdijk; 3°. op de Noordermarkt; 4°. op de [Nieu]wmarkt; 5°. op de Westermarkt; 6°. op den Kadijk voorbij de En[t]pot-Schutsluis; 7°. op het Kattenburgerplein; 8°. op het Weesperplein; [9°]. in een gedeelte van den Tuin van het Werkhuis; 10°. op het Amstel[vel]d; 11°. in het te ontruimen Leprozenhuis; 12°. op het Drilveld langs [de] Reguliersgracht; 13°. In de gebouwen langs het Amstelgrachtje, thans [tot] verschillende doeleinden gebruikt wordende; 14°. in het Bosch buiten [de] Leidschepoort; alle terreinen of gebouwen, waarover de gemeente of [hare] stedelijke administratien de beschikking hebben, en waaruit eene [goe]de zonde te doen zijn.

De commissie zegt in hare geleidende missive verder: „Men mag aan[nem]en, dat de gemeente op eigen grond hare openbare scholen zal kun[nen] bouwen; daaraan zijn nu wel zeer aanzienlijke kosten verbonden, [maa]r toch zal stads belang dit aanbouwen boven het huren van door par[ticu]lieren verbouwde scholen vorderen; rekent men dat tot aanbouw en [vo]lledige inrigting eener Armenschool van 600 kinderen ongeveer ƒ 30,000 [zal] worden gevorderd, zoo zullen drie tonnen gouds voor het stichten der [verei]schte scholen noodig zijn, het zal ondertusschen wenschelijk zijn, dat [die] niet gelijktijdig geschiede, maar dat bijv. over drie jaren die aanbouw [ver]deeld worde, en tot dat einde gedurende dien tijd achtereenvolgens [een]e som van ƒ 100,000 op de begrooting worde gebragt; de post van [ƒ] 11,000 nu voor huur van schoollocalen zal gelijktijdig eene belangrijke [ver]mindering ondergaan."

Bij het rapport is gevoegd eene concept-verordening, waarover nu de [alg]emeene beraadslaging door den Voorzitter wordt geopend.

De Heer Broms heeft het eerst het woord. Hij brengt hulde aan den [arbe]id der Commissie, en erkent dat hare taak zeer moeijelijk was. Hij [betr]eurt het echter dat daardoor de indiening zoo laat is geschied, dat de [ter]mijn, door de wet voorgeschreven, om de regeling naar die wet in te [voe]ren zeer kort op handen is. Hij heeft vele bezwaren tegen de voor[gest]elde regeling. Hij stelt belang in goed onderwijs en zal niet schroo[mt]en daarvoor gelden toe te staan; de voorgestelde regeling echter zal, [vol]gens spreker, tot geen goed resultaat leiden. De verbeteringen, welke [voo]rgedragen worden, zijn niet zoo groot dat zij de voorgestelde meerdere [uitg]even zouden wettigen. Er ontbreekt aan het voorstel een goed begin [en] een goed einde, namelijk bewaarscholen en ambachtsscholen. Hij heeft [twe]e overwegend bezwaar tegen den voorgestelden Raad van adminis[trat]ie. Zijne overige bezwaren, die van minder gewigt zijn, zal hij later [bij] de behandeling der artikelen van de verordening mededeelen.

De heer Jolles brengt hulde aan den arbeid der Commissie en erkent, [dat] zij met vele moeijelijkheden heeft te strijden gehad. Hij heeft evenwel [zeer] gewigtige bezwaren tegen de voordragt; de tijd echter, welke over[blijft] om de regeling in te voeren is te kort, anders zou hij gewenscht [hebb]en, dat deze voordragt door eene andere werd vervangen, thans heeft [hij] getracht om door amendementen aan zijne bezwaren tegemoet te ko[men]. Hij vraagt verschooning, dat hij zijne amendementen zoo laat heeft [ing]ediend, de reden daarvan is, dat de inlichtingen door hem bij bevoegde [deskun]digen gevraagd, hem zoo laat zijn geworden. Zijne bezwaren betref[fen] de volgende punten: het beheer der openbare lagere scholen (de [voor]gestelde raad van administratie), het getal schoolgaande kinderen; het [getal] en de bezoldiging der onderwijzers, en hulponderwijzers; hun aantal [op] de scholen; het aan sommigen verboden huisonderwijs en eenige an[dere] bezwaren van meer ondergeschikt belang. Spreker zal thans niet al [die] bezwaren in het breede uiteenzetten; slechts enkele daarvan, de ge[wig]tigste, zal hij kortelijk bespreken, namelijk het beheer over de scholen [en] de burgerscholen. De inrigting en de werkkring van den voorgestelden raad van administratie worden door den Spreker bestreden. Hij acht het getal van 20 leden te groot voor de onbeduidende hun opgedragen taak en gelooft niet, dat men 20 personen zal vinden, die zich met een zoo onbeduidenden werkkring zullen willen belasten. Hij wenscht het financiëel beheer te zien opgedragen aan eene commissie van zes leden onder voorzitting van een raadslid, en het bestuur aan de plaatselijke schoolcommissie over te laten. Hij meent dat het niet in strijd is met de wet, dat de gemeentewetgever het beheer over de openbare lagere scholen aan de plaatselijke schoolcommissie opdrage. Spr. wil dat van wege de gemeente goede burgerscholen worden opgerigt, voor de kinderen van hen, die niet tot de klasse behoorende om ze naar armen- of tusschenscholen te zenden, echter de middelen niet hebben om hun op bijzondere scholen goed onderwijs te doen genieten. Hij schetst geen gunstig tafereel van vele dier bijzondere scholen, en meent dat de stedelijke regering voor die burgerscholen eenige offers moet brengen. De benaming armenscholen acht Spr. niet doelmatig, omdat hij van meening is dat die onderscheiding nadeelig werkt op de verbetering van die klasse der maatschappij. Met den heer Broms erkent hij het wenschelijke van ambachtsscholen, maar hij gelooft dat de tijd nog niet gekomen is om dit punt te regelen. Wat de bewaarscholen betreft, moet hij erkennen, dat het toezigt daarover moeijelijk zou wezen en dat het beter zal zijn af te wachten, totdat die zaak bij de wet zal zijn geregeld.

De heer Rijnders brengt eenige bedenkingen op de concept-verordening in het midden, hij zal die bij de behandeling der artikelen nader uiteenzetten; hij kan zich ook niet vereenigen met den voorgestelden raad van administratie.

De heer Heemskerk zou het betreuren indien de concept-verordening niet door den Raad werd aangenomen, omdat zij niet alles aanbrengt wat wenschelijk is. Maar men is gebonden aan de wet op het onderwijs en ook deze bevat niet alles wat men zou hebben gewenscht. Zoo b. v. vindt men daarin niet de zoo gewenschte schoolpligtigheid, welke in andere landen zoo gunstig werkt; ook ten aanzien der ambachtsscholen is men door de wet beperkt, en de verordening kan toch niets anders doen dan de algemeene wet op de behoeften dezer gemeente toe te passen. Hij heeft echter twee overwegende bezwaren die hem zouden nopen om de verordening af te stemmen, indien niet door het regt van amendement aan zijne bezwaren kon worden te gemoet gekomen. Daarom had hij gaarne de amendementen van den heer Jolles ondersteund. Zijne bezwaren betreffen den raad van administratie en de inrigting der burgerscholen. Hij zet zijne zienswijze daaromtrent kortelijk uiteen.

De heer Teding van Berkhout heeft vele bezwaren tegen de concept-verordening, hij beweert, dat, wordt zij aangenomen, het er in deze stad allerellendigst zal uitzien met het openbaar lager onderwijs. Hij wenscht geene gemeentelijke burgerscholen, omdat daarvan het Christelijk onderwijs is geweerd. Hij wil het behoud van de bijzondere scholen, waar dat onderwijs gegeven wordt, en ziet in het voorstel tot oprigting der bedoelde burgerscholen de strekking om de bijzondere scholen te verdrijven. Op deze en andere gronden zal hij zich met de verordening niet kunnen vereenigen.

De heer Jolles wederlegt kortelijk eenige bedenkingen door den vorigen spreker in het midden gebragt, vooral omtrent de bijzondere scholen.

Ook de heer Gulcher beantwoordt de bedenkingen door den heer Teding van Berkhout in het midden gebragt tegen de burgerscholen. Hij gelooft, dat, ver van de bijzondere scholen te verdrijven, zij het middel zullen zijn om de onderwijzers der bijzondere scholen aan te sporen hun onderwijs en hunne localen beter in te rigten. De ouders, die Christelijk onderwijs aan hunne kinderen zullen willen doen geven, zullen ook wel hunne kinderen naar die scholen zenden waar zij het zullen kunnen ontvangen, en dit zal wel tot hare instandhouding bijdragen.

De heer Berg wederlegt de beschuldiging tegen de commissie uitgebragt dat Spr. haar rapport zoo laat heeft ingediend, door te wijzen op de vele bezwaren, welke zij had te overkomen; ook het verwijt dat zij niet getracht heeft verscheidene der onderdeelen bij afzonderlijke verordeningen te regelen, wordt door hem wederlegd. De overige bedenkingen zal hij bij de behandeling der artikelen van de concept-verordening beantwoorden.

Daarna worden de algemeene beraadslagingen gesloten.

Aan de orde is nu de discussie over de artikelen.

Art. 1. Het lager onderwijs wordt gegeven op:

a. Armenscholen.
b. Tusschenscholen.
c. Burgerscholen.

wordt zonder discussie of stemming aangenomen.

Op art. 2. "Het openbaar lager onderwijs, dat op de armen- en tusschenscholen gegeven wordt, is het gewone; het omvat de vakken vermeld, sub litteris *a.* tot en met *i.* van art. 1 der Wet van 13 Augustus 1857, (*Staatsblad* No. 103) tot regeling van het lager onderwijs."

Het zal nader door den Gemeenteraad worden bepaald, op voordragt van den in art. 9 te benoemen raad van administratie en na ingewonnen advies van de plaatselijke schoolcommissie, of en in hoeverre de vakken sub litteris *n.* de gymnastiek, *o.* het teekenen en *p.* de handwerken voor meisjes ook op de armen- en tusschenscholen zullen worden onderwezen, "hebde HH. Jolles c. s. een amendement voorgesteld, nl. om in al. 2 weg te laten de woorden „op voordragt van den in art. 9 te benoemen raad van administratie."

Na eenige woordenwisseling wordt echter besloten, om eerst de artt. 9 en 10, handelende over den raad van administratie, te behandelen, daar men anders nu reeds de kwestie zou prejugeren.

Artt. 9 en 10 komen dus in behandeling. Zij luiden:

Art. 9. Het bestuur over de openbare lagere scholen is opgedragen aan eene vergadering onder den naam van: Raad van Administratie over de openbare lagere scholen te Amsterdam.

Art. 10. Aan den Raad van Administratie over de openbare lagere scholen te Amsterdam wordt:

I. Het beheer toegekend over

a. De kosten van het Lager Onderwijs vermeld, sub litteris *a*, tot en met *g*, van art. 32 der wet.

b. De fondsen en bezittingen, aan de Stads Armen- en Tusschenscholen toebehoorende, die tot dusver afzonderlijk werden beheerd of ten haren name zijn ingeschreven;

c. De fondsen en bezittingen, die in het vervolg door de openbare scholen zullen worden verkregen.

II. Opgedragen *a.* de noodige voorstellen, aan den Gemeenteraad te doen ter uitvoering van de artikelen 33 tot en met 35 der wet.

b. Het ontwerpen van een schoolreglement en een huishoudelijk reglement, benevens van de verder noodig geachte Instructiën. Hij zendt die binnen twee maanden na zijne installatie ter goedkeuring aan Burgemeester en Wethouders in. De goedgekeurde reglementen en instructiën worden aan den Gemeenterrad medegedeeld.

III. Opgedragen de regeling van de inschrijvingen voor de openbare lagere scholen.

IV. Opgedragen het uitreiken der eereprijzen, overeenkomstig de nader op te maken bepalingen, zoo daartoe, na ingewonnen advies van den raad van administratie, door den Gemeenteraad mogt worden besloten.

In de memorie van toelichting zegt de Commissie: "Nadat in de eerste acht artikelen over de scholen is gehandeld, wordt nu in de verdere artikelen van het eerste hoofdstuk de werkkring geregeld van het Bestuur, dat de administratie zal hebben over de kosten van het lager onderwijs, waarin iedere gemeente, volgens art. 31 der wet, moet voorzien.

"Aan dat bestuur, dat ten behoeve van stadskas zal werkzaam zijn, stelt men voor den naam te geven van Raad van Administratie over de openbare lagere scholen te Amsterdam; die naam is met opzet gekozen: daardoor alleen wordt dan ook reeds uitgedrukt, dat alle *toezigt op het onderwijs* aan den werkkring van dit nieuwe bestuur vreemd is.

"Bij de omschrijving van dien werkkring vertrouwt men aan dat beginsel getrouw te zijn gebleven.

"Het beheer over de fondsen en bezittingen, die aan de Armen- en Tusschenscholen behooren, gaat bij de opheffing der tot dus verre daarover gestelde besturen aan den Raad van Administratie over: het doel waartoe die fondsen en bezittingen zijn vermaakt of geschonken, zal echter bewaard blijven en daardoor ook in de toekomst aan den wil der erflaters of schenkers worden voldaan.

"Het getal van 20 leden wordt voor den Raad van Administratie voldoende geacht, mits hij worde bijgestaan door eenen bezoldigden Secretaris, die zich geheel aan deze belangrijke betrekking zal behooren te wijden."

De commissie stelt als wijziging voor om art. 9 te lezen: „Er bestaat eene vergadering enz." en in art. 10 weg te laten: „N°. III." De heeren Jolles c. s. stellen voor art. 9 te doen vervallen. Zij stellen voor alleen het financiele beheer op te dragen aan eene commissie van zes leden. De heer Cool vraagt of die commissie zal zijn eene alleen staande commissie of eene sub-commissie van de plaatselijke Schoolcommissie; ware dit laatste het geval, dan kon hij zich daarmede vereenigen, anders zou hij er tegen zijn, omdat men dan voortdurend met andere autoriteiten in strijd zal geraken. De heer Jolles licht zijn amendement toe. De voorzitter kan zich noch met het voorstel der commissie noch met het amendement vereenigen. Hij wenscht het collegie van curatoren te behouden. Hij ziet tot de opheffing van dat collegie geene noodzakelijkheid. Hij is tegen de te groote zelfstandigheid, aan de onderwijzers in de verordening toegekend. De heer Koenen koestert dezelfde gevoelens als de voorzitter en ondersteunt zeer het door hem gesprokene. De Heer Jolles bestrijdt het geen de Voorzitter heeft gezegd omtrent de curatoren op grond van de veranderingen in den toestand gebragt, door de wet op het lager onderwijs. De heeren Teding van Berkhout, Keer, Corver Hooft, Asser, Luden, Berg, Heemskerk, en de voorzitter voeren hierover het woord.

De heer Gulcher stelt voor, dat aan de vergadering worde voorgesteld om te besluiten, dat zij uit aanmerking der diensten door het collegie van Curatoren aan het onderwijs bewezen, dit collegie wenscht te behouden. Hij stelt dit voor tot bekorting van discussie. De Heer Koenen stelt als motie van orde voor, dat de vergadering een besluit in dien zin zal nemen en tevens de concept-verordening aan de commissie renvoyeren met uitnoodiging om zoo spoedig mogelijk een nieuw concept in te dienen. De heer Molster vereenigt zich met die motie, maar is tegen het renvoi aan de commissie. Hij wenscht, dat eene nieuwe commissie worde benoemd of dat het renvoi geschiede aan B. en W. De motie van den heer Koenen wordt niet ondersteund. De motie van den heer Gulcher komt nu in beraadslaging. De heeren Teding van Berkhout, Rijnders en Asser spreken daarover. De laatste wenscht dat twee vragen aan de vergadering worden gesteld. 1°. zal er van wege de stad beheer, gelijk tot nu toe gevoerd worden over de openbare burgerscholen?

Op voorstel van den Voorzitter wordt overgegaan tot stemming over het amendement Jolles c. s. op art. 9 en 10; het wordt verworpen met 25 tegen 8 stemmen.

De artt. 9 en 10, door de commissie gewijzigd, worden nu verworpen met 27 tegen 6 stemmen; de art. 9 en 10 zooals primitief voorgedragen worden verworpen met 30 tegen 3 stemmen. De heer Fabius stelt voor om nu in stemming te brengen de vraag of het bestuur niet zou kunnen worden opgedragen aan de plaatselijke schoolcommissie. De heer Koenen bestrijdt die motie en stelt voor de verordening te renvoyeren aan B. en W. om eene gewijzigde verordening aan den raad in te dienen. De heer Corver Hooft bestrijdt mede de motie van den heer Fabius. De heeren Koenen, Heemskerk, Molster en de Voorzitter voeren daarover nog het woord. Het verlof om de motie van den heer Fabius in behandeling te brengen wordt verleend met 21 tegen 11 stemmen; zij wordt bestreden door den heer Corver Hooft, op grond dat hij met de strekking van het voorstel niet genoeg bekend is. De motie wordt verworpen met 20 tegen 12 stemmen.

De heer Gulcher stelt voor dat de vergadering besluite het ontwerp als afgestemd te beschouwen. Dit wordt bestreden door den voorzitter, die voorstelt te beslissen of men met die discusie zal voortgaan of niet, met 19 tegen 12 stemmen is besloten de discussie voort te zetten.

De vergadering is daarna geschorst tot heden avond ten 7 ure.

AVONDZITTING.

Voorzitter Mr. J. Messchert van Vollenhoven. Tegenwoordig 30 leden.

Afwezig de HH. van Bosse, Muller, Insinger, Schimmelpenninck, Cats Bussemaker, Bienfait, van Vlissingen en van Heukelom.

De Heer Heshuysen heeft kennis gegeven verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen.

Zonder discussie of stemming wordt goedgekeurd het rapport der financiele commissie op de voordragt van Burgemeester en Wethouders, tot goedkeuring der suppletoire begrooting *B.* 1859.

De voordragt van de commissie voor de rentegevende eigendommen om J. Seijm te ontslaan van de pacht van het grasgewas van den Spaarndammerdijk en die aan een ander over te dragen, geeft tot discussie of stemming geen aanleiding.

Eene voordragt van Burgemeester en Wethouders tot regeling van de zaak der wegen en vaarten van de zes Noord-Hollandsche steden wordt besproken door de HH. Broms, Asser, Teding van Berkhout, Beuker, Koenen, Heemskerk, Corver Hooft, Cool en de Voorzitter, en wordt aangenomen met 27 tegen 2 stemmen.

Aan Dr. Moll wordt op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent geneesheer in het buitengasthuis en een ander in zijne plaats benoemd. De Heer Fabius verzoekt aanteekening en de notulen, dat hij zich met de benoeming niet vereenigt, op grond dat slechts een kandidaat wordt voorgedragen.

Daarna is aan de orde de Voortzetting der discussie over de concept-verordening tot regeling van het lager onderwijs en wel art. 2.

Hieromtrent zegt de Memorie van Toelichting:

"Even als nu geschiedt, acht men, dat ook voor het vervolg op armen- en tusschenscholen een en hetzelfde onderwijs behoort te worden gegeven.

Het onderrigt in het linnennaaijen en het breijen dat nu op de werk- en leerscholen aan de stads armenscholen wordt gegeven, behoort evenmin als dat in het teekenen op de tusschenscholen tot het normale; het laatste wordt op de kweekschool voor hulp onderwijzers gegeven, het eerste alleen aan die meisjes, die het onderwijs hebben genoten en uit de derde klasse ontslagen zijn.

Het kan een onderwerp van latere overweging uitmaken, of ook de gymnastiek, het teekenen, het linnennaaijen en breijen, zoo al niet in den regel, dan toch bij uitzondering, bijv. als belooning, ook op de armen- en tusschenscholen zullen worden onderwezen; de toestand der schoollokalen zal daarop van invloed kunnen zijn."

De heer Teding van Berkhout stelt voor om de tweede alinea van het artikel te doen vervallen. Hij kan zich niet vereenigen met het onderwijs in het teekenen, de gymnastiek en handwerken op de openbare scholen.

De heer Jolles meent, dat het beter zal zijn de artt. 2 en 3 te behandelen na artt. 6 en 7 waarin het getal scholen en het daarop te geven onderwijs wordt geregeld; welligt kan door zijne amendementen op art. 7 aan het bezwaar van den heer Teding van Berkhout tegemoet worden gekomen.

Aldus is besloten.

Op art. 4 luidende:

"De Armenscholen zijn alleen toegankelijk voor de kinderen van bedeelden en van hen, die ofschoon niet bedeeld, onvermogend zijn om schoolgeld te betalen."

Stelt de heer Corver Hooft als wijziging voor om te lezen: De armenscholen zijn alleen toegankelijk voor de kinderen van hen, die onvermogend zijn." enz. Hij stelt dit voor, omdat er voorbeelden zijn van lieden, die ofschoon bedeeld toch in staat zijn om schoolgeld te betalen.

De heer Berg zegt, dat die woorden van het artikel overgenomen zijn uit de wet.

De heer Rijnders zou eischen een bewijs van onvermogen. De heer Berg bestrijdt dit. Het artikel wordt onveranderd goedgekeurd.

Op art. 5 luidende:

"Op de Tusschen- en Burgerscholen worden schoolgelden geheven en ingevorderd, volgens daartoe vast te stellen plaatselijke verordeningen."

Stelt de heer Heemskerk eene wijziging van redactie voor, dit wordt gesubamendeerd door den heer Luden, het artikel wordt gewijzigd aangenomen. Het luidt nu: "de Tusschen- en Burgerscholen zijn alleen toegankelijk tegen betaling van schoolgelden enz."

Art. 6 komt nu in beraadslaging het luidt:

"Het voor de bevolking en de behoefte voldoend getal scholen, wordt voorloopig bepaald op:

15 voor de Armenscholen;
6 voor de Tusschenscholen;
60 voor de Burgerscholen.

Laatstgemelde worden verdeeld in:

20 scholen van de eerste klasse;
20 " " " tweede "
14 " " " derde " waarvan 8 voor jongens en 6 voor meisjes;
4 scholen van de vierde klasse, waarvan 2 voor jongens en 2 voor meisjes; en
2 scholen van de vijfde klasse, waarvan 1 voor jongens en 1 voor meisjes.

Bij behoefte aan vermeerdering van scholen, wordt een daartoe strekkend voorstel aan den Gemeenteraad gedaan."

Hieromtrent zegt de Memorie van Toelichting:

"De toelichting die dit artikel vereischt, zal tevens strekken tot die van art. 8; tusschen beiden bestaat een onafscheidbaar verband.

Zekerlijk is er bijna geene meer moeijelijke bepaling dan die van het getal der scholen, dat de wet in art. 17 aan den Gemeenteraad heeft opgedragen, en waarvan zij het bevel tot vermeerdering aan Gedeputeerde Staten, ja aan den Koning oplegt, daarbij komt nog, dat in het voorgaand artikel wordt voorgeschreven, dat het getal van scholen moet voldoen aan de bevolking en aan de behoefte, en de scholen voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid toegankelijk moeten zijn.

Het kwam er dus op aan beiden te kennen en bij de moeijelijkheid, om tot die wetenschap te geraken, is niet dan eene *voorloopige* bepaling wenschelijk geacht.

Wat nu het getal kinderen betreft, voor wie de toegang tot de Armenscholen naar de bepaling van art. 4 zoude openstaan, kan men aannemen dat het bestaat:

1°. uit 6,377 leerlingen die in Julij 1859 de scholen bezochten; te vermeerderen

2°. met 1761 kandidaten, dat zijn kinderen, die wel ingeschreven maar nog niet geplaatst zijn; (1)

3°. uit 1000 israëlitische kinderen, die thans op de godsdienstige armenscholen het maatschappelijk onderwijs genieten, doch voor wie, even als te 's Hage, Rotterdam en elders, gelegenheid moet worden gegeven om de openbare scholen te bezoeken.

Men kan dus aannemen dat er voor ruim 9000 kinderen van bedeelden en onvermogenden, plaats op de armenscholen zijn moet.

Het getal der daarvóor vereischte scholen hangt natuurlijk van het getal kinderen af, op iedere school te plaatsen.

Uit een zuiver paedagogisch oogpunt zijn vele scholen elk met een klein getal leerlingen, zeker te verkiezen boven een klein getal scholen met een uitgebreid getal leerlingen, doch de gave toepassing van dit stelsel zoude te groote onkosten veroorzaken (2).

Wij hebben gemeend een middenweg te moeten bewandelen, en stellen dus voor het maximum van schoolgaande kinderen op iedere armenschool te bepalen op 600 kinderen; dit getal deelende op 9000, zijnde dat waarvoor schoolbehoefte bestaat, verkrijgt men tot resultaat dat er 15 localen noodig zijn.

Thans wisselt het bepaald getal leerlingen op de 12 Stads-Armenscholen af van 300 tot 950, waardoor dus gemiddeld 525 kinderen op iedere school geplaatst zijn, gerekend over een totaal van 6300 kinderen.

Wat de Tusschenscholen betreft, is het maximum gesteld op 300 kinderen; men is tot dit cijfer gekomen, omdat ruim 1600 kinderen op de vijf bestaande Tusschenscholen worden onderwezen, en er voortdurend aanzoek tot plaatsing van kinderen bestaat; door dus dit getal met nog ééne school te vermeerderen, zal voorloopig aan de behoefte zijn voldaan.

---

(1) Het getal kandidaten bedroeg in 1849 nog 3,420 kinderen bij een getal van 5,518 schoolgaande kinderen; het is zoo aanzienlijk verminderd door het vervangen van N°. 1 en 7 in 1851, en van N°. 4 in 1855 door grootere localen.

(2) De nadeelen van overbevolkte scholen worden met juistheid geschetst in de bekende prijsverhandeling van P. K. Görlitz, door de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen in 1849 uitgegeven: Geschiedkundig Overzigt van het Lager Onderwijs in Nederland — en wel op pag. 247—250. Op de twaalfde algemeene vergadering van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap te Leeuwarden in 1856 gehouden, is dit belangrijk onderwerp mede besproken; zie het Maandblad van het N. O. Genootschap 1856, bladz. 123 bis. Zie eindelijk in de Nieuwe Bijdragen Mei 1859, pag. 456 en volg. het opstel: "Over zeer talrijk bezochte scholen," waarop Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bij circulaire van 7 Julij 1859, N°. 13, de aandacht der Gemeentebesturen hebben gevestigd. Provinciaalblad van Noord-Holland 1859, N°. 54.

Bij het voorstellen van 60 openbare burgerscholen, is men gevolgd de berekening gemaakt door de Plaatselijke Schoolcommissie op pag. 2 en 6 van haar rapport; men is daarvan echter afgeweken wat de onderverdeeling in klassen betreft; door nog eene klasse meer voor te stellen ten behoeve van het meer uitgebreid lager onderwijs, meende men tegemoet te moeten komen aan de behoefte aan een openbaar onderwijs ook voor de eerste standen der maatschappij; een betrekkelijk hoog schoolgeld zal daar behooren te worden vastgesteld, maar daarentegen het maximum der schoolgaande kinderen ook laag moeten worden gesteld.

De bepaling van het bedrag van het schoolgeld is opzettelijk overwogen; over het geheel genomen heeft de voordragt der Plaatselijke schoolcommissie veel ingang gevonden.

Slechts is het ons voorgekomen dat de zucht om de arithmetische opklimming te bewaren, te veel op de cijfers van invloed is geweest.

Terwijl dus de bepaling van het schoolgeld op *f* 16 voor de 1ste klasse wenschelijk voorkomt, acht men dat de 2de klasse tot *f* 40 opgevoerd kan worden; de 3de klasse heeft men op *f* 60 behouden, doch daarentegen de 4de klasse op *f* 100 en de nieuw voorgestelde 5de op *f* 300 gebragt; bij deze verhoogingen voor de drie hoogste klassen is men echter van het denkbeeld uitgegaan geene afzonderlijke betalingen te vorderen voor een of meerdere vakken tot het meer uitgebreid onderwijs behoorende; de cijfers zijn dus vaste.

Bij toepassing daarvan volgens art. 8, zouden de

20	schol.	1ste kl.	ad *f*	16	met	2000	leerlingen	afw.		*f*	32,000
20	"	2de	" " "	20	"	2000	"	"	"		80,000
14	"	3de	" " "	60	"	700	"	"	"		42,000
4	"	4de	" " "	100	"	200	"	"	"		20,000
2	"	5de	" " "	300	"	50	"	"	"		15,000
						4950	"	"		*f*	189,000

Door deze aanzienlijke verhooging van *f* 23,000 op het gezamenlijk bedrag der schoolgelden is tevens tegemoet gekomen aan het bezwaar dat bij de te lage raming de onkosten niet zouden worden gedekt.

De slotbepaling van art. 6 wordt geacht te zijn strictae interpretationis, dat is dat het voorstel tot vermeerdering van scholen zal moeten worden gedaan, zoodra op alle de scholen van iedere kategorie het maximum van schoolgaande kinderen zal zijn bereikt; b. v. zijn al de 15 armenscholen bezet met 600 leerlingen ieder, en doen er zich bij eene inschrijving nog meerdere kandidaten voor, zoo zal het voorstel tot oprigting eener 16de school aan den Gemeenteraad moeten worden gedaan.

Ten slotte opperen wij hier de vraag of het geene overweging zou verdienen om burgerscholen voor jongens en meisjes afzonderlijk op te rigten.

Uwe commissie meende dat de toepassing van dit beginsel, wat de scholen der 1ste en 2de klasse betreft, aan vele moeijelijkheden in de uitvoering zoude onderhevig zijn. Zij heeft daarom de splitsing in jongens- en meisjesscholen bepaald tot de 3de, 4de en 5de klasse. Te minder bezwaar zag zij in de buitensluiting der 1ste en 2de, vermits de scholen tot die kategorie behoorende ook thans gemengd zijn.

Op dit art. heeft de heer Jolles een amendement voorgesteld, strekkende om te bepalen, dat er zullen zijn 25 armenscholen (20 van de 1e kl., 3 van de 2e kl. voor jongens, 2 van de 2e kl. voor meisjes). 6 tusschenscholen (4 1ste kl.; een 2de kl. voor jongens en een 2de kl. voor meisjes); 40 burgerscholen, 12 1ste kl.; 12 2de kl.; 10 3de kl. (6 voor jongens 4 voor meisjes) 4, 4de kl. (2 voor jongens, 2 voor meisjes;) 2 5de kl. (1 voor jongens en 1 voor meisjes).

De heer Jolles licht zijn amendement toe, als beantwoordende zijne indeeling aan de behoeften van den tijd en strekkende tot welzijn der kinderen. De heer Keer bestrijdt de voordragt en de wijziging; hij acht het gevaarlijk om nu het aantal scholen te bepalen. De heer Jolles verdedigt zijn amendement, terwijl de heer Berg wijst op art. 70 der wet op het onderwijs, welke de bepaling van het aantal scholen voorschrijft. Hij bestrijdt echter het amendement, als zullende meer kosten veroorzaken. De heer Jolles beantwoordt beide sprekers; ook de heer Molster, die aanvoert dat de wet de bepaling van het getal scholen eischt. De heer Heemskerk is van gelijk gevoelen, hij beantwoordt de bedenking van den heer Berg omtrent de meerdere kosten, hij gelooft niet dat de uitgaven grooter zullen zijn. De Voorzitter is ook van meening dat art. 70 gebiedend de bepaling van het aantal scholen vordert. Hij is echter tegen een zoo groot aantal burgerscholen. Als proef zou hij er 4 of 6 willen hebben, ten einde door de concurrentie den naijver der bijzondere scholen op te wekken; men kan die scholen ook subsidieren. Mogt later de behoefte aan meer burgerscholen blijken, dan kan daaraan gevolg worden gegeven.

De heeren Koenen, Molster, Keer, Broms, Mendes en Jolles voeren hierover het woord.

De Voorzitter stelt voor om bij de stemming het artikel te splitsen. Hierover ontstaat eene vrij lange discussie, waaraan vele leden deel nemen, de discussie loopt ook over de classificatie, welke vele bestrijders vindt.

Eindelijk wordt met 21 tegen 8 stemmen besloten dat er zullen zijn 25 armenscholen.

Het voorstel tot verdeeling in klassen wordt, na een uitvoerige discussie, verworpen met 21 tegen 8 stemmen.

Het voorstel der commissie om in plaats van 6 tusschenscholen het getal te brengen op 7, wordt aangenomen zonder stemming.

Omtrent het aantal burgerscholen ontstaat nog eene uitvoerige woordenwisseling; eindelijk is met 19 tegen 9 stemmen besloten het voorstel van den Voorzitter aan te nemen, om aanvankelijk het aantal burgerscholen te stellen op 12, daarna is besloten om de classificatie te reserveren tot later.

Artikel 6 is daarna aangenomen met 18 tegen 10 stemmen.

Art. 2 is nu aan de orde, al. 1 wordt zonder stemming goedgekeurd.

Het amendement van den heer Teding van Berkhout, om ali[illegible] te laten, wordt verworpen met 16 tegen 12 stemmen.

Het amendement van den heer Jolles wordt bestreden doo[illegible] Corver Hooft, die beweert, dat er toch altijd een bestuur zal zij[illegible] Cool is voor de weglating der alinea; de heer Keer stelt voor [illegible] alinea's in elkander te smelten en te lezen: "Het openbaar lager [illegible] dat op de armen- en tusschenscholen wordt gegeven is het ge[illegible] omvat de vakken vermeld sub litt. *a* tot en met *i* van art. 1 [illegible] 13 Aug. 1857 (Stsbl. n°. 103), tot regeling van het lager onderw[illegible] zoover het aan den gemeenteraad noodig zal blijken te zijn, o[illegible] litt. is *n*, enz."

Dit amendement wordt zonder stemming goedgekeurd en [illegible] het artikel.

Art. 3 luidende: Op [illegible]erscholen wordt buiten de vakke[illegible] gewoon lager [illegible]t, ook nog een of meerdere vak[illegible] [illegible] uitgebreid lager onderwijs worden [illegible] volgens de onderscheidingen, hieronder in Art. 7 te vermelde[illegible] met weglating der woorden "volgens de onderscheidingen en[illegible] keurd.

Tengevolge van vroeger genomen besluiten, vervalt Art. 7.

Het luidde: "Het onderwijs op de burgerscholen te geven [illegible] de scholen der eerste klasse:

de vakken vermeld in Art. 1 der wet litt. *a*—*i*, en, voor zoo[illegible] aan den Gemeenteraad wenschelijk zal blijken, ook die sub. litt[illegible]

Voor die der tweede klasse:

de vakken vermeld sub. litt. *a*—*i*, *k*, (Fransche taal) en *p*, zoo verre het aan den Gemeenteraad wenschelijk zal blijken, o[illegible] litt. *n*, en *o*.

Voor die der derde klasse:

de vakken vermeld sub litt. *a*—*i*, *k* (Fransche, Duitsche, [illegible] taal) *l*, *n*, *o* en *p*.

Voor die der vierde en vijfde klassen:

dezelfde vakken als voor de derde klasse zijn aangegeven, [illegible] ging van het onderwijs in de Italiaansche taal voor de vijfde [illegible]

Op eene aanmerking van den heer Heemskerk zegt de Voo[illegible] bepaling van hetgeen op de burgerscholen zal worden onder[illegible] zal worden geregeld.

Art. 8 komt in discussie, het luidt: "Het maximum van [illegible] kinderen wordt bepaald op 600 voor iedere armenschool; 300 [illegible] tusschenschool; 100 voor iedere burgerschool der 1ste en [illegible] 50 voor iedere burgerschool der 3de en 4de klasse; 25 voor [illegible]gerschool der 5de klasse.

De Heer Keer stelt voor dat artikel te doen vervallen.

De HH. Heemskerk, Rijnders, Luden, Fabius, Gulcher en [illegible] voeren hierover het woord.

Met 16 tegen 12 stemmen is besloten om te bepalen dat [illegible] van schoolgaande kinderen op de armenscholen zal bedragen [illegible] tusschenscholen 300; de bepaling voor de burgerscholen w[illegible] veerd. Het aldus gewijzigde Art. wordt zonder stemming goe[illegible]

Daarna is de vergadering ten 10½ ure gesloten. De verg[illegible] is verdaagd tot aanstaanden Woensdag.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HAN[illegible]